...της έκδοσης

Ακούσαμε και διαβάσαμε ενθαρρυντικά σχόλια πριν την παρούσα έκδοση, κι η "Σχεδία" μεγαλώνει το τσούρμο της "στ' ανοιχτά της Αίγινας". Με στοιχειώδη ναύλο -μόνο για τα πανιά που σκίζονται, χωρίς διαβατήριο για θέσεις εξουσίας, χωρίς στολές με σιρίτια και γαλόνια, το ταξίδι συνεχίζουμε...

Ο δημόσιος χώρος παραμένει ο στόχος μας. Το δόγμα πως καθετί που συμβαίνει πρέπει οπωσδήποτε "να έχει και ένα μαζικό φορέα, από πίσω του", μας κάνει επιφυλακτικούς. Μέχρι τώρα δεν έχουμε πάρει ικανοποιητικές και σαφείς απαντήσεις στα εξής ερωτηματικά-διαπιστώσεις: Για ποιο λόγο στις συσκέψεις φορέων εμφανίζονται μόνο οι πρόεδροι, οι γραμματείς κι όχι τα απλά μέλη των συλλόγων και, συνήθως, τα ίδια πρόσωπα; Καλούν συνελεύσεις ολομέλειας στο εσωτερικό τους πριν πάρουν τις αποφάσεις τα μέλη των ΔΣ; Ανακοινώνουν το ελεύθερο συμμετοχής σε κάθε πολίτη ώστε να μπορεί κι ο κάθε "άστεγος" -μη ενταγμένος σε κάποιον φορέα- να πάρει μέρος στις αποφάσεις των συσκέψεων; Θέλουν τους συμπολίτες τους ακροατές και θεατές, ή ισομέτοχους στα κοινά της Αίγινας; Ποιος είναι ο λόγος που "πρέπει" να προβάλλονται, κάθε φορά, κατ' αποκλειστικότητα οι προσωπικότητες και οι παράγοντες; Οι απαντήσεις που έχουμε πάρει περίπου κινούνται στο ίδιο μήκος κύματος: "Αυτά θέλει ο Αιγινήτης...ή ο μέσος όρος (sic!) στην Αίγινα....", "Καλύτερα να γίνει όπως γίνει, παρά να μη γίνει τίποτα...", "Μόνο αν δει το δήμαρχο και τις προσωπικότητες μαζεύεται ο κόσμος...", "Αν έρθει ο καθένας, εκεί που συζητάμε, θα γίνει χάβρα...", και άλλες "απαντήσεις" που εκδηλώνουν ένα σκεπτικό απαξίωσης της συμμετοχής του "κοινού στα κοινά".

Η αλήθεια είναι ότι τα "κοινά" και ο δημόσιος χώρος, στην Αίγινα, δεν βρίσκονται στην καλύτερή τους ώρα. Από το φόβο να "εκθέσεις την άποψή σου", την απογοήτευση για παλιές προσπάθειες που δεν ευοδώθηκαν, τη θλιβερή διαπίστωση πως "ότι και να κάνεις θα 'σαι από κάτω", μέχρι και την απαξίωση πως " αυτά που έχουν σημασία είναι μόνο ο καφές στην παραλία, η ησυχία σου, η δουλίτσα σου, το σπιτάκι σου, τα φράγκα σου, το αμαξάκι σου, η τέχνη, το μπαράκι σου, η γκομενίτσα σου, ο άντρας σου και τα παιδιά σου, η καριέρα σου κλπ, κλπ..." στήνεται ένα σκηνικό που φαίνεται να σπάει μόνο κάτω από τη δράση των μαζικών φορέων που "τουλάχιστον κινούνται". Είναι όμως έτσι;

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ ΑΙΓΙΝΑΣ

Σχεδία στ' ανοιχτά της Αίγινας
Τεύχος 2,
Ιούλιος 2003, Αίγινα

ΤΟΠΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ
έκδοση της
Πρωτοβουλίας Πολιτών Αίγινας

Για επικοινωνία:
Κυριακού Γιώργος
β΄ Πάροδος Αφαίας 131
Αίγινα 180 10
τηλ.: 6936 206792

Σ' αυτό το τεύχος
συνεργάστηκαν και οι:
Μ.Α., Μπάμπης Γκολέμας,
Γιώργος Κυριακού, Όλγα Λιούλιου,
Σώζων Μπέσης, Μπιρκ, Ν.Κ.,
Άρης Παύλος, Πωλίνα,
Χρήστος Ρέπας, Λ.Σ., Γ.Τ.,
Γ. Χατζηαλεξιάδη, Γουέιν Χολ

Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση:
Νάνσυ Χατζηπέρη

© Ιούλιος 2003

Εκδόσεις ΓΡΑΦΕΣ
Φειδίου 18 & Εμ. Μπενάκη,
106 78 Αθήνα,
τηλ. 210-3306903-4, fax: 210-3843657

Τοπική Αυτοδιοίκηση:

Ανάπτυξη τοπικής γραφειοκρατίας και διεκπεραίωση του συστήματος κρατικού ελέγχου

Η τοπική αυτοδιοίκηση, άμεσα ελεγχόμενη από το κράτος και το υπουργείο εσωτερικών μέσω των κατά τόπους Ο.Τ.Α., ασκεί καθήκοντα ενός μέρους ελέγχου της πολιτικής και οικονομικής δραστηριότητας των τοπικών κοινωνιών. Άμεσα εξαρτημένη οικονομικά από το κράτος -μέχρι την εφαρμογή των οικονομικών του Νόμου «Καποδίστριας»- και με περιορισμένες αρμοδιότητες, βρίσκεται στη δίνη πολιτικών αλλαγών οι οποίες συνάδουν με τις αλλαγές σε όλα τα επίπεδα της κοινωνικής και οικονομικής ζωής, στην κατεύθυνση της φιλελευθεροποίησης και της ένταξης στην αγορά. Αναπτύσσεται ως ένας μηχανισμός με δυο βασικές κατευθύνσεις:

Σκίτσο του Μπιρκ

α) του πολιτικού ελέγχου μέσω της ομοιότητάς της με το κράτος. Κατ' αρχήν μέσω των αναγκαστικών συνενώσεων, χάνει και η τελευταία Κοινότητα στοιχειώδη δικαιώματα αυτοτέλειας, εφόσον εκπροσωπείται στο Δημοτικό Συμβούλιο με έναν εκπρόσωπο. Δίνεται, έτσι, η ευκαιρία της ανάπτυξης μιας ολοένα και περισσότερο μη ελεγχόμενης γραφειοκρατίας που εκλέγεται κυρίως από την κεντρική πόλη. Το γεγονός αυτό αποθαρρύνει τις δυνατότητες της όποιας συμμετοχής και ελέγχου στην τοπική εξουσία, εφόσον για τον πληθυσμό της περιφέρειας, η κεντρική εξουσία γίνεται πλέον γραφειοκρατική και απρόσιτη, ενώ αυξάνει την πολιτική ισχύ ομάδων εξουσίας, που θα λαμβάνουν τις αποφάσεις. Αν συμπεριλάβουμε και το καθεστώς της ενισχυμένης αναλογικής, τότε, το Δημοτικό Συμβούλιο γίνεται ένα «θέατρο αποφάσεων», αφού εν τέλει οι αποφάσεις είναι ήδη προειλημμένες από τον νικηφόρο εκλεγμένο συνδυασμό. Παράλληλα μ' αυτό, μικρότερες δυνάμεις δεν έχουν αντιπροσώπευση μέσα στο Δημοτικό συμβούλιο, εφόσον με βάση τον εκλογικό νόμο δεν εκλέγουν αντιπροσώπους. Αυτό, στην πραγματικότητα, μονιμοποιεί ένα σώμα "εκλεκτών" συμπολιτών που έχουν την πολιτική δύναμη να αποφασίζουν στο -πάντα- περιορισμένο πλαίσιο των καθηκόντων τους*. Κάθε κυρίαρχος δημοτικός συνδυασμός, έχοντας εξουσίες, μπορεί μέσα σε μια τετραετία να δημιουργήσει έναν ισχυρό συναινετικό πόλο, ο οποίος θα στηρίζει μέσω της διασποράς μυθευμάτων, τόσο τα πρόσωπα όσο και την αναγκαιότητα της ύπαρξής τους. Οι φυγόκεντρες δυνάμεις (ετερόκλητες συμμαχίες, σκοπιμότητες στήριξης προσώπων, εσωτερικοί ανταγωνισμοί προσώπων, μεταπήδηση σε άλλους συνδυασμούς, κομματικές ίντριγκες κλπ.) είναι μια άλλη παράγραφος η οποία, τελικά, αποτελεί την εξαίρεση που δικαιολογεί τον κανόνα: ότι **η τοπική αυτοδιοίκηση είναι ένας χώρος μέσα στον οποίο αναπτύσσεται τοπικά η πολιτική χειραγώγηση και υποδούλωση.** Η εξουσία ανθρώπου σε άνθρωπο δικαιολογείται εν τέλει ως ένα τοπικό συμβάν.

β) της πλήρους ένταξής της στην οικονομία της αγοράς. Η τοπική αυτοδιοίκηση εξελίσσεται σε έναν μηχανισμό, κατ' αρχήν, συλλογής φόρων αλλά και εμπορευματοποίησης των υπηρεσιών που μέχρι πρότινος παρέχονταν δωρεάν, ή με ένα σχετικά χαμηλό αντίτιμο. Η «απεξάρτησή της από το κράτος», όπως συχνά αποκαλούν οι πολιτικοί γραφειοκράτες τον -προβλεπόμενο σε λίγα χρόνια- τερματισμό της οικονομικής στήριξης των

Ο.Τ.Α., μετατρέπει αυτόν, σε επιχείρηση που θα λειτουργεί για «το καλό όλων», με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια: δηλαδή ζημιάς και κέρδους. Έτσι, η Ανάπτυξη με κεφαλαίο το Α, γίνεται ο νέος μύθος στην κοινωνική συνείδηση με όχημα τους Ο.Τ.Α. Η Ολυμπιάδα του 2004, τα «έργα υποδομής», η «ανάπτυξη των υπηρεσιών», το «Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης», η «Τουριστική ανάπτυξη», γίνονται τα στερεότυπα μαζικής αποπλάνησης από τους ιθύνοντες της τοπικής αυτοδιοίκησης, τα οποία με την υπόσχεση του χρήματος και της δημιουργίας θέσεων εργασίας, θα εκποιήσουν τη γη για οικιστικούς-τουριστικούς λόγους, θα επιδεινώσουν τις εργασιακές σχέσεις, θα διαλύσουν τον κοινωνικό ιστό αφήνοντας ένα πολιτισμό βαρβαρότητας, κληρονομιά για τις επόμενες γενιές.

Χορηγήσεις αδειών λειτουργίας καταστημάτων, ενοικιάσεις δημοσίων χώρων, δικαίωμα χρήσης των αιγιαλών καθώς και άλλων χώρων που έχουν το προνόμιο του φυσικού πλούτου, χορήγηση αδειών για εμπορικές, βιοτεχνικές και βιομηχανικές δραστηριότητες είναι μόνο μερικές από τις δραστηριότητες που αποτελούσαν πάντα το μήλο της έριδος για τα ισχυρότερα μέλη των τοπικών κοινωνιών. Η αποκαλούμενη «απεξάρτηση από το κράτος» είναι ο πολλαπλασιαστικός παράγοντας που ενδυναμώνει αυτή τη σχέση μεταξύ της τοπικής αυτοδιοίκησης και του κεφαλαίου, πάντα, με στόχο το κέρδος. Οργανώνεται, δηλαδή πιο κερδοφόρα, το πεδίο συνδιαλλαγής ανάμεσα στην τοπική εξουσία και τους τοπικούς οικονομικούς παράγοντες, οι οποίοι μέλλεται να αποτελέσουν και την ισχυρή δικλείδα ασφαλείας μέσω των χορηγιών που θα υποκαταστήσουν την κρατική βοήθεια. Ένας δήμος «κράχτης» που θα δίνει κίνητρα στην ιδιωτική πρωτοβουλία καταπνίγοντας, άμεσα, κάθε εργασιακό δικαίωμα, εφαρμόζοντας τις νέες εργασιακές ρυθμίσεις και παραμερίζοντας κάθε κεκτημένο δικαίωμα των κατοίκων, ξεπροβάλλει ως η νέα τάξη πραγμάτων για τα τοπικά ζητήματα. Μια εταιρία, δηλαδή, που κάθε τέσσερα χρόνια θα ψηφίζουν οι κάτοικοι το Διοικητικό της Συμβούλιο.

Μέσα σ' αυτό το σκηνικό αναδιοργανώνονται οι ήδη διαπλεκόμενες σχέσεις με τους εργολάβους, με τους επιχειρηματίες και τους κυρίαρχους του εμπορικού κατεστημένου, χωρίς να εξαιρέσουμε τους πολιτικούς και πολιτευτές που εκλέγονται στις περιφέρειες που ανήκουν οι δήμοι.

ΤΑ ΕΝ ΔΗΜΩ

Η νέα δημοτική αρχή προβάλλοντας ένα προσωπείο μιας τοπικής κυβέρνησης κοινής αποδοχής, ξεκίνησε με κινήσεις σκοπιμότητας (προτάσεις σε μέλη άλλων συνδυασμών για συνεργασία σε όργανα του Δήμου) επικοινωνιακά τρυκ. Η αλήθεια είναι ότι σε γενικές γραμμές, ο κόσμος της Αίγινας, ήθελε απλά να φύγει η απερχόμενη δημοτική αρχή, η οποία συγκέντρωσε όλο το μένος των ψηφοφόρων και, φυσικά, βρήκε στον Μούρτζη (που εκπροσωπεί μια φράξια στην τοπική Ν.Δ.) ένα καλό πρόσωπο. Με κατηγορίες για οικονομική κακοδιαχείριση, σπατάλη, αμέλειες (οφειλές για την παροχή νερού, ταξίδι στην Κίνα, παραμέληση των τεχνικών υπηρεσιών, μελέτη για το σταθμό βιολογικού καθαρισμού, κ.α.) στήθηκε μια πολύ εύκολη αντιπολίτευση, και ειδικά όπως πολλοί λένε την τελευταία τετραετία, ενάντια στο Δήμαρχο Γκότση. Ήταν ένα πεδίο μέσα στο οποίο θα μπορούσαν να εισχωρήσουν μόνο οι φωνές των ισχυρών της Αίγινας. Δεν θα μπορούσε ο κόσμος να συμμετέχει ενεργά εφόσον η κυρίαρχη κριτική εστίασε στα πρόσωπα κι όχι στους ρόλους και στις πολιτικές που αυτά εξέφρασαν και εκφράζουν. Οι λόγοι βασικά είναι δυο:

α) η έλλειψη δημοκρατικής κουλτούρας και δημόσιου χώρου στην Αίγινα. Με εξαίρεση τις τελευταίες κινητοποιήσεις για το ασφαλιστικό, την ακτοπλοΐα, και της διαμαρτυρίας στο πόλεμο, στην Αίγινα σπανίζουν οι άνθρωποι που θα κινητοποιηθούν δημόσια για τα κοινά. Δεν είναι τυχαίο ότι καμιά πλατεία στην Αίγινα δεν χρησιμοποιείται ως χώρος συνεύρεσης και ευκαιρίας συζήτησης για τα κοινά. Πλατείες μοναχικές, σκοτεινές, χωρίς καμιά υποδομή για την παραμονή κόσμου, λες κι έχουν στηθεί μόνο για τα μνημεία, τις παρελάσεις και τα αγάλματα. Ως επί το πλείστον, ο δημόσιος χώρος έχει αλωθεί από την εμπορευματοποιημένη μορφή διασκέδασης και επικοινωνίας. Αυτή εκφράζει σήμερα την κοινωνική ζωή στην Αίγινα. Έτσι, τη δυσαρέσκεια για το οποιοδήποτε ζήτημα την αφομοιώνουν ομάδες και άτομα εκποιώντας σε θέσεις εξουσίας την όποια τους δραστηριότητα.

β) η έλλειψη θεσμών άμεσης δημοκρατίας: Οι δημοτικές αρχές λειτουργούν ως κακέκτυπα της κρατικής δομής. Ο τρόπος που παίρνονται οι αποφάσεις είναι ενδεικτικός. Κάθε τέσσερα χρόνια ψηφίζεται ένα δημοτικό συμβούλιο το οποίο

λειτουργεί και αυτό ως θέατρο αποφάσεων αφού οι αποφάσεις είναι προειλημμένες από τον κυρίαρχο συνδυασμό. Σύμφωνα με τα ποσοστά, επίσης, ο συσχετισμός στο δημοτικό συμβούλιο θα ήταν πολύ διαφορετικός αν ίσχυε η απλή αναλογική. Ακόμα και με την κυρίαρχη θεσμική λογική δεν μπορούν να εκφραστούν δυνάμεις μικρότερες ούτε να παίξουν ρόλο πέρα από αυτόν της προετοιμασίας τους για το σόου των εκλογών. Ο κόσμος μένει αμέτοχος, και από το τυχόν ζήτημα που θα προκύψει, επωφελούνται αυτοί που «θα το τρέξουν» πάντα με στόχο την ψήφο στις επόμενες εκλογές.

Έτσι η δημοτική αρχή «νοικοκύρης», που όπως λένε και οι τοπικές εφημερίδες κληρονόμησε «τεράστιο οικονομικό πρόβλημα» από την προηγούμενη δημοτική αρχή, προσπαθεί να κινηθεί σ' ένα πλαίσιο της διαχείρισης της μιζέριας. Προσπάθεια για την προβολή μιας φιλολαϊκής εικόνας με την διαρκή δημόσια παρουσία του δημάρχου όπως και με το εβδομαδιαίο λιβάνισμα του εκδότη της δημοτικής Αυλής, («ψηφίσαμε δήμαρχο μας βγήκε Θεός»-βοήθειά μας!), καθιέρωση καρναβαλιού (τύπου Πάτρας-Μοσχάτου- Μεθάνων με βραζιλιάνες για λίγο «looking») με κόστος 12.500 Ευρώ, συνδιοργάνωση ράλι αυτοκινήτου με κόστος 2.500 Ευρώ, συμμετοχή στη φιέστα της «Ακαδημίας» Αίγινας και φυσικά πανηγύρια, παρελάσεις, συγκεντρώσεις για την ακτοπλοΐα, αντιπολεμικά «συλλαλητήρια» αλλά και τυπικά γραφειοκρατικά ζητήματα που αφορούν εκδόσεις αδειών κλπ. κλπ., είναι αυτά που δίνουν το στίγμα της νέας δημοτικής αρχής. Δικτυωμένη με ένα σύνολο φορέων για τους οποίους "εργάστηκαν" προεκλογικά τα στελέχη της «Αναγέννησης» (Σ .Κ. Αρωγής Αίγινας, ΦΑΖΑ, Ένωση Γονέων, Ένωση «Επιστημόνων» Αίγινας, κ.α.) ενισχύουν τις δυνατότητές τους να επανεκλεγούν χρησιμοποιώντας τους θεσμούς εξουσίας. Με ελάχιστες αποκλίσεις, ακολουθούν την πεπατημένη οδό της απομάκρυνσης των ανθρώπων από τη λήψη των αποφάσεων και σ' αυτό βέβαια συναινούν όλες οι παρατάξεις (εκλεγμένες και μη) με τα στελέχη τους και οι οποίες κινήθηκαν στο κλίμα του διαμεσολαβητισμού**. Με κινήσεις που δικαιολογούν μια αντιπολίτευση ρουτίνας αλλά και πρόβας για τις επόμενες εκλογές αποθαρρύνουν τη συμμετοχή του κόσμου, ασκώντας αντιπολίτευση που στοχεύει στο πρόσωπο του δημάρχου και προβάλλονται ως μεσάζοντες για τα τοπικά προβλήματα τα οποία οξύνονται στις νέες συνθήκες φιλελευθεροποίησης της οικονομίας και ισχυροποίησης της γραφειοκρατίας. Η αντιπολίτευση, την οποία ασκούν, έχει τα χαρακτηριστικά της προβολής ενός, από τα πάνω, τρόπου διαχείρισης της τοπικής εξουσίας ενώ ελάχιστα διαφοροποιείται ως προς τις προτεινόμενες λύσεις από την δημοτική αρχή, για τα προβλήματα.

Αναμένεται λοιπόν η εκποίηση των φυσικών χώρων της Αίγινας προς χάριν της ενίσχυσης του δημοτικού ταμείου, η συνέχιση της φορολόγησης, η προώθηση του ζητήματος σύνδεσης του νησιού με την ΕΥΔΑΠ που θα αποικιοποιήσει το νησί καθώς και η στήριξη των τοπικών ή άλλων επιχειρηματιών ως εν δυνάμει χορηγών στο προαναφερόμενο πλαίσιο «απεξάρτησης από το κράτος». Η συζητήσεις για το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης είναι ένα δείγμα -και όχι μόνο για την Αίγινα- για το πώς θα κινηθούν οι Ο.Τ.Α: όπως και κάθε επιχείρηση. Όσο αφορά το ζήτημα της εκπαίδευσης και του πολιτισμού αναμένονται, η δημιουργία σχολείων πολυθεσίων και η συνέχιση των "πολιτιστικών" με τις γνωστές φιέστες του καλοκαιριού. Είναι άγνωστο το πώς θα κινηθούν με το ζήτημα του τουρισμού αφού αυτό εξαρτάται από τις γενικότερες οικονομικές συνθήκες όπως επίσης και στο ζήτημα της συμμετοχής του Δήμου Αίγινας στο φιλέτο της Ολυμπιάδας. (Έτσι κι αλλιώς πρόκειται για ανθρώπους που δεν έχουν το περι-

Σκίτσο του Μπιρκ

θώριο της καριέρας πέρα από την μικρής κλίμακας προβολή στα περιορισμένα όρια του νησιού). Εκείνο που πραγματικά θα λειτουργήσει, είναι η οικοδομή και η εργολαβία του τσιμέντου και σ' αυτό η συμμετοχή είναι οικουμενική εφόσον η ανάπτυξη αποτελεί το ευχολόγιο όλων. Αναμένεται η επιδείνωση των περιβαλλοντικών συνθηκών τόσο από τα επίσημα έργα όσο και από τα ανεπίσημα δηλαδή τις παραβιάσεις κανονισμών και νόμων που αφορούν την προστασία τους. Ήδη το νησί της Αίγινας με τις ευαίσθητες ισορροπίες έχει δεχθεί τρομερές επεμβάσεις με τη συναίνεση του μεγαλύτερου μέρους του πληθυσμού. Τα μεγάλα έργα λοιπόν θα είναι αυτά τα οποία θα ενισχύσουν, με βαστάζο το Δήμο της Αίγινας, τα παλιά τζάκια ή θα δημιουργήσουν νέα, εις βάρος της πλειοψηφίας των κατοίκων του νησιού. Οι τελευταίοι μετατρέπονται σε υπηρετικό προσωπικό ενώ το νησί βυθίζεται βαθμιαία στην ανεργία, στην υποαπασχόληση-απασχολησιμότητα και με μοναδική οικονομική διέξοδο την πώληση της γης.

ΕΠΙ ΤΑΥΤΑ

Σήμερα και στις νέες αυτές συνθήκες, η δημόσια κινητοποίηση των πολιτών παραμένει η μοναδική διέξοδος. Η δημιουργία δηλαδή ενός δημόσιου χώρου, μ' αφορμή κι αιτία τοπικά -κι όχι μόνο- προβλήματα, ο οποίος θα δώσει τη δική του διέξοδο μέσω του συλλογικού προβληματισμού και της διάθεσης για δράση. Αυτή την περίοδο η ύπαρξή του ελέγχεται από τους φορείς, συλλόγους, Δήμο της Αίγινας, νομαρχιακά στελέχη (νομάρχης, νομαρχιακοί σύμβουλοι) αλλά και κομματικά στελέχη της Ά Πειραιά. Η δυνατότητα που δόθηκε από τις κινητοποιήσεις για τον πόλεμο και την ακτοπλοΐα τους έδωσε την ευκαιρία να διεκδικούν μέρος της κηδεμονίας των ενεργοποιημένων πολιτών κι αυτό αποτελεί μια εξέλιξη. Ένα νέο δόγμα στην Αίγινα, που θεωρεί την ύπαρξη των φορέων ως πανάκεια για την οποιαδήποτε κοινωνική δραστηριότητα, τείνει να γίνει κυρίαρχο. Με το πρόσχημα ή επινόηση, της «προσέγγισης του μέσου όρου του Αιγινήτη(!)», και αγνοώντας το σύνολο των μελών τους, τα Διοικητικά Συμβούλια των φορέων αλλά και τα εξέχοντα μέλη τους, κινούνται με ελάχιστες εξαιρέσεις σε μια κατεύθυνση αποθάρρυνσης της ενεργητικής συμμετοχής του κόσμου της Αίγινας ο οποίος παραμένει θεατής και χειροκροτητής. Μέσα σ' αυτό το σκηνοθετημένο σκηνικό αναπαράγεται και η χειραγώγηση των πολιτών αλλά και το άνοιγμα ενός νέου πεδίου για δημόσιες σχέσεις που μελλοντικά θα αποδώσουν πολιτική υπεραξία. Είναι έτσι κι αλλιώς εποχή που χαρακτηρίζεται από μια επαναπολιτικοποίηση και ένα μεγαλύτερο προβληματισμό κι αυτό πάντα ενέχει το ζήτημα της δημιουργίας νέων πόλων εξουσίας. Κάθε προσπάθεια λοιπόν για το άνοιγμα του δημόσιου χώρου χωρίς την ουσιαστικά ισότιμη συμμετοχή των πολιτών, αποτελεί ένα μικρό δείγμα για την αλλαγή των τοπικών πολιτικών συσχετισμών σε επίπεδο κορυφής αλλά και της προσέλκυσης νέων οπαδών και ακολουθητών. Η πρωτοβουλία πολιτών Αίγινας, ενάντια σε κάθε εξουσιαστική φιλοδοξία, θα επιδιώξει να συμβάλλει στην όποια προσπάθεια για τη δημιουργία ενός αδέσμευτου και ακηδεμόνευτου δημόσιου χώρου. ■

* Αυτό το πλαίσιο δίνει και τη δυνατότητα της ανάπτυξης προσωπικών φιλοδοξιών. Άπειρες ενέργειες τοπικών παραγόντων, πανελλαδικά, έχουν καταγραφεί ως "σκάνδαλα" στην προσπάθειά τους να βρουν μια πρόσκαιρη λύση ή να αποκομίσουν κάποιο όφελος. Ένα πρόσφατο παράδειγμα προχειρότητας και καταπάτησης της νομιμότητας που διαρκώς επικαλούνται, με απρόβλεπτες ίσως συνέπειες, πέρα από αυτήν της υπερβολικής αύξησης της τιμής του νερού για τον κάτοικο της Αίγινας: "Στις 5 Μαρτίου η Δημαρχιακή επιτροπή κηρύσσει άγονο την πρώτη δημοπρασία που έγινε στις 26 Φεβρουαρίου γιατί δεν τηρούνται οι όροι της διακήρυξης (πλοία δεσμευμένα, χωρητικότητα). Στο Δημ. Συμβούλιο εμφανίζονται δυο έγγραφες αποφάσεις με αρ. 20/2003 της 5/3/2003. Στη μια αναφέρονται οι ενστάσεις των εταιριών και οι λόγοι που κηρύσσεται άγονος η δημοπρασία. Στην άλλη φαίνεται ότι ο κύριος Δήμαρχος πρότεινε στις εταιρίες τιμές μεταφοράς νερού 1,10 ευρώ για την Αίγινα, Πέρδικα και Αγια Μαρίνα και συμφωνήθηκε όπως οι διαπραγματεύσεις αυτές κρατήσουν 2 μέρες. Ίδια απόφαση αλλά με διαφορετικό περιεχόμενο. Αρκετό για να αποδείξει ότι οι διαπραγματεύσεις γίνονται στο παρασκήνιο..." "ΑΙΓΙΝΗΤΙΚΑ ΝΕΑ", Φ. 269, ΔΕΥΤΕΡΑ 19-5-2003. Είναι ενδιαφέρον να διαβάσει κανείς όλο το αφιέρωμα-ρεπορτάζ για τη μεταφορά του νερού στο ίδιο φύλλο της τοπικής εφημερίδας για να μπορεί να βγάλει τα συμπεράσματά του.

** Εξαίρεση αποτελεί μόνο η συμμετοχή του Αργύρη Τσουβαλάκη στο συνδυασμό της ΔΑΣΑ ο οποίος δεσμεύτηκε για την προσπάθεια δημιουργίας λαϊκών συνελεύσεων που θα έχουν αποφασιστικό χαρακτήρα.

Οι λειτουργικές ανάγκες του Κέντρου Υγείας και η κεντρική πολιτική κατεύθυνση στο χώρο της υγείας

Το Κέντρο Υγείας, ως η μόνη δημόσια μονάδα παροχής Υγείας στην Αίγινα, έχει καταγραφεί, στη συνείδηση των κατοίκων σαν μια από τις πολλές και σοβαρές "πληγές" του νησιού. Τα κάποια "καλά παιδιά" που εργάζονταν στο παρελθόν ή εργάζονται σήμερα στο χώρο "κοπτώμενοι" να εξυπηρετήσουν, να απαλύνουν το πόνο ή να διευκολύνουν τη ζωή των ασθενών, δε στάθηκαν ικανά ν' αλλάξουν -προς το παρόν- την εικόνα ενός χώρου ο οποίος οφείλει να καλύψει το καλοκαίρι 80.000 ανθρώπους που ζουν και κινούνται στο νησί. Οι δημόσιες συζητήσεις που αφορούν το Κέντρο Υγείας είναι ανύπαρκτες, καθότι φορείς, τοπικές εφημερίδες, παράγοντες κτλ. δεν έχουν άποψη για το θέμα της δημόσιας Υγείας στην Αίγινα, ή αν έχουν, την κρατούν για τα προεκλογικά τους φυλλάδια. Ευλόγως θα αναρωτιόταν κανείς: "Δεν απασχολεί τον Αιγινήτη το ζήτημα της υγείας του;" Μια βόλτα στο προαύλιο του Κέντρου πείθει για το αυτονόητο: Σαφώς και οι άνθρωποι -ασθενείς και μη- έχουν να πουν πολλά για το Κέντρο Υγείας. Μουρμουρίζουν μεταξύ τους στις καρέκλες της αναμονής, αγριοκοιτάζουν τις νοσηλεύτριες που πηγαινοέρχονται και "παριστάνουν ότι δουλεύουν" γκρινιάζουν στη Γραμματεία, τα λένε στο καφενείο ή στην αυλίτσα τους ή περιμένοντας το αρχαίο ασθενοφόρο ... και ούτε γάτα ούτε ζημιά.

Η συζήτηση για την υγεία είναι μια εναλλαγή γκρίνιας, μουρμούρας και σιωπής ...με τα αυτονόητα διαλείμματα, όπου «τι καλά παιδιά δουλεύουν εκεί, μ' εξυπηρέτησαν, αλλά πρέπει να πάω για ακτινογραφία στη Βούλα, γιατί είναι Κυριακή και το νησί δεν έχει ακτινολογικό» κτλ. Τα «καλά παιδιά» λειτουργούν ως βάλσαμο στην πληγή αλλά το πρόβλημα παραμένει. Οι άνθρωποι θέλουν να εξυπηρετηθούν από ένα χώρο του οποίου δεν γνωρίζουν καλά τις λειτουργίες, ούτε το ρόλο αλλά ούτε και την πραγματική κατάσταση. Κανείς -επίσημος και μη- δεν νοιάζεται να μάθει την πραγματική κατάσταση του Κέντρου, πόσο μάλλον να βοηθήσει για τη βελτίωση της κατάστασης αυτής. Μια καχυποψία (που διαιωνίζεται!) απέναντι στους εργαζόμενους και μια παντελής έλλειψη δημόσιας συζήτησης για το Κέντρο Υγείας έχει αφήσει τους εργαζόμενους μόνους τους να κινούνται με τον «καλό» ή τον «κακό» τρόπο που ξέρουν -χωρίς να έχουν να λογοδοτήσουν πουθενά, πέρα από την πυραμίδα της δημόσιας διοίκησης, απ' τη μια, και φυσικά χωρίς να έχουν καμιά κοινωνική στήριξη στα αιτήματά τους για βελτίωση των συνθηκών στο Κέντρο Υγείας. Ένας φαύλος κύκλος όπου οι εργαζόμενοι «τα λένε» στους ανώτερους, οι ανώτεροι στους ανώτερους, για να καταλήξουν στο συρτάρι κάποιου ανώτερου, χαρτιά που μιλάνε για σοβαρές ανάγκες και ελλείψεις ...κι ο κόσμος γκρινιάζει και φωνάζει μέχρι "εκεί που τον παίρνει" γιατί όταν ακούει το ...αστείο: «κάνε αναφορά!», ζαρώνει και μαζεύεται σαν να τον απειλεί κάποιος με πενθήμερη αποβολή από το σχολείο.

Ποια είναι ωστόσο η ρίζα του προβλήματος; Οι απαντήσεις που δίνονται είναι πολλές και συνυφασμένες πάντα με την κοσμοαντίληψη αυτού που τις δίνει: «Καλοί, κακοί υπεύθυνοι-ανεύθυνοι,... το Τζάνειο,... το Υπουργείο,... το ΠΕΣΥ,... το δημόσιο που είναι "έτσι και χειρότερα"...» και πάει λέγοντας. Απαντήσεις εύκολες που φορτώνουν ευθύνες σε κάποιον και απελευθερώνουν την πλάτη κάποιου άλλου, αλλά, **μήπως πήρε τ' αυτί σας κάτι για την**

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ της υγείας; Γενικόλογο και ασαφές; Ας ξύσουμε λίγο ακόμα την επιφάνεια κι ας γεμίσουμε νέα ερωτηματικά για το ΠΟΙΟΣ τελικά ευθύνεται για τα σοβαρά προβλήματα της Δημόσιας Υγείας.

Ερώτημα 1ο: Πώς προέκυψε η δωρεάν δημόσια υγεία;

Ο θεσμός της δημόσιας και δωρεάν υγείας δεν υπήρξε δώρο κανενός "καλού" κρατικού μηχανισμού προς τους υπηκόους του. Απεναντίας, ήταν μια αιματηρή κατάκτηση του εργατικού κινήματος[1] (με ουκ ολίγα θύματα!). Η δωρεάν Υγεία έγινε δεδομένο με τον ίδιο επώδυνο τρόπο που καθιερώθηκε το 8ωρο, η κοινωνική ασφάλιση και όλα αυτά που συνοπτικά ονομάζουμε «κράτος πρόνοιας». Απεργίες βαμμένες στο αίμα[2] απαιτούσαν μαζί με όλα τ' άλλα και ανθρώπινη περίθαλψη. Οι κατακτήσεις στο χώρο της Υγείας ακολούθησαν τις κατακτήσεις του εργατικού κινήματος ανά τον κόσμο με κορυφαία στιγμή το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου[3]. Έτσι, στη βάση της ιστορικής αναδρομής μπορεί να κατανοήσει κανείς γιατί σήμερα -μαζί με πολλά δεδομένα ενός παρελθόντος- χάνεται και το «δεδομένο» της δημόσιας και δωρεάν υγείας. Η κοινωνική αποσύνθεση, η έλλειψη κάθε δημόσιου χώρου συζήτησης και κριτικής και η οπισθοχώρηση των κινημάτων που μιλούσαν στο παρελθόν για κοινωνική απελευθέρωση, ισότητα και δικαιοσύνη, είχαν το αντίκτυπό τους και στο χώρο της Υγείας. Έτσι, ενώ τη δεκαετία του '80, θεωρούνταν κάποιος αναχρονιστής αν υποστήριζε τα δημόσια νοσοκομεία και κατ' επέκταση το ΕΣΥ[4], σήμερα αποτελεί αντίπαλο δέος, σε μια κεντρική ευρωπαϊκή πολιτική που εξαφανίζει όλες τις μορφές του κράτους Προνοίας και δρομολογεί με συνοπτικές διαδικασίες τη μετατροπή της υγείας σ' ένα -ακόμα- πανάκριβο εμπόρευμα.

Ερώτημα 2ο: Να μιλήσουμε για την ταμπακιέρα;

Ονομάζεται **εμπορευματοποίηση** και αφορά όλες τις πτυχές της ζωής μας. Γιατί όχι και την Υγεία; Σ' ένα κοινωνικό σύστημα που δεν περισσεύουν οι ευαισθησίες, θα ήταν αστείο να περιμένει κανείς να περιφρουρούνται οι ανθρώπινες αξίες (ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΑΣΦΑΛΕΙΑ, ΚΑΤΟΙΚΙΑ, ΕΡΓΑΣΙΑ, ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ) απ' τους αρμόδιους "δήμαρχους" της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η φτώχεια και η μιζέρια των κρατικών παροχών για τη δημόσια Υγεία, η αποδυνάμωση των δημόσιων ασφαλιστικών ταμείων, οι ελλείψεις, οι μίζες, τα φακελάκια (νόμιμα και παράνομα), η εγκατάλειψη και η λούφα,... είναι όλα συστατικά της ηθελημένης εγκατάλειψης του συστήματος της δημόσια υγείας. Αν όλα τα παραπάνω συνδυαστούν με την "έξυπνη" συνολική επίθεση των «καλών» ιδιωτικών νοσοκομείων, ιατρών, ασφαλιστικών εταιριών...ΑΔΕΡΦΙΑ ΞΗΛΩΘΕΙΤΕ!... έρχεται η ώρα της κρίσης και η κρίση θέλει "σώφρονες" να επιλέγουν: «μοκέτα στο ιδιωτικό ή ράντζο στο δημόσιο;» ΕΣΥ δεν ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙΣ! Αποφάσισε το Κεφάλαιο[5].

Ερώτημα 3ο: «Μα τι λέτε τώρα; Εγώ εξυπηρετήθηκα από το δημόσιο. Μια καλή νοσοκόμα, γιατρός,... θυρωρός,... διευθυντής,... καθαρίστρια,... σκίστηκαν να μ' εξυπηρετήσουν»

Στη βάση του ότι η απαίτηση για ποιοτική και δωρεάν υγεία δεν είναι στις προτεραιότητες μιας κοινωνίας (της δικιάς μας) είναι πανεύκολο για τον κρατικό μηχανισμό να περάσει αυτά και χειρότερα μέτρα, να ψηφιστούν αυτοί και χειρότεροι νόμοι που θα οδηγήσουν το χώρο της υγείας σε τραγικό Καιάδα. Μέσα σ' αυτή την κοινωνική πραγματικότητα τι σημαίνουν οι προσπάθειες ατόμων που μεμονωμένα οραματίζονται ή κάνουν πράξη στην καθημερινότητά τους (όσο και όπως τους επιτρέπεται από "τις συνθήκες") το πρόταγμα «ποιοτική και δωρεάν υγεία για όλους»; Χωρίς καμιά προσπάθεια εκμηδένισης των προσπαθειών αυτών η πράξη δείχνει πως δεν αποτελούν τίποτα παραπάνω από ευγενή μπαλώματα στο ρακένδυτο ΕΣΥ. Είναι ευχής έργον το ότι υπάρχουν και εργάζονται ικανοί και ανθρωπιστές στο ΕΣΥ, όσο όμως η υγεία δεν θα παίρνει την πραγματική πολιτική της διάσταση -για όσο το «λειτουργικό» πρόβλημα αντιμετωπίζεται σαν το «κυρίαρχο» πρόβλημα και δεν γίνεται λόγος για τις ρυθμίσεις και τη δρομολόγηση που έχει πάρει το ζήτημα της υγείας σε παγκόσμιο επίπεδο- όλοι οι άνθρωποι θα ακυρώνονται και θα απογοητεύονται καθημερινά, απ' το καινούριο ασθενοφόρο «που δεν έρχεται», τις εξετάσεις που δεν γίνονται, την πρόληψη και ενημέρωση που υπάρχει μόνο στα πανεπιστημιακά συγγράμματα και τα ιατρικά και νοσηλευτικά έντυπα, τους γιατρούς που είναι 5 και καλούνται να αντιμετωπίσουν τους 80.000 κατοίκους, τα αγροτικά ιατρεία που είναι σε κακό χάλι κτλ. κτλ.

Ερώτημα 4ο: «Τώρα τι κάνω;»

Οι καθημερινές ανάγκες των ανθρώπων που παρουσιάζονται και απαιτούν λύση από τους εργαζόμενους στο χώρο της δημόσιας Υγείας είναι μια ειδική παράμετρος. Όλοι οι εργαζόμενοι του χώρου έρχονται καθημερινά αντιμέτωποι με το σκληρό αλλά πολύ πραγματικό «Καλή η ανάλυση, αλλά τώρα τι μπορώ να κάνω;» Η συνέπεια, η ευθύνη, η σοβαρότητα, η αλληλεγγύη προς τον άνθρωπο που πάσχει, η υπευθυνότητα απέναντι στη γνώση και ο ανθρωπισμός, είναι κοινωνικές αξίες ΟΠΩΣ τείνουν να είναι κοινωνικές αξίες το κέρδος, η αναξιοπρέπεια, ο εγωκεντρισμός, ανευθυνότητα κτλ. κτλ. Η καθημερινότητα των εργαζομένων στο χώρο της υγείας είναι ένας πόλεμος αξιακών συστημάτων, όπως είναι σ' όλους τους επαγγελματικούς χώρους. Όσο άνθρωποι ή παρέες ανθρώπων αντιστέκονται στην αγοραπωλησία της υγείας, όσο άνθρωποι και παρέες ανθρώπων αντιμετωπίζουν με σεβασμό, ευθύνη και ανθρωπιά τον ασθενή συνάνθρωπό τους, τίποτα δεν είναι δεδομένο για το ποιο θα είναι το μέλλον που μας περιμένει, αυτό το σκοτεινό που διαβλέπουμε να πλησιάζει ή το άλλο της ισότητας, της δικαιοσύνης, της ελευθερίας. Μέχρι τότε οφείλουμε να θυμίζουμε το αυτονόητο! **Η ΥΓΕΙΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑ.**

■

1. Το σοσιαλιστικό-εργατικό κίνημα στις απαρχές του το ζήτημα της υγείας το ενσωμάτωνε μ' αυτό της μείωσης των ωρών δουλειάς στα πλαίσια ενός οράματος για μια άλλη κοινωνία. Μια από τις πρώτες αναφορές προέρχεται από τις ιδέες του Σταύρου Καλλέργη που περιγράφονται στο «Εν Κρήτη Σοσιαλιστική Πολιτεία» εκδ. 1892. Ο Καλλέργης περιγράφοντας την ουτοπία του (στην οποία όλα τα υλικά αγαθά παρέχονται δωρεάν από τους δήμους) μεταξύ άλλων αναφέρει και για το χώρο της υγείας: «Έκαστος Δήμος θα έχη έν ή δύο νοσοκομεία αναλόγως του πληθυσμού και των αναγκών αυτού, καλώς κατηρτισμένα προς καλλιτέραν θεραπείαν των ασθενών». «ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ», Μιχάλης Δημητρίου, Εκδ. Πλέθρον, 1985

2. Από την πρώτη πανελλαδικά απεργία των εργατών στα ναυπηγεία της Σύρου στα 1879, την κατάληψη της νήσου Σερίφου στα 1916 , μέχρι και σήμερα , υπάρχουν σαφείς αναφορές για τα εργατικά ατυχήματα αλλά και για τη μείωση των ωρών εργασίας. Ενδεικτικά: Στο υπόμνημα με ημερομηνία 7 Αυγούστου 1916 προς «Το Σ. Υπουργείον της Εθνικής Οικονομίας» αναφέρεται: «Υποχρεούμεθα να καταβάλλωμεν 2% επί των ημερομισθίων μας δια το ταμείον αλληλοβοηθείας μας αλλά κανείς εργάτης δεν ηξεύρει τι ποσόν συνάζεται που κατατίθεται και ποίος το διαχειρίζεται. Μόνο ιατρική περίθαλψις και τα στοιχειώδη φάρμακα τοις παρέχονται κι όχι πάντοτε. (ΚΙΝΗΝΗ π.χ. δεν υπάρχει από μηνός)». «Η αιματηρή απεργία των μεταλλωρύχων της Σερίφου, 21 Αυγούστου 1916» εκδ. της Ομοσπονδίας Μεταλλωρύχων Ελλάδας, Αθήνα 1990

3. «Μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο η ανασυγκρότηση του καπιταλιστικού κόσμου με βάση το κεϋνσιανό οικοδόμημα του Bretton Woods και η εγκαθίδρυση του Κράτους-Προνοίας στη Βρετανία σημαδεύουν τη μετάβαση στο νέο μοντέλο της Ιατρικής, την Ιατρική της υγείας» από άρθρο της Κατερίνας Μάτσα στην «Επαναστατική Μαρξιστική Επιθεώρηση» Τεύχος 7,Απρίλιος 2003

4. Ο Κλεάνθης Γρίβας στο βιβλίο του «ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ ή, η κακοποίηση της κοινωνικοποίησης»,εκδ. ΣΤΟΧΑΣΤΗΣ, 1984 αναφέρει: «Από την άλλη μεριά, οι διάφορες μορφές βαθμιαίας κρατικής παρέμβασης στην παραγωγή και τη διανομή (κράτος πρόνοιας ,κ.α) θα μπορούσαν να θεωρηθούν σαν ιστορικοί πειραματισμοί (μέσα στα πλαίσια των περιορισμών και των δεσμεύσεων της αστικής δημοκρατίας) σε επίπεδο αναπτυγμένης οικονομίας, με στόχο την σταδιακή συγκεντροποίηση της εξουσίας».

5. «Είναι φυσικό ότι, εκτός από τη μείωση του έμμεσου κόστους εργασίας και την πειθάρχηση των εργαζομένων, το κεφάλαιο προσδοκά και πιο άμεσο όφελος: Οι νέες ρυθμίσεις στον τομέα της υγείας και πρόνοιας επιτρέπουν επιτέλους και τη συγκεντροποίηση του οικονομικού ελέγχου και του κέρδους. Η μη ελεγχόμενη ανάθεση προγραμμάτων της ΕΕ, οι υποτιθέμενες προδιαγραφές ποιότητας, οι ΑΕ των ΠΕΣΥ, οι υπερεξουσίες των μάναντζερ των ΠΕΣΥ και των νοσοκομείων, οι ομάδες έργου και μελετών και γενικά όσα ο εκσυγχρονισμένος λόγος εισάγει, επιτρέπουν τη διανομή του δημοσίου χρήματος ελεύθερα μεταξύ των φυσικών και νομικών προσώπων που υλοποιούν τον εκσυγχρονισμό. Το ακραίο παρασιτικό αυτό στρώμα αποτελεί πλέον τον οργανικό εκφραστή του κεφαλαίου. Συνάμα τα όρια μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού τομέα αμβλύνονται: κάθε μέτρο για το ΕΣΥ έχει άμεσες επιπτώσεις στο ιδιωτικό κεφάλαιο του τομέα υγείας που απαιτεί συνεχείς περικοπές δημοσίων παροχών για να είναι βιώσιμο και κερδοφόρο (και στην ασφαλιστική και στην υγειονομική του εκδοχή)» ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ Αθήνα, Δεκέμβρης 2001, Ιδρυτική απόφαση της Α.Ρ.Σ.Υ.Π. Για περισσότερα επισκεφτείτε τη διεύθυνση: arsyp@medicine.gr

Εκβιασμός στους Ο.Τ.Α.

Μια σιωπηρή πραγματικότητα για κάποια χρόνια είναι καθεστώς για μέρος του προσωπικού σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Εργαζόμενοι συμβασιούχοι στον τομέα της καθαριότητας, με τη λήξη της 8μηνης σύμβασης, συνέχιζαν να εργάζονται "δωρεάν" για 4μηνα ολόκληρα με τη σιωπηρή υπόσχεση για επαναπρόσληψη με την επόμενη σύμβαση. Άνθρωποι με παιδιά, νοικοκύρηδες, βιοπαλαιστές της καθημερινότητας, έχοντας συμπληρώσει "δωρεάν" εργασία στα σκουπίδια πλέον των δυο ετών, συνεχίζουν μέχρι και τη λήξη θητείας της απερχόμενης δημοτικής αρχής να εργάζονται σιωπηρά "δωρεάν".

Τα πράγματα δεν είναι ξεκάθαρα, ακριβώς, διότι υπάρχει εκβιασμός, έτσι κι αλλιώς, στο θέμα της εργασίας και ιδιαίτερα στην επαρχία. Με έλλειψη διασφάλισης στοιχειωδών ασφαλιστικών και οικονομικών δικαιωμάτων στις οικοδομές (πληροφορίες βάσιμες αναφέρουν για 12 ένσημα το μήνα κατόπιν "συμφωνίας"), με ευκαιριακές εργασίες στον Τουρισμό χωρίς την τήρηση των ανάλογων δικαιωμάτων, με εργασία στα σούπερ-μάρκετ που εμφανώς καταπατείται και παραβιάζεται το ωράριο εργασίας, κι όλα αυτά με τη συναίνεση των ίδιων κατ' αρχήν εργαζομένων κατ' επέκταση των οικογενειών, της γειτονιάς κι ολόκληρου του νησιού. Στο μεταξύ τα σωματεία, πρωτοβάθμια αλλά και το ίδιο τα Εργατικά Κέντρα και οι Ομοσπονδίες, δηλαδή τα επίσημα συνδικάτα, τηρούν μια στάση σιωπής γνωρίζοντας πολύ καλά αυτό το πρόβλημα. Από την άλλη δεν υπάρχει ούτε μια κίνηση που να βάλει το "δάχτυλο στην πληγή". Φοβούμενη μη "σπάσει τα αυγά της" η τοπική κοινωνία με τους εκπροσώπους της, στην καλύτερη περίπτωση, συναινούσε και συγκατέθετε σ' αυτήν τη σύγχρονη υποδούλωση, όταν μάλιστα ο εργοδότης δεν ήταν ένας τοπικός επιχειρηματίας αλλά η ίδια η Τοπική αυτοδιοίκηση.

ΝΕΑ ΤΑΞΗ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ;

Μάλλον όχι. Αυτό είναι σύμπτωμα της παλιάς -όταν ακόμα κι η νέα μορφή εργασίας υπερασπίζεται ακόμα κάποιες από τις κατακτήσεις του παρελθόντος. Οι θέσεις στο δημαρχείο φαίνονται αρκετά σπουδαίες και περιτυλιγμένες μ' ένα μύθο για την ισχύ τους, ενώ παράλληλα ο ντόπιος πληθυσμός δεν έχει ακόμα θέσει τις βάσεις των αντιστάσεών του. Η επιθεώρηση εργασίας είναι πού μακριά και πολλές φορές η προσφυγή φαίνεται και σαν "κάρφωμα" αλλά και, λόγω έλλειψης εμπιστοσύνης στους κρατικούς μηχανισμούς, σαν μια κίνηση που δεν βγάζει πουθενά. Επίσης μέσα στο περιρρέον κλίμα της ανασφάλειας για την εξασφάλιση εργασίας, μέσα σε μια ατμόσφαιρα απαξίωσης για τους κοινωνικούς αγώνες "αφού ο καθένας κοιτάει την πάρτη του", μέσα σ' ένα κλίμα αλλαγής των εργασιακών δεδομένων παγκοσμίως, κάθε κίνηση για την αξιοπρέπεια στην εργασία φαίνεται σε πολλούς μια αποκοτιά που δεν έχει αποτελέσματα αφού την επόμενη στιγμή τιμωρείται με κοινωνικό αποκλεισμό, τόσο οικονομικά όσο και κοινωνικά. Έτσι η καφενειακή συζήτηση, που δεν έχει καμιά δέσμευση, παραμένει το καταφύγιο του καθένα

μας.

Η Τοπική αυτοδιοίκηση, ως ένας μηχανισμός και θεσμός εξουσίας τηρεί το στάτους της περιοχής προκειμένου να βρίσκεται στα πράγματα χωρίς να συγκρουστεί και να ρισκάρει για νέες ισορροπίες. Από την άλλη ρυθμίζει με τον γνωστό τυχάρπαστο τρόπο τα έξοδα και τα έσοδα με τέτοιο τρόπο που να αποβαίνει σε βάρος των κατοίκων και εργαζομένων. Πράγματι, η αύξηση των φόρων -επί παραδείγματι μιλάμε στην Αίγινα για διπλασιασμό σχεδόν της εισφοράς για την τιμή του νερού- και η όσο το δυνατόν συμπίεση του κόστους εργασίας, είναι ένα φαινόμενο που ξεφεύγει από τις τοπικές πραγματικότητες διότι αποτελεί πανελλαδικό φαινόμενο. Τα νέα, όμως, νόμιμα εργασιακά δεδομένα που θα επακολουθήσουν σ' όλη την Ελλάδα, στους Ο.Τ.Α., συνάδουν με το πλαίσιο εργασιακών σχέσεων που βαθμιαία αναιρεί δικαιώματα του παρελθόντος. Ελαστικό ωράριο, ελαστικές σχέσεις εργασίας, συμβάσεις χωρίς δικαιώματα (τύπου stage) είναι τα χαρακτηριστικά μεταξύ άλλων που θα απασχολήσουν το μέλλον του εργαζόμενου και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, έτσι κι αλλιώς, μετατρέπεται ραγδαία σε μια επιχείρηση με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια.

Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΜΒΑΣΙΟΥΧΟΥΣ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.

Είναι μια "απόφαση-πιλότος" (το "δεδικασμένο" των νομικών) σύμφωνα με άρθρο του Γ. Κούσουλα της εφημερίδας "Η ΑΠΟΦΑΣΗ" σε δημοσίευμα της Τρίτης 6 Μαΐου 2003 με την οποία "δικαιώνονται συμβασιούχοι... Το μονομελές Πρωτοδικείο δέχτηκε ότι στην πραγματικότητα απασχολήθηκαν και συνεχίζουν να απασχολούνται* για την κάλυψη παγίων και διαρκών αναγκών του δήμου, τελώντας στην ίδια υπηρεσιακή κατάσταση με τους υπαλλήλους του. Μπορούν έτσι οι συμβάσεις τους να αναγνωριστούν ως αορίστου χρόνου, αφού καλύπτουν μόνιμες κι όχι περιστασιακές ανάγκες... Στο "δια ταύτα" της απόφασης τονίζεται ότι όλες οι παρόμοιες συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου είναι συμβάσεις αορίστου χρόνου. Η απόφαση αφορά όλες τις αντίστοιχες περιπτώσεις συμβασιούχων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι οποίοι προσλήφθηκαν για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα και για συγκεκριμένη εργασία αλλά κάλυψαν μόνιμες ανάγκες του δήμου ή της νομαρχίας που τους προσέλαβε και στη συνέχεια ο Οργανισμός αρνήθηκε να ανανεώσει τις συμβάσεις. Πρόσφατα είχαμε πολλά τέτοια παραδείγματα στους δήμους Νίκαιας, Κω, Λάρισας, Πάτρας, Χανίων, Ηρακλείου, Καλύμνου και άλλων".

Φαίνεται, ξεκάθαρα, ότι οι τοπικοί άρχοντες εκμεταλλευόμενοι το ζήτημα της ανεργίας προσλάμβαναν για πολιτικούς λόγους και στην συνέχεια απολύονταν από τους επόμενους διαχειριστές της τοπικής εξουσίας. Η απόφαση για τη μετατροπή της 8μηνης σύμβασης σε αορίστου χρόνου (μονοπάτι για τη μονιμοποίηση) αποτελεί σίγουρα μια θετική εξέλιξη στο βαθμό πάντα που τα μέτρα που λαμβάνονται διαρκώς για την εργασία δεν εξασφαλίζουν ευνοϊκή τύχη για τις συμβάσεις αορίστου χρόνου. Το εργασιακό τοπίο είναι πολύ θολό και στις πλάτες χτίζεται η νέα τάξη πραγμάτων της νέας βαρβαρότητας και υποδούλωσης.

* Προσέφυγαν 21 εργαζόμενοι που προσλήφθηκαν από τη Δημοτική Επιχείρηση Τουριστικής και Πολιτιστικής Ανάπτυξης Κασσανδρείας. Οι ίδιοι προσλήφθηκαν ως εργάτες και υπάλληλοι γραφείου με ατομικές συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου σύμφωνα πάντα με το ίδιο δημοσίευμα της εφημερίδας.

Νέο εργασιακό μοντέλο

Ο Μόνιμα Προσωρινός
Η δουλειά: Ένας καθημερινός πόλεμος

άρθρο των Γ.Τ. και Μ.Α., συντηρητριών του εργοταξίου των Φυλακών της Αίγινας

Η προσπάθεια επικοινωνίας που κάνουμε γράφοντας αυτό το άρθρο είναι όχι μόνο για να ανοίξει μια κουβέντα με τους αναγνώστες αυτού του εντύπου, αλλά μια ανάγκη δική μας και χιλιάδων εργαζομένων που βρίσκονται στην ίδια εργασιακή σχέση και θέση μ' εμάς (καλύτερες, ίδιες ή και χειρότερες παραλλαγές). Την εργασιακή σχέση του συμβασιούχου, ελαστικού, αναλώσιμου, ανέργου, αέναου καταρτιζόμενου, ΔΗΛΑΔΗ ΤΟΥ ΜΟΝΙΜΑ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΥ.

Ένα νέο μοντέλο εργαζόμενου-ανθρώπου που δεν μπορεί να διαχειριστεί την καθημερινότητά του. Που "χορεύει" μόνο στον όποιο ρυθμό αρέσκονται να βαρούν το κράτος και τα αφεντικά (δημόσιος και ιδιωτικός τομέας). Που βιώνει μια ζωή γεμάτη άγχος και διαλείμματα.

Πώς έχουν φτάσει να γυρίσουν όλα τούμπα; Σιγά-σιγά εξαφανίζεται η σταθερότητα, η μονιμότητα, το 8ωρο, το 5μερο, το 40ωρο, οι εθνικές και κλαδικές συλλογικές συμβάσεις, οι βασικοί μισθοί, οι πληρωμένες υπερωρίες, οι τριετίες, τα επιδόματα, τα ένσημα, η ασφάλιση, η σύνταξη, η δωρεάν υγειονομική περίθαλψη, τα ασφαλιστικά ταμεία.

Πού πήγαν όλα αυτά τα "κεκτημένα" δικαιώματα εργαζομένων που με αγώνες κατέκτησαν οι παλιές γενιές και που ασυλλόγιστα οι πιο πρόσφατες τα θεώρησαν αυτονόητα και τα άφησαν ανυπεράσπιστα; Επειδή λοιπόν δεν πιστεύουμε ότι φταίει το "κακό μας ριζικό" ούτε είμαστε β΄ διαλογής και άχρηστοι, ψάχνοντας, εντοπίσαμε σημεία κομβικά που εξηγούν την εργασιακή-κοινωνική μας κατάσταση. Τα συμπεράσματα που διατυπώνονται παρακάτω δεν είναι βαθυστόχαστα ή καινοτόμα. Προσπαθούν να αποτυπώσουν τα γεγονότα και να ξετυλίξουν το κουβάρι.

ΣΗΜΕΙΑ-ΑΙΧΜΕΣ

Εδώ και μια δεκαετία, στην Ελλάδα, (για τις χώρες της Ευρώπης, Αμερικής μια 20ετία "στο νερό") εντείνονται και παγιώνονται αλλαγές στην παραγωγή και στην οικονομία.

• Το κράτος

1) εκχωρεί κοινωνικές υποδομές, όπως υγεία, επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, εκπαίδευση, και τις παραδίδει στην εκμετάλλευση των ιδιωτών (κεφάλαιο)

2) καταργεί νομοθεσίες (προστασία από τις απολύσεις)

3) νομοθετεί και εισάγει την ελαστική εργασία

4) βάζει "χέρι" στα ασφαλιστικά ταμεία και στις συντάξεις (ρίχνοντας "το μπαλάκι" στις ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρίες)

5) διαχειρίζεται την ανεργία προς όφελος δικό του και του κεφαλαίου. Δηλαδή, παίζει ολοένα και πιο πολύ το ρόλο του προστάτη και διαχειριστή των επιλογών του κεφαλαίου.

• Το κεφάλαιο

έχοντας ως αρχή το μεγαλύτερο κέρδος με το χαμηλότερο κόστος, αλλάζει τον τρόπο παραγωγής και τον κάνει πιο ευέλικτο. Π. χ. όταν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται σε πολλούς και διαφορετικούς τομείς, ταυτόχρονα, στην παραγωγή διαφορετικών προϊόντων (INTRACOM, INTRALOT, αθλητικά σωματεία, Μ.Μ.Ε.). Για να πετύχει τον παραπάνω όρο εφαρμόζοντας τις νέες τεχνολογίες, χρειάζεται εργαζόμενους ευέλικτους. Εργαζόμενους με γνώσεις διαφορετικών ειδικεύσεων (επανακαταρ-

τίσεις) που να ανανεώνουν τις εργασιακές τους ικανότητες και να 'ναι οι ίδιοι υπεύθυνοι για αυτό. Ανασφαλείς ως προς τη διάρκεια παραμονής τους στην εργασία, πάντα διαθέσιμους για οποιοδήποτε ωράριο (ελαστικό).

Σε αυτά τα πλαίσια δουλειάς, η παραμονή, η εξέλιξη, οι εργασιακές σχέσεις, τα ωράρια και τα ασφαλιστικά δικαιώματα, κλείνονται σε "προσωπική συμφωνία" μεταξύ εργοδότη και εργαζόμενου. Ο εργαζόμενος αισθάνεται μόνος απέναντι στον εργοδότη και απομονωμένος απ' το σύνολο των συναδέλφων του. Ελαστικοποιημένος, ανασφαλής για το παρόν και το μέλλον του, προσωρινός, αναλώσιμος, αποδιοργανωμένος γιατί ο προσωπικός χρόνος και οι ανάγκες του εξαρτώνται από την εργασία ή την ανεργία του.

• Αυξανόμενη ανεργία και διαχείρισή της

Στις μέρες μας αντιμετωπίζεται πλέον διαφορετικά και το χρονικό διάστημα ανεργίας. Δεν είναι πια νεκρό, μη παραγωγικό, για το κράτος και το ιδιωτικό κεφάλαιο. Αντίθετα, είναι πολύ παραγωγικό και προσοδοφόρο. Ο άνεργος περνάει από ΙΕΕΚ ιδιωτικά και δημόσια, στα οποία πληρώνει, ΚΕΚ, προγράμματα ΟΑΕΔ, γραφεία εύρεσης εργασίας. Μέσα από 6μηνες πρακτικές ασκήσεις (απλήρωτη ή μισοπληρωμένη), stages (χωρίς ασφαλιστικά δικαιώματα και ένσημα), επιδοτούμενα προγράμματα και επιδοτήσεις εργοδοτών για πρόσληψη ανέργων.

Παρ' όλα αυτά, στοιχεία έρευνας του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ, δείχνουν ότι σε δείγμα 2.016 επιχειρήσεων ιδιωτικών, το 50% αυτών, κάνουν προσλήψεις ανέργων, ενώ ταυτόχρονα απολύουν, σταθερά, εργαζόμενους που τη θέση τους παίρνουν επιδοτούμενοι με σχέση εποχική, έκτακτοι, μερικώς απασχολούμενοι. Το 46,2% των θέσεων εργασίας σ' αυτές τις επιχειρήσεις, καλύπτονται από προσωρινά απασχολούμενους*. Συμπερασματικά, η ανεργία είναι μια κερδοφόρα "δεξαμενή" και ένας απαραίτητος εκβιασμός στο σύνολο των εργαζομένων για να πετύχει η κοινωνική ειρήνη και η συναίνεση.

• Οι μετανάστες και πρόσφυγες

που ήρθαν στη χώρα μας για διάφορους λόγους (πολιτικούς, οικονομικούς, λόγω πολέμου) αφενός αξιοποιούνται από το κράτος και το κεφάλαιο σαν "δεξαμενή" υποτιμημένης εργασίας, αφετέρου, ως προπέτασμα καπνού στα μάτια των ντόπιων εργαζομένων για να αιτιολογηθεί η αυξανόμενη ανεργία. Αυτό το ψέμα είναι χρήσιμο για το κράτος και το κεφάλαιο, από τη μια για την αναθέρμανση του εθνικισμού κι από την άλλη για να διαιρεί τους εργαζόμενους σε ντόπιους και ξένους, κρύβοντας τους πραγματικούς αίτιους για την κατάσταση που βιώνουν. Το Ινστιτούτο Εργασίας της ΓΣΕΕ, παραδέχεται, ότι «είναι γεγονός η απασχόληση μεταναστών σε δραστηριότητες για τις οποίες δεν υφίσταται ανάλογη προσφορά εργασίας από την πλευρά των ημεδαπών εργαζομένων»

ΣΥΜΒΑΣΗ - ΩΡΟΜΙΣΘΙΑ

Σε αυτό το σημείο θα θέλαμε να αναφερθούμε ιδιαίτερα στις συμβάσεις ορισμένου χρόνου και ωρομισθίας, μιας και υπαγόμαστε σε αυτό το καθεστώς ελαστικής εργασίας.

α) Συμβάσεις 2μηνες, 3μηνες, 6μηνες, 8μηνες, 11μηνες

β) Ωρομισθίες εβδομαδιαίες, μηνιαίες

Σχέσεις εργασίας που υλοποιήθηκαν πρώτα απ' όλα από το Δημόσιο και ευρύτερα δημόσιο τομέα (ΔΕΚΟ) κι έχουν γίνει πλέον η κυρίαρχη μορφή απασχόλησης, τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα.

Η εργασία των συμβασιούχων, είναι προσυμφωνημένη ως προς τη διάρκεια και την αμοιβή. Ταυτόχρονα είναι εμφανής η απουσία γνωστών δικαιωμάτων όπως χρονοεπιδόματα, τριετίες, βαρέα ανθυγιεινά, εκτός έδρας, μείωση προϋποθέσεων για συνταξιοδότηση με αποτέλεσμα την αύξηση του ορίου ηλικίας.

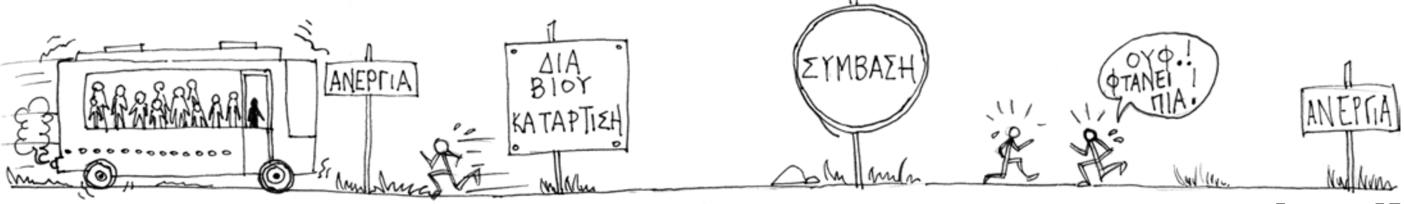

Σκίτσο της Γ.Τ.

Καθυστερήσεις μισθοδοσίας, παραβιάσεις συνθηκών εργασίας και μέτρων προστασίας στο χώρο δουλειάς και παραβιάσεις ωραρίου. Συνύπαρξη, στον ίδιο εργασιακό χώρο, εργαζομένων με διαφορετικές συμβάσεις, αμοιβές και χρόνο εργασίας που επιφέρει πλασματική διαφορά συμφερόντων μεταξύ εργαζομένων και συμβάλλει στον κατακερματισμό και την απώλεια συλλογικότητας και αλληλεγγύης μεταξύ τους, διαμορφώνοντας μια πλαστή ατομική αντίληψη-στάση στη δουλειά.

ΣΥΝΤΗΡΗΤΕΣ ΣΥΜΒΑΣΙΟΥΧΟΙ ΩΡΟΜΙΣΘΙΟΙ ΣΤΙΣ ΦΥΛΑΚΕΣ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ

Μιλώντας ιδιαίτερα για το χώρο των εργαζομένων στον κλάδο της Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Μνημείων, αξίζει ν' αναφέρουμε αρχικά τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της δουλείας. Συνδυασμός οικοδομικής και καλλιτεχνικής εργασίας, σε συνθήκες σκληρές και επικίνδυνες για τη σωματική μας ακεραιότητα, ιδιαίτερα σ' όσους δουλεύουν σε μνημεία, κτίσματα και υπαίθριους χώρους. Παραμονή σε υγρασία, κρύο, ζέστη, μούχλα. Χρήση τοξικών, εύφλεκτων και καρκινογόνων ουσιών. Σκαλωσιές, επικίνδυνους για πτώση τοίχους και στέγες. Επιπρόσθετα, η φύση της δουλειάς είναι ομαδική και "νομαδική", αφού είμαστε υποχρεωμένοι να δουλεύουμε κατά ομάδες και προκειμένου να εξασφαλίσουμε μια σύμβαση εργασίας, να αλλάζουμε χώρο διαμονής συχνά-πυκνά.

Αυτά ισχύουν τόσο για τους συντηρητές του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού τομέα. Ως συμβασιούχοι εργαζόμενοι δεν παίρνουμε το επίδομα ανθυγιεινής εργασίας που δικαιούμαστε (το παίρνουν μόνο οι μόνιμοι), δεν κολλιούνται τα βαρέα ανθυγιεινά ένσημα σ' όλες τις υπηρεσίες Δημοσίου, ενώ είναι σχεδόν ανύπαρκτα στον ιδιωτικό τομέα. Επιπλέον, οι καθυστερήσεις πληρωμών είναι σύνηθες φαινόμενο. Ενδεικτικό παράδειγμα είναι: 28 συμβασιούχοι συντηρητές που δουλεύουμε στις Φυλακές της Αίγινας, που βρεθήκαμε ν' αντιμετωπίζουμε εξ' αρχής τις σκληρές συνθήκες του χώρου και να μένουμε κοντά στους 2 μήνες απλήρωτοι.

Το συναίσθημα ομηρίας που μας δημιουργείται από την ανασφάλεια μιας δουλειάς με ημερομηνία λήξης και μ' ένα ορατό μέλλον μιας άλλης εγγραφής στον κατάλογο ανέργων ΟΑΕΔ και το κυνήγι μιας άλλης σύμβασης, μας αποκόπτει, απ' τη μια, από την εξέλιξη της δουλειάς και από την άλλη μας δυσκολεύει να εκφέρουμε γνώμη για ζητήματα δουλειάς για να μη γίνουμε δακτυλοδεικτούμενοι στον εκάστοτε εργοδότη. Ο φόβος εσωτερικεύεται, αποδιοργανώνεται η αίσθηση συλλογικότητας μεταξύ μας, χαλαρώνει ο ιστός αντίστασης στα προβλήματα δουλειάς. Η ομηρία και ο φόβος επεκτείνονται, πέρα από το χρόνο δουλειάς, σ' όλους τους τομείς της ζωής μας: Στις αγχωμένες διαπροσωπικές μας σχέσεις, στον περισσευούμενο χρόνο μας που δεν τον χαιρόμαστε ούτε σαν ψυχολογική, ούτε σαν οικονομική δυνατότητα. Στην έκπτωση στόχων και ονείρων για τη ζωή μας. Στην απουσία οποιασδήποτε όρεξης για κοινωνική παρέμβαση.

Έτσι, επιτυγχάνεται στον εργασιακό χώρο η άπνοια της εργασιακής ειρήνης και στον κοινωνικό χώρο η εκβιαστική συναίνεση-υποταγή.

ΤΙ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ

Μέσα από τη διαδικασία για τη μονιμότητα και την απόκτηση πολυποίκιλης γνώσης από μεγάλα τμήματα εργαζομένων της παραγωγικής διαδικασίας και του κατακερματισμού των εργαζομένων, διαφαίνεται η αδυναμία των παλιών αντιπροσωπευτικών φορέων (συνδικάτων-σωματείων) να εκπροσωπήσουν τους εργαζόμενους μιας και παραμένουν γραφειοκρατικά, ιεραρχικά και άκαμπτα απέναντι στιες νέες εργασιακές συνθήκες, αποκλείοντας από τις γραμμές τους, τους ελαστικά εργαζόμενους. Υιοθετούν με τον τρόπο τους τη συνεχόμενη κατάτμηση των εργαζομένων. Δημιουργείται η ανάγκη σύστασης συλλογικοτήτων παρέμβασης και αντίστασης που να λειτουργούν με βάση την αυτενέργεια, την άμεση δημοκρατία, μακριά από τη λογική της διαμεσολάβησης και του γραφειοκρατικού συνδικαλισμού και των πολιτικών παιχνιδιών**.

Τέτοιες συλλογικότητες ήδη έχουν δημιουργηθεί σε χώρους δουλειάς, κλάδους και σε γειτονιές (εμποροϋπάλληλοι, ιδιωτικοί, βιβλιοϋπάλληλοι, courier, που έχουν στο ενεργητικό τους νικηφόρο αγώνα στη Θεσσαλονίκη). Αυτά τα βήματα μπορούν να αποτελέσουν τη βασική αρχή ανάπτυξης άμεσης δράσης και αλληλεγγύης μεταξύ μας για να γίνουν αποφασιστικοί και νικηφόροι αγώνες. Να αποκτήσουμε τη χαμένη εμπιστοσύνη σ' εμάς τους ίδιους και να πιστέψουμε ότι οι προσπάθειές μας φέρνουν αποτέλεσμα. Τίποτα δεν πάει χαμένο. ■

* Ελευθεροτυπία 24-10-2002

** Συλλογικότητες που σπάνε τον τεχνητό κατακερματισμό των διαφόρων εξειδικεύσεων, καθηκόντων, ατομικών συμβάσεων και ενοποιούν τους εργαζόμενους.

ΑΚΤΟΠΛΟΪΑ

Η άποψη του ναυτεργατικού Σωματείου «Ο Στέφενσων» για την ακτοπλοϊκή συγκοινωνία και για τα προβλήματα των ναυτεργατών

Συζήτηση με τον πρόεδρο του Σωματείου Γιάννη Μανουσογιαννάκη

– Μ' αφορμή τις κινητοποιήσεις για τη θαλάσσια συγκοινωνία, που πραγματοποιήθηκαν στην Αίγινα το τελευταίο χρονικό διάστημα, με στόχους τη μείωση της τιμής του ναύλου και την αύξηση των δρομολογίων, δυο μύθοι έκαναν την εμφάνισή τους και σχεδόν μονοπώλησαν. Ο ένας μύθος ήταν αυτός της εισαγωγής νέων εταιριών για να σπάσει το μονοπώλιο και ο άλλος, το «κτίσιμο» πλοίου με πλαίσιο την εταιρία λαϊκής βάσης. Θέλουμε να κάνουμε στην Αίγινα περισσότερο γνωστή τη θέση του σωματείου σας για την ακτοπλοΐα που αποτελεί και τη μόνη, στο σήμερα, αντισυναινετική πρόταση αφενός, και αφετέρου τα προβλήματα των ναυτεργατών που επιδεινώνονται, και ιδιαίτερα, τους θερινούς μήνες.

– Θα κάνω μόνο μια παρατήρηση. Δεν είναι αντισυναινετική πρόταση. Είναι η μοναδική πρόταση η οποία απαντά στο πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο κάτοικος των νησιών, συνολικά, αλλά και η οικονομία της χώρας. Ως χώρα, αν πρέπει να λειτουργήσουμε, πρέπει να έχουμε ένα σχεδιασμό, έναν προγραμματισμό. Δεν μπορούμε να αφήσουμε στον ελεύθερο ανταγωνισμό και στη λογική του κέρδους τις ακτοπλοϊκές συγκοινωνίες. Υπάρχουν νησιά που έχουν μεγάλο οικονομικό ενδιαφέρον. Η Αίγινα είναι ένα από αυτά, γιατί είναι εκατομμύρια οι επιβάτες που μετακινούνται κάθε χρόνο, από τον Πειραιά προς την Αίγινα και αντίστροφα. Αλλά υπάρχουν και νησιά που δεν παρουσιάζουν οικονομικό ενδιαφέρον κι αν τα αφήσουμε στη μοίρα τους δεν θα δέσει ποτέ καράβι. Και βέβαια δεν αποτελεί λύση η επιδότηση (των εφοπλιστών) από τον κρατικό προϋπολογισμό. Γιατί πρώτον αυτή δεν μπορεί να ανταποκριθεί στην ανάγκη και δεύτερον δεν μπορεί να πληρώνει ο έλληνας φορολογούμενος και να κερδίζουν κάποιοι δισεκατομμύρια. Η ακτοπλοΐα είναι μια μεγάλη πίτα, έχει αρκετά χρήματα, μπορεί με τα «φιλέτα» της να «ταΐσει και τα κόκαλα».

Αν το δούμε συνολικά, θα μπορούμε να έχουμε μια επιχείρηση-καπιταλισμό έχουμε εξ' άλλου- η οποία θα είναι βιώσιμη, θα προσφέρει φτηνές και ασφαλείς συγκοινωνίες στους κατοίκους των νησιών, θα βοηθάει στην ανάπτυξη των νησιών και στη σύνδεσή τους με την ηπειρωτική Ελλάδα, θα βοηθάει στο να μείνει κόσμος στα νησιά, να μην καταντήσουν βραχονησίδες...και ταυτόχρονα να έχει και ένα μικρό κέρδος για να μπορεί να συντηρείται και να αναπαράγεται ως εταιρία. Δεν είναι ένα σύστημα που είναι ντε και καλά σοσιαλιστικό. Βεβαίως χρειάζεται ένα άλλο κράτος, μια άλλη πολιτική. Δεν μπορεί στις υπάρχουσες συνθήκες να μιλάει κανείς για τέτοια πράγματα. Δεν μπορεί, όταν ο βασικός προσανατολισμός της πολιτικής και του κράτους είναι το πώς θα εξυπηρετήσει το κέρδος του μεγαλοεπιχειρηματία, να συνδυαστεί και να συμβαδίσει μ' αυτή την πρόταση. Είναι προφανές ότι δεν μπορεί να λειτουργήσει ένα τέτοιο πλαίσιο. Πρέπει να αλλάξει το πλαίσιο. Αυτό είναι το ένα και βασικό. Το δεύτερο ζήτημα αφορά την εταιρία λαϊκής βάσης. Σωστά την επισημαίνεις ως «μύθο». Πρώτα από όλα έχει αποδειχθεί ότι οι εταιρίες λαϊκής βάσης -σε εισαγωγικά το λαϊκής- είναι ένας μύθος και πολύ περισσότερο σήμερα. Ασφαλώς το μεγάλο κεφάλαιο που είχαν αυτές οι εταιρίες ήταν σε μικρομετόχους. Όμως αυτές τις εταιρίες τις έκανε κουμάντο ένα μικρό ποσοστό μετόχων -αυτοί που είχαν τα πακέτα, που άντε, να είχαν τα 20% περίπου του μετοχικού κεφαλαίου- που καθόριζαν και την πολιτική των εταιριών. Οι μικρομέτοχοι -να το πω έτσι- ήταν τα κορόιδα, οι οποίοι διέθεταν

τα χρήματά τους, τις αποταμιεύσεις τους για να τα διαχειρίζονται κάποιοι οι οποίοι είχαν κάποια πακέτα και θα μπορούσαν να κάνουν κάποιες συμμαχίες και να αποκομίζουν κέρδη. Και δεν αποκόμιζαν κέρδη από το μέρισμα που έδιναν οι μετοχές, αλλά από προμήθειες για νέες παραγγελίες. Ήταν μύθος έτσι κι αλλιώς. Σήμερα δεν μπορούμε να μιλάμε καν για εταιρία λαϊκής βάσης με τα δεδομένα του χρηματιστηρίου, όπως έχουν διαμορφωθεί οι εταιρίες. Ακόμα και αυτοί οι εμπνευστές αυτής της μορφής εταιρίας δεν μπορούν να υποστηρίξουν στα σοβαρά αυτήν την πρόταση. Αλλά σήμερα σε συνθήκες απελευθέρωσης της οικονομίας στην ακτοπλοΐα είναι ακόμα περισσότερο μύθος να πιστεύει κανείς ότι θα λειτουργήσει μ' αυτόν τον τρόπο.

Θα φέρω ένα παράδειγμα: πριν από 5-6 χρόνια στην ακτοπλοία δραστηριοποιούνταν περίπου 40 ακτοπλοϊκές εταιρίες. Εν όψει της απελευθέρωσης και πριν αυτή εφαρμοστεί, αλλά και στην προοπτική της εφαρμογής του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 3577 του '92, για την άρση του καποτάζ, αυτές οι εταιρίες είτε εξαγοράστηκαν, είτε συγχωνεύτηκαν, είτε έκλεισαν -εν πάση περιπτώσει ουσιαστικά δημιουργήθηκαν τρία μεγάλα σχήματα στον τομέα της ακτοπλοίας στην Ελλάδα. Το ένα είναι των ΜΙΝΩΙΚΩΝ γραμμών που μέσα σ' αυτό συμπεριλαμβάνονται η MINOAN FLYING DOLPHIN και η MINOAN FERRIES...

– Πριν το χαρακίρι του Παντελή Σφηνιά και την μετονομασία σε HELLAS...

– ... το δεύτερο σχήμα είναι της ΑΝΕΚ που έχει τις δορυφορικές εταιρίες, που άλλοτε χρησιμοποιούν τον τίτλο που είχαν και άλλοτε όχι (ανάλογα πώς εξυπηρετούνται τα συμφέροντα της εταιρίας) και το τρίτο είναι των επιχειρήσεων ΑΤΤΙΚΗ του Παναγόπουλου που υπάγονται και τα BLUE STAR του Στρίντζη. Αυτά τα τρία σχήματα υπάρχουν σήμερα στην ακτοπλοΐα. Κι αυτό γιατί αντιλαμβάνονταν οι μικροεφοπλιστές ή αφοπλιστές εν πάση περιπτώσει -γιατί δεν ήταν μόνο οι μικροί- ότι δεν είχαν προοπτική επιβίωσης από μόνοι τους. Μέσα σε συνθήκες έντονου ανταγωνισμού, αυτό που παρατηρείται πάντα και παντού, είναι η συγκεντροποίηση του κεφαλαίου. Δεν θα μπορούσε να αποτελέσει εξαίρεση η ακτοπλοΐα. Είναι όμως σημαντικό παράδειγμα να δούμε τι είχαμε, τι έχουμε: τι συνέπεια είχε η απελευθέρωση των αγορών και της ακτοπλοίας;

Με το προηγούμενο καθεστώς -για να μην παρεξηγηθώ δεν είμαι υποστηρικτής του- υπήρχε ένας κρατικός έλεγχος. Σήμερα πας στον υπουργό και του λες «δεν έχουμε συγκοινωνία» και σου λέει «μα δεν έρχεται ο εφοπλιστής», αυτό είναι η ελεύθερη αγορά! «Ελεύθερη αγορά έχουμε κι ο καθένας κάνει αυτό που θέλει». Και το προηγούμενο καθεστώς ήταν στρεβλό και ανάποδο -τώρα όμως είναι χειρότερα. Ούτε το προηγούμενο εξυπηρετούσε τις ανάγκες των νησιών και των κατοίκων αλλά ακόμα λιγότερο το σημερινό.

Η λογική, τώρα, να «φτιάξουμε» ένα πλοίο λαϊκής βάσης για την Αίγινα, το οποίο θα λειτουργήσει ανταγωνιστικά στη SARONICOS FERRIES, είναι μια ουτοπία. Το μόνο που θα κατορθώσει ενδεχομένως είναι να συγκεντρώσει τα χρήματα των κατοίκων -πάνω στην αγωνία τους να εξυπηρετηθούν- και κατόπιν αυτά τα χρήματα ή θα τα χάσουν από την κακή πορεία της εταιρίας από τον ανταγωνισμό, ή θα αναγκαστούν να πάνε στη μεγάλη «μαμά» εταιρία και θα εξαγοραστούν ή θα συγχωνευτούν. Δώρον άδωρον να μιλάμε για τέτοια λύση...

– Οπωσδήποτε θα λειτουργήσει με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια...

– Ασφαλώς! Δεν μπορεί να λειτουργήσει με άλλο τρόπο. Το εισιτήριο θα είναι εξίσου ακριβό, κι αυτοί θα ψάχνουν τις καλύτερες ώρες για το δρομολόγιο. Δεν θα μπορεί να κάνει διαφο-

Φωτο: Άρης Παύλος

ρετικά. Δεν θα τους ενδιαφέρει τι εξυπηρετεί τον επιβάτη και τον κόσμο. Είναι ουτοπία ότι μπορεί να λειτουργήσει μια εταιρία με βάση ένα τέτοιο καθεστώς και σε ένα τέτοιο οικονομικό περιβάλλον ως νησίδα εξυπηρέτησης του επιβάτη και του κάτοικου με φτηνό εισιτήριο και θα κερδίζει κιόλας... αυτά δε γίνονται.

Καταλήγουμε, λοιπόν, στην αρχική τοποθέτηση για τον Εθνικό Οργανισμό Ακτοπλοϊκών Συγκοινωνιών. Θα θέσω ένα πολύ απλό ερώτημα και θα το απαντήσω: Γιατί οι συγκοινωνίες στο λεκανοπέδιο της Αττικής είναι υπό κρατικό έλεγχο και υπάρχει μια ενιαία εταιρία που τις διαχειρίζεται; Θα μπορούσε στην Αθήνα να πετύχει εκείνο το «πείραμα» που πήγε να κάνει ο Μητσοτάκης με τα ιδιωτικά λεωφορεία τα οποία μετά επανακρατικοποιήθηκαν; Ή έγινε επειδή ήταν σοσιαλιστής ο Ανδρέας Παπανδρέου;

– Να μην ξεχνάμε ότι η πρώτη κρατικοποίηση των αστικών συγκοινωνιών έγινε επί Καραμανλή, λίγο μετά τη μεταπολίτευση...

– Ακριβώς. Δεν μπορούσε να εξυπηρετήσει ο ιδιοκτήτης του μεμονωμένου λεωφορείου, ο οποίος θα σκεφτόταν τις κερδοφόρες γραμμές, τις ανάγκες της πρωτεύουσας. Αν εγώ είχα, για παράδειγμα, ένα λεωφορείο και ήταν απελευθερωμένη η αγορά, θα διάλεγα το δρομολόγιο που έχει τα πιο πολλά χρήματα. Θα πήγαινα Ομόνοια-Σύνταγμα γιατί εκεί θα κέρδιζα. Δε θα πήγαινα στα Σούρμενα, ούτε στο Μενίδι, ούτε στα Λιόσια...θα έμεναν χωρίς λεωφορείο εκείνες οι περιοχές. Το ίδιο ακριβώς συμβαίνει και με τα νησιά μας. Κι η Ελλάδα έχει αυτή τη μορφολογία με τις πολλές ακτές και το πλήθος νησιών. Άλλα νησιά έχουν υψηλό οικονομικό ενδιαφέρον, κι αυτά είναι το λεγόμενο «φιλέτο» όπως η Ρόδος, η Μύκονος, η Πάρος, η Σύρος, κι άλλα νησιά που δεν έχουν οικονομικό ενδιαφέρον. Ποιος ενδιαφέρεται για την Κάρπαθο, την Αστυπάλαια, τη Σχοινούσα και πάει λέγοντας...

Κατά συνέπεια να οργανώσουμε τις ακτοπλοϊκές συγκοινωνίες ώστε με επάρκεια να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των νησιών να βοηθούν στην ανάπτυξη του νησιού, να βοηθούν στο να μείνουν άνθρωποι στα νησιά. Αυτό δεν μπορεί να συμβεί με τη λογική του κέρδους που σήμερα επικρατεί. Θα ήταν τρελός ένας εφοπλιστής που θα πει «να βάλω το βαπόρι μου να πηγαίνει στη Σχοινούσα, ή στην Αστυπάλαια»

– Θα ήταν για αυτόν μια οικονομική αποτυχία...

– ...μα γιατί να το κάνει; Θα πάει λοιπόν εκεί που είναι τα λεφτά. Αυτό θα κάνει και αυτό κάνει. Εξ άλλου σήμερα το κράτος δίνει 15 δις δραχμές για επιδότηση, λέει, των άγονων γραμμών. Εξασφαλίζει μια υποτυπώδη σύνδεση είτε με την ηπειρωτική Ελλάδα, είτε με άλλα μεγαλύτερα νησιά. Ξέρεις, ότι με 15 δις, αν θα πας στο χρηματιστήριο, θα μπορείς να αγοράσεις το πλειοψηφικό πακέτο μιας από τις μεγάλες ναυτιλιακές εταιρίες που υπάρχουν στο χώρο της ακτοπλοΐας.

Κατά συνέπεια δεν πρέπει να λειτουργούμε έτσι. Και γιατί, δηλαδή, η ΑΝΕΚ οι ΜΙΝΩΪΚΕΣ ή ο Παναγόπουλος, ή Αγούδημος, να παίρνει τα φιλέτα από την ακτοπλοΐα και να μην υποχρεώνεται να εξυπηρετεί και «το κόκαλο»; Ο καθένας που είναι εφοπλιστής για το κέρδος ενδιαφέρεται. Δεν είναι φιλόπτωχο ταμείο. Αυτοί από τη μεριά τους λειτουργούν έτσι. Το θέμα είναι ότι δεν μπορούν να εξυπηρετηθούν οι ανάγκες της κοινωνίας, έτσι, όπως εμείς τη φανταζόμαστε και τη θέλουμε με τη λογική που έχει ο κάθε εφοπλιστής. Είναι η λογική του κέρδους -πώς θα κερδίσει περισσότερα.

Το κέρδος τον οδηγεί και στο να διαμορφώνει δρομολόγια που δεν εξυπηρετούν τις ανάγκες των ανθρώπων αλλά τα δικά του κέρδη, και στο να διαμορφώνει συνθήκες εκτέλεσής τους που θα βάζουν σε κίνδυνο την ασφάλεια...θα σου δώσω ένα απλό παράδειγμα: Το καλοκαίρι, ειδικά, στα καράβια εργάζονται το λιγότερο 13-14 ώρες και φτάνουν μέχρι και 18 ώρες . Πέρα από την κόπωση -τον λιώνει τον εργαζόμενο αυτό το ωράριο- δημιουργεί σοβαρούς κινδύνους για την ίδια την ασφάλεια του πλοίου και την ασφάλεια του επιβάτη. Κάνουμε μια πρόταση, αφού υπάρχει αυτό το καθεστώς, οι οργανικές συνθέσεις να ανταποκρίνονται σ' αυτές τις ανάγκες και επίσης να υπάρχει αλλαγή των πληρωμάτων -μια μέρα μέσα στο πλοίο, μια μέρα έξω με μισθολογική και ασφαλιστική κάλυψη. Αυτό συμβαίνει σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Όμως «Ευρωπαίοι», στην Ελλάδα, είμαστε μόνο στα αρνητικά. Παράδειγμα, η Φινλανδία είναι ευρωπαϊκή χώρα που εφαρμόζεται αυτό το μέτρο. Η Ελλάδα είναι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι στην ΟΝΕ κτλ. γιατί δεν μπορεί να εφαρμοστεί το καθεστώς αυτό;

– ...Θυμάμαι μ' αφορμή αυτά που λέμε και τους δυο θανάτους ναυτεργατών σε πλοία της ακτοπλοϊκής συγκοινωνίας, πρόπερσι το καλοκαίρι...

– Κοίταξε τώρα. Τι λέμε εμείς; Υπάρχει εντατικοποίηση της εργασίας ειδικά το καλοκαίρι, η οποία δημιουργεί σοβαρότατους κινδύνους για την ασφάλεια των επιβατών και των ναυτεργατών.

Πρέπει να τηρούνται οι οργανικές συνθέσεις των πληρωμάτων, να μπορεί να ξεκουράζεται ο εργαζόμενος για να μπορεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του (από την άλλη αυτό το μέτρο θα μπορεί να βοηθήσει στο μέγα πρόβλημα της ανεργίας). Για αυτό όμως αγωνίζονται μόνο τα δυο ναυτεργατικά σωματεία ΠΕΜΕΝ και Ο ΣΤΕΦΕΝΣΩΝ. Τα υπόλοιπα σωματεία αρνούνται να το εντάξουν στα αιτήματά τους.

– Υπάρχει ένα είδους μορατόριουμ ανάμεσα στα υπόλοιπα σωματεία και στο εφοπλιστικό κεφάλαιο;

– Ελέγχεταιται η πλειοψηφία της Πανελλήνιας Ναυτεργατικής Ομοσπονδίας από την κυβέρνηση και το εφοπλιστικό κεφάλαιο. Ελέγχεται πλήρως. Ελέγχουν οι εφοπλιστές το ποιος θα είναι στα όργανα...εν πάση περιπτώσει έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια αρχαιρεσίες σ' αυτά τα σωματεία και ο τρόπος με τον οποίο παρεμβαίνουν είναι προκλητικός. Σ' αυτή τη διαδικασία των αρχαιρεσιών παρεμβαίνουν εκβιάζοντας πληρώματα, με το ζήτημα της εργασίας, με οικονομικούς τρόπους. Το ένα ζήτημα είναι ότι δεν υιοθετούνται από τους υπόλοιπους αυτά τα αιτήματα -οι ναυτεργάτες, βέβαια, το υιοθετούν και το παλεύουν. Το δεύτερο ζήτημα είναι ότι δεν το υιοθετούν οι εφοπλιστές κι αυτό γιατί τους κοστίζει και τους περιορίζει τα κέρδη. Το τρίτο ζήτημα είναι ότι δεν το υιοθετεί η κυβέρνηση γιατί εξυπηρετεί τα συμφέροντα των εφοπλιστών.

Μόνο μέσα από τον αγώνα των ναυτεργατών, και σ' αυτήν την κατεύθυνση εμείς παλεύουμε, θα επιβληθεί η εφαρμογή ενός τέτοιου μέτρου. Έφερα αυτό το παράδειγμα για να δούμε πώς μπορεί να λειτουργήσει μια ιδιωτική εταιρία. Στην προκειμένη περίπτωση η εταιρία, που έχει ως γνώμονα το κέρδος, προφανώς και δεν θα κάνει ποτέ δεκτό ένα τέτοιο αίτημα. Θα δημιουργήσει μεγαλύτερο κόστος για αυτήν και μικρότερο κέρδος. Δεν την ενδιαφέρει αν δημιουργούνται προβλήματα στην ασφάλεια του πλοίου ή των επιβαινόντων...

– Το έδειξαν άλλωστε και με την περίπτωση του «ΣΑΜΙΝΑ»...

– Άλλο παράδειγμα: Είμαι εφοπλιστής και χρειάζεται να κάνω μια επισκευή για τη συντήρηση. Πρέπει να αγοράσω ένα ανταλλακτικό που κοστίζει 100 π.χ. δολάρια που είναι το γνήσιο το οποίο μπορεί να έχει περισσότερο χρόνο ζωή και να ανταποκριθεί, και υπάρχει και το φθηνότερο αντίγραφο, το ιμιτασιόν, που μπορεί να κοστίζει 40 ή 50 ή 70 δολάρια...Επειδή έχω γνώμονα το κέρδος θα επιλέξω τη φτηνή λύση. Κι αυτό δεν δημιουργεί προβλήματα ασφάλειας; Υπάρχουν τέτοια εκατοντάδες παραδείγματα που μας οδηγούν στο συμπέρασμα πως δεν μπορεί μια εταιρία που έχει σκοπό το κέρδος να εξυπηρετήσει.

Μ' αυτά τα συμπεράσματα δεν μπορούμε παρά να πάμε σε μια πρόταση που ήδη έχουμε καταθέσει και δεν είναι τωρινή. Η πρόταση για την ίδρυση Εθνικού Φορέα Ακτοπλοϊκών Συγκοινωνιών που θα εμπεριέχει τον εργατικό και λαϊκό έλεγχο. Όταν μιλάς σήμερα στην Ελλάδα για δημόσια ή κρατική επιχείρηση, το μυαλό του καθενός την εξομοιώνει και την παραλληλίζει με τα παραδείγματα που έχει σήμερα,(ΟΤΕ, ΔΕΗ κλπ) και τα οποία δεν είναι και τα καλύτερα. Για αυτό το διευκρινίζουμε ότι δεν μιλάμε για κάτι ανάλογο μ' αυτές τις «δημόσιες» επιχειρήσεις.

Προφανώς δεν μπορεί με ένα κράτος και με μια πολιτική που ασκείται σήμερα, δηλαδή το πως θα εξυπηρετηθεί το κέρδος, να δημιουργηθεί κάτι τέτοιο. Η πρότασή μας απαιτεί και ριζικότερες πολιτικές αλλαγές τις οποίες πρέπει το εργατικό-λαϊκό κίνημα να επιβάλλει. Το πλαίσιο δηλαδή μιας λαϊκής οικονομίας και εξουσίας.

– Η συμπίεση του κόστους με στόχο την αύξηση των κερδών είναι η εφαρμογή των επιλογών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο λοιπόν της απελευθέρωσης της αγοράς θέλω να μιλήσουμε για την «άτυπη» κρουαζιέρα των υπουργών Μεταφορών & Ναυτιλίας της Ε.Ε. στη Χαλκιδική το Μάιο και για το μέλλον που αφορά τη ναυτιλία.

– Δε θα γίνει στη Χαλκιδική. Θα ξεκινήσουν από την Κόρινθο στις 15 του Μάη το απόγευμα, θα πάνε μια κρουαζιέρα Πάτρα, Αρχαία Ολυμπία, σε κάποια νησιά του Αιγαίου και νομίζω θα καταλήξουν στην Πάτμο...

– Είναι σίγουρο ότι δεν θα περάσουν από τις Πόρτες της Πάρου...

– ...και θα επιστρέψουν σύμφωνα με την ανακοίνωση του ΥΕΝ, τη Δευτέρα 19 Μαΐου, το πρωί, στο λιμάνι του Πειραιά. Εμείς, η ΠΕΜΕΝ και Ο ΣΤΕΦΕΝΣΩΝ, εξετάζουμε τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουμε ή να συμμετέχουμε σε εκδηλώσεις που θα οργανωθούν από άλλους φορείς όπως η ΔΡΑΣΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2003 ή το ΠΑΜΕ που είμαστε από τα ιδρυτικά του μέλη... Θα υπάρξει, πάντως, από την πλευρά των ναυτεργατών

αντίδραση με την ευκαιρία αυτής της Συνόδου.

Γίνεται χρόνια μια προσπάθεια στην Ευρωπαϊκή Ένωση να χαραχθεί η Κοινή Ευρωπαϊκή Πολιτική. Υπάρχουν πολλά στοιχεία που μπορεί κανείς να πει. Από τους 350.000-360.000 ναυτεργάτες που εργάζονταν την προηγούμενη 15ετία στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης -και μετά τη διεύρυνση των 15- δεν έχουν μείνει ούτε 100.000. Τα αποτελέσματα, λοιπόν, της κοινής ναυτιλιακής πολιτικής τα βλέπουμε, πρώτα απ' όλα στο εργατικό δυναμικό. Δεύτερον, τα νηολόγια των χωρών της Ε.Ε. γίνονται νηολόγια ευκαιρίας. Όπου δεν τους εξυπηρετούν οι σημαίες τους κάνουν και τα δεύτερα νηολόγια με σημαίες ευκαιρίας. Θα δει κανείς το φαρισαϊσμό τους και την υποκρισία τους, στο τελευταίο ναυάγιο που έγινε ανοιχτά της Γαλλίας με το πλοίο PRESTIGE. Κόπτονται, λένε, για την ασφάλεια της μεταφορά υγρών καυσίμων όπως και για τη φροντίδα στο περιβάλλον... Εδώ είναι και το τραγικό. Να "παρακαλάει" ο ναυτεργάτης για τη ρύπανση του περιβάλλοντος μήπως και τύχει κάποιας προσοχής. Διότι αν δεν ρυπανθεί το περιβάλλον, για τη ζωή του ναυτεργάτη δεν νοιάζονται. Εξ' αιτίας του προβλήματος που δημιουργήθηκε στο περιβάλλον αλλά και άλλων λόγων (πώς θα λειτουργήσουν τα ναυπηγεία κάποιων χωρών κτλ) ξεκίνησαν μια συζήτηση για την αντικατάσταση των δεξαμενόπλοιων. Ο έλληνας Υπουργός ΕΝ στη Σύνοδο των υπουργών ναυτιλίας, μετά από εντολή που είχε από τους έλληνες εφοπλιστές, έθεσε στόχο το πώς θα απομακρυνθεί αυτή η ημερομηνία. -αν ήταν δυνατόν και να μη γίνει αυτή η αντικατάσταση στα τοιχώματα. Αυτή η αντικατάσταση προφανώς δημιουργεί καλύτερες συνθήκες ασφάλειας και για το περιβάλλον και για τους εργαζόμενους, καθότι θα είναι νεότευκτα πλοία, θα έχουν καλύτερους συντελεστές ασφάλειας... αυτό είναι το ένα στοιχείο της υποκρισίας τους, ότι δήθεν κόπτονται για την ασφάλεια και το περιβάλλον. Το δεύτερο είναι ότι όλα αυτά τα πλοία με τις σημαίες ευκαιρίας έχουν την κάλυψη της ΕΕ. Και η ελληνική κυβέρνηση παίζει ένα σημαντικό ρόλο στον τομέα της ναυτιλία και είναι πίσω από όλα αυτά. Δεν είναι έλληνες οι πλοιοκτήτες που έχουν 3.500 πλοία με σημαίες ευκαιρίας και περιδιαβαίνουν τον κόσμο; Δεν είναι υποκριτικό να λες ότι «ενδιαφέρομαι για το περιβάλλον» και αυτά να τα αφήνεις ελεύθερα να κυκλοφορούν και κυρίως να δουλεύουν ΠΕΙΡΑΤΙΚΑ; Οι εργαζόμενοι είναι που "πληρώνουν τελικά το μάρμαρο". Υπάρχουν λοιπόν στοιχεία από τα οποία μπορεί κανείς να συμπεράνει το τι προωθούν. Και βέβαια είναι η απελευθέρωση των ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών για τις οποίες έχουν ήδη αποφασίσει. Από το 1992 προωθείται στη χώρα μας αυτό το «νέο» θεσμικό πλαίσιο που η κυβέρνηση ψήφισε πριν από δυο χρόνια και τέθηκε σ' εφαρμογή από το Νοέμβριο για την άρση του καποτάζ. Συνολικά τα μέτρα έχουν να κάνουν με τον περιορισμό του εργατικού κόστους, του κόστους ασφάλισης των ναυτεργατών και πώς θα αυξήσουν τα κέρδη των πλοιοκτητών. Αυτοί είναι και οι βασικοί τους στόχοι.

Η επίσκεψη, και μόνο, στα γραφεία του Σωματείου «ο Στέφενσων» στον Πειραιά αποτελεί μια εμπειρία που είναι πολύ κοντά στις προβλέψεις όσων μιλούν για ένα νέο μεσαίωνα στην εργασία, για ένα νέο δουλεμπόριο. Άνθρωποι χαρακωμένοι στο πρόσωπο και στα χέρια από τη δουλειά στα βαπόρια, άνθρωποι στυμμένες λεμονόκουπες των εφοπλιστών, άνεργοι που αφού έχουν ξεζουμιστεί στα αμπάρια των καραβιών και δεν προσλαμβάνονται λόγω ηλικίας, νέοι και μεσήλικοι από τη δουλειά που διαμαρτύρονταν για τις άθλιες συνθήκες εργασίας καθώς και για την παραβίαση των κανονισμών που έχουν κατακτηθεί με αίμα και αγώνες από το ναυτεργατικό κίνημα. Σφίγγεται η καρδιά σου να ακούς ανθρώπους να κλαίνε γιατί δεν έχουν να πληρώσουν το εισιτήριο του λεωφορείου και τα παιδιά τους δεν έχουν να φάνε, εργαζόμενους με ειδικότητα που δεν βρίσκουν δουλειά γιατί παραβιάζεται η οργανική σύνθεση των πλοίων, νέους, άφραγκους στην κυριολεξία, που η ρύθμιση του Ταμείου Ανεργίας για τους ναυτικούς τους εξοργίζει όπως και η παρουσία του άνεργου ναυτικού «εκ Κουνουπίτσης Μεθάνων» που ζητιανεύει στην Αγία Τριάδα του Πειραιά. Ο Γιάννης Μανουσογιαννάκης, κι όχι άδικα, λέει ότι «πιο εύκολα κερδίζεις στο ΛΟΤΤΟ παρά παίρνεις Ταμείο Ανεργίας αν είσαι ναυτικός». Δεν είναι τυχαία η ύπαρξη των ανθρώπων στο Σωματείο αυτό. Μαζί με την ΠΕΜΕΝ (μηχανικοί) αποτελούν τα δυο από τα 14 σωματεία των ναυτεργατών που δεν ελέγχονται από την κυβέρνηση και τους εφοπλιστές. Στο σύνολό της η Πανελλήνια "Ναυτεργατική" Ομοσπονδία, σιωπά μπροστά στα εγκλήματα που διαπράττουν Κράτος και Εφοπλιστές μέσα από τη νομοθεσία που υπαγορεύεται από την απελευθέρωση της Αγοράς γενικότερα και κατ' επέκταση των μέσων θαλάσσιας συγκοινωνίας.

Παρ' όλο που διαφωνούμε με τον κρατικιστικό χαρακτήρα που διαπνέει την πρόταση των δυο αυτών αγωνιστικών σωματείων, θεωρούμε ότι είναι η μοναδική που ξεπερνάει το νεοφιλελεύθερο μοντέλο που με ελάχιστες αποκλίσεις εφαρμόζουν οι διαχειριστές της εξουσίας. Ένα μοντέλο που πετάει τους εργαζόμενους στην άκρη, που χυδαία τοποθετεί τα ζητήματα ασφάλειας επιβατών και εργαζομένων στο περιθώριο, που στην κυριολεξία ναυαγεί πλοία με πολλούς νεκρούς χωρίς ποτέ καμιά απόδοση ευθυνών, που αντιπροσωπεύει στο χώρο της θαλάσσιας συγκοινωνίας την καπιταλιστική βαρβαρότητα με τον πιο ωμό και άθλιο τρόπο.

Η άποψή μας πλησιάζει, πολύ κοντά, στον κοινωνικό έλεγχο της συγκοινωνίας, μέσα από κινητοποιήσεις με στόχους που αποδυναμώνουν τον έλεγχό της από το κράτος και το εφοπλιστικό κεφάλαιο. Το κράτος δεν αποτελεί καμιά εγγύηση για την τήρηση ακόμα και των ρητορικών του διακηρύξεων και ιδιαίτερα σε μια εποχή που η συναίνεση στην ιδιωτικοποίηση και η έλλειψη κινημάτων ισχυρών ενάντια στην παντοδυναμία του, αποτελούν χαρακτηριστικό της. Επειδή αυτά μπορεί να παρεξηγηθούν ως την προώθηση μιας «όασης στην έρημο του καπιταλισμού», ως μια δηλαδή λύση που δεν αφήνει προοπτικές συνολικής απελευθέρωσης, παραπέμπουμε στην αυτοδιεύθυνση της οικονομίας ως ένα απαραίτητο στοιχείο μιας επαναστατικής προοπτικής. Ο κύριος, όμως, στόχος μας είναι να ανοίξει όσο το δυνατόν περισσότερο το ζήτημα της ακτοπλοΐας μέσω ενός γόνιμου διαλόγου που θα ρίξει φως σε όλες τις αθέατες πτυχές του. ■

Για το καινούργιο σχολικό κτίριο στην Αίγινα

Τον Οκτώβριο του 2001, στην θέση Αγία Βαρβάρα της Αίγινας, πραγματοποιήθηκαν τα εγκαίνια του νέου σχολικού συγκροτήματος στο οποίο μεταστεγάστηκε το 1ο Γυμνάσιο και το Ενιαίο Λύκειο της Αίγινας. Ακόμα και πριν την μεταστέγαση των δυο αυτών σχολείων, μια μυθολογία που είχε θρέψει μονόστηλα στις τοπικές εφημερίδες καθώς και συζητήσεις για την αναγκαιότητά του, το τοποθετούσε στην κορυφή του ενδιαφέροντος για τα εκπαιδευτικά ζητήματα στην Αίγινα. Η έλλειψη αιθουσών στο κτίριο που τώρα στεγάζεται το ΤΕΕ (πρώην Ενιαίου Λ. και 1ου Γυμνασίου), καθώς και η φτηνή λύση ενός κτιρίου απέναντι από το Λεούσειο που μέχρι τότε στεγαζόταν, ήταν η αιτία για να ξεκινήσει από τους αρμόδιους φορείς η προσπάθεια για μετεγκατάσταση. Η Δημοτική επιτροπή παιδείας, οι σύλλογοι γονέων και κηδεμόνων των δυο σχολείων και οι σύλλογοι διδασκόντων κατάφεραν να εκπονήσουν μια λύση για αυτό το πρόβλημα. Μια λύση βέβαια που θα έδινε τον "προνομιακό" χώρο στο Ενιαίο Λύκειο και θα έδινε το περίσσευμα στο ΤΕΕ, αφού η κυρίαρχη ιδεολογία πανελλαδικά, σχεδόν, είχε κατατάξει τους μαθητές του σαν το περίσσευμα της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

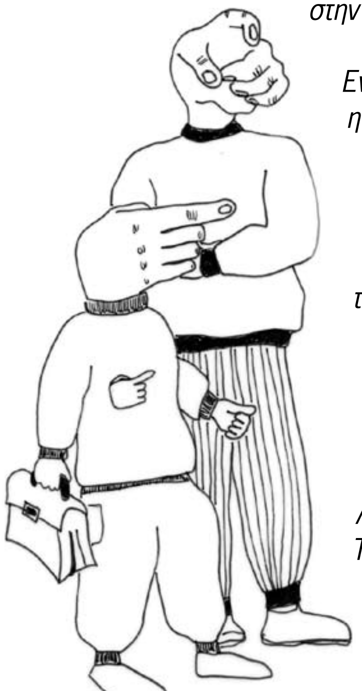

των Γκυ και Μπιρκ

Σε μια περιοχή αρκετά έξω από την κυρίως πόλη και δίπλα σε κόμβο δυο δρόμων κεντρικών για την Αίγινα, χτίστηκε το κτίριο και για τα δυο σχολεία. Οι εγγραφές ήταν πολλές, αφού πολλοί ήταν αυτοί που ήθελαν να εγγράψουν τα παιδιά τους στο «καινούριο σχολείο» το οποίο διαφημίστηκε ως το «καλό σχολείο». Αφού μερίμνησαν για τις ανέσεις του προσωπικού και των διευθυντών μέσα στα γραφεία, 3 κάμερες σε τρεις διαφορετικούς χώρους της αυλής και μια θυροτηλεόραση στην είσοδο, εγκαταστάθηκαν στο σχολείο με τη θέληση των παραπάνω αρμοδίων φορέων. Χωρίς μέριμνα για στέγαστρα στην αυλή, χωρίς την ύπαρξη ενός στοιχειώδους κήπου με δέντρα, χωρίς τη μέριμνα για τις αίθουσες που έχουν μεγάλη ηλιοφάνεια και ειδικά τους μήνες που έχει ζέστη, χωρίς ένα γυμναστήριο όπως κάθε καινούριο σχολικό κτίριο θα προέβλεπε, ξεκίνησε να λειτουργεί.

Οι πρώτες αντιρρήσεις ξεκίνησαν από μια μικρή ομάδα γονέων και εκπαιδευτικών -όχι από το προσωπικό των σχολείων- στην οποία ανήκαμε. Με αφίσα που κολλήθηκε στην Αίγινα και με μια επιστολή στις τοπικές εφημερίδες αλλά και στην «Ελευθεροτυπία», ξεκίνησε μια προσπάθεια ανάδειξης αυτών των προβλημάτων. Οι υπεύθυνοι «σφόδρα ταράχτηκαν» και ιδιαίτερα όταν -ακάλεστοτο κανάλι ΤΕΜΠΟ έκανε την εμφάνισή του στο σχολείο προκειμένου να κάνει ρεπορτάζ για τις κάμερες. Με συνοπτικές διαδικασίες και με καθολική σχεδόν πλειοψηφία (με την αντίθετη γνώμη μόνο δυο καθηγητών από το γυμνάσιο και μιας από το Ενιαίο Λύκειο) στους συλλόγους διδασκόντων, οι κάμερες, βρήκαν την πρέπουσα ανταπόκριση. Επίσης οι σύλλογοι γονέων και κηδεμόνων των δυο σχολείων στις συνεδριάσεις τους εξακόντισαν λίβελους, καθώς και σε έγγραφό του το Δ.Σ. Γονέων & Κ. του Λυκείου, για την ομάδα που δημοσίως πήρε θέση για τις

κάμερες. Γράμματα στην εφημερίδα «Ελευθεροτυπία» καθώς και στον τοπικό τύπο υπερασπίστηκαν την άποψη πως οι μαθητές πρέπει να παρακολουθούνται ή ότι «δεν παρακολουθούνται οι μαθητές» και ιδιαίτερα η εφημερίδα «ΑΙΑΚΟΣ», με συνεργάτες που κινήθηκαν πρωταγωνιστικά για την εγκατάσταση, οι οποίοι εκσφενδόνιζαν προσβολές και έμμεσες απειλές. Ένας συνασπισμός κομματικής καμαρίλας και γνωστών παραγόντων της τοπικής κοινωνίας τροφοδότησαν και λείαναν το έδαφος για τη συκοφάντηση και το διασυρμό αυτής της μικρής ομάδας. Άλλοι πιθανότατα, πίσω από την πλάτη μας, έσκιζαν τα ιμάτια τους για τους «λίγους ναρκομανείς που θέλουν να κάνουν μπάχαλο την εκπαίδευση» ή για την «ύποπτη δράση τους να σαμποτάρουν το δημόσιο χαρακτήρα της εκπαίδευσης» καθώς και άλλες ανυπόστατες φήμες που εξήγαγε ο ανύπαρκτος εγκέφαλός τους.

Με εξαίρεση το ΚΚΕ Αίγινας, το οποίο και μοίρασε ανακοίνωση για τους «ηλεκτρονικούς χαφιέδες» που εγκαταστάθηκαν στο σχολείο, την εφημερίδα «Ο ΠΟΛΙΤΗΣ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ» που έθετε την ίδια αντίρρηση, την ΕΛΜΕ Πειραιά (συνδικαλιστικό όργανο των καθηγητών) που σύσσωμη πήρε θέση ενάντια στις κάμερες και σχεδόν αποδοκιμάστηκε από το σύνολο του προσωπικού των δυο σχολείων, αλλά και απλούς πολίτες και εκπαιδευτικούς που για λόγους ευνόητους (φόβος) ή σκοπιμότητας δεν μπορούσαν να καταγγείλουν δημόσια την τοποθέτηση των καμερών, όλοι οι υπόλοιποι, αδιαφόρησαν ή συμφώνησαν με την τοποθέτησή τους, ως μέτρο «πρόληψης του εγκλήματος».

Μετά από αυτήν την κατάσταση, εκδόθηκαν κείμενα που μοιράστηκαν και εξηγούσαν την θέση μας ενάντια στις κάμερες πιο εμπεριστατωμένα τα οποία "θάφτηκαν" από τις τοπικές φυλλάδες μαζί με την ανακίνηση του ζητήματος,

Η πραγματικότητα του καινούριου κτιρίου, όμως, έμελλε να διαψεύσει όλους αυτούς που είναι υπεύθυνοι για το κτίσιμο ενός σχολείου μακριά από την πόλη, αλλά και για τις συνοπτικές διαδικασίες με τις οποίες χτίστηκε. Αντιγράφουμε από άρθρο μαθητή στο 2ο τεύχος της μηνιαίας σχολικής εφημερίδας με το όνομα «ΚΑΚΤΟΣ» που εκδίδει το Β4 του 1ου Γυμνασίου Αίγινας: *«Το γυμνάσιό μας εγκαινιάστηκε το 2001. Είναι ένα καινούριο κτίριο αλλά παρόλα αυτά έχει κάποιες πολύ σημαντικές ελλείψεις. Το πρώτο πράγμα που είναι και το πιο σημαντικό είναι η εντύπωση που δίνει σε κάποιον μόλις το αντικρίσει. Δηλαδή όταν κάποιος πρωτοδεί το κτίριο του δίνει την εντύπωση ότι είναι κάποια δημόσια υπηρεσία, γιατί δεν έχει τα απαραίτητα στοιχεία που χαρακτηρίζουν ένα σχολικό κτίριο. Από οικοδομικής πλευράς έχει και εκεί πολλά προβλήματα τα οποία είναι απαράδεκτα για ένα κτίριο δυο χρόνων.*

Από τον πρώτο χρόνο κιόλας οι πλάκες που ήταν στο προαύλιο έπαθαν καθίζηση απ' τα νερά της βροχής και βγήκαν από τις θέσεις τους. Επιπλέον πριν από λίγο καιρό, στο χώρο όπου γίνεται γυμναστική η πίσσα είχε πάθει καθίζηση και είχε δημιουργηθεί ένα βαθούλωμα.

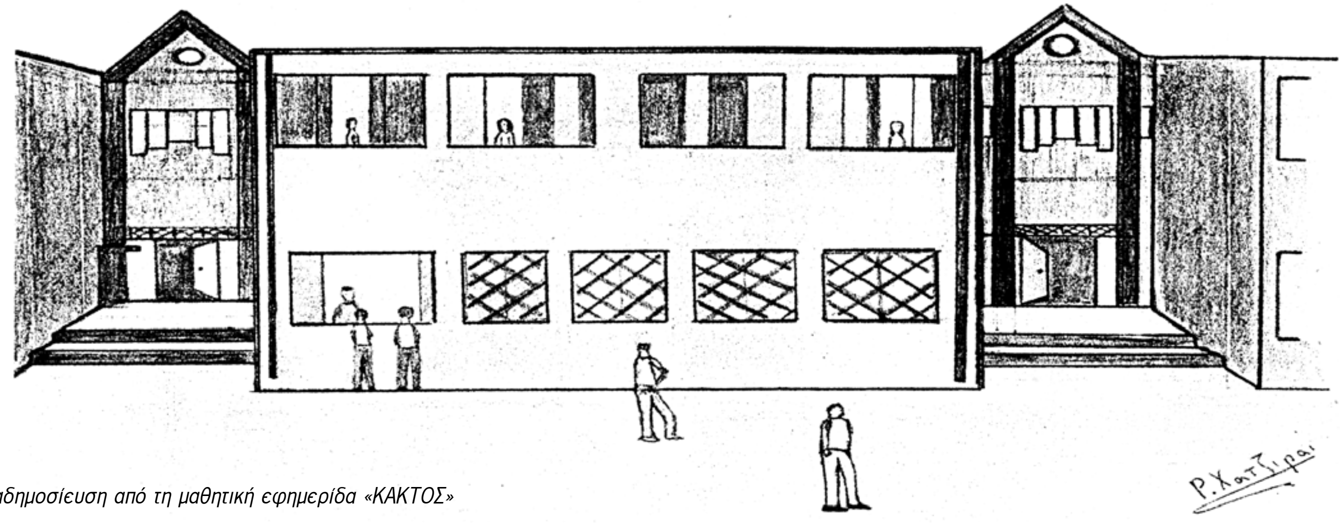

Αναδημοσίευση από τη μαθητική εφημερίδα «ΚΑΚΤΟΣ»

των Γκυ και Μπιρκ

Ο κήπος του γυμνασίου είναι σε τέτοια θέση έτσι ώστε κανένας μαθητής να μην του δίνει σημασία. Πρέπει επίσης να προσθέσουμε ότι το γυμνάσιο μας δεν διαθέτει σκέπαστρα, για να έχουμε ίσκιο το καλοκαίρι που έχει πολύ ήλιο και για να μη βρεχόμαστε το χειμώνα. Για αυτό το λόγο είμαστε αναγκασμένοι να μένουμε μέσα στο κτίριο. Κάθε φορά που βρέχει, το κτίριο μαζεύει νερά που μπαίνουν κάτω από τις κύριες πόρτες της εισόδου.

Ένα άλλο πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε, έξω από το κτίριο, είναι η άθλια κατάσταση που δημιουργείται με τα αυτοκίνητα έξω από το δρόμο που περνάει από το γυμνάσιο. Ο δρόμος είναι πολύ στενός και την ώρα που σχολάμε, δημιουργείται ένα μεγάλο κομφούζιο από τους γονείς που έρχονται να πάρουν τα παιδιά τους. Είναι σίγουρο ότι κάποια στιγμή μπορεί να συμβεί κάποιο ατύχημα.»

(Παρακάτω αναδημοσιεύουμε την επιστολή που μοιράσαμε το χειμώνα του 2001-02, και η οποία βρήκε κλειστές τις πόρτες όλων των τοπικών φυλλάδων ενώ είχε σταλεί. Είχε προηγηθεί η επιστολή του Συλλόγου Γονέων και κηδεμόνων που μας κατακεραύνωνε που ασχοληθήκαμε ενώ δεν είχαμε παιδιά στο σχολείο, ότι δεν παρακολουθούνται όλοι οι εξωτερικοί χώροι του σχολείου, μας ειρωνευόταν για «μονοπώλιο κοινωνικής ευαισθησίας» ενώ άφηνε ανοιχτό το ενδεχόμενο ότι η δημοσιογράφος κάνοντας έρευνα για το ζήτημα μεροληπτησε υπέρ μας. Το χειρότερο, μέσα σ' αυτά, είναι η τελευταία παράγραφος με την οποία καταλήγει το κείμενο: ***«...Πάντως σε κάθε περίπτωση η λειτουργία των καμερών έχει απομακρύνει κάθε λογής παράσιτα, τα οποία ενδημούσαν στον χώρο του προηγούμενου κτιρίου...»***)

«ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗΝ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΚΑΜΕΡΩΝ ΣΤΟ ΚΤΙΡΙΟ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΚΑΙ ΛΥΚΕΙΟΥ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΟΥ ΣΥΛ. ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΤΟΥ ΕΝ. ΛΥΚΕΙΟΥ ΑΙΓΙΝΑΣ

- Η κάμερα αποτελεί διαδικασία αστυνόμευσης που έρχεται σε αντίθεση με κάθε έννοια παιδαγωγικής. Αν εμείς οι ενήλικοι δεν μπορούμε να στηρίξουμε τα παιδιά μας και χρειάζεται να καταφεύγουμε στην τρομοκράτησή τους, κανένα τεχνολογικό μέσο δεν θα είναι ικανό να μας δώσει την ασφάλεια που εμείς επιθυμούμε για αυτά.
- Η κάμερα διαταράσσει τη σχέση εκπαιδευτικού-μαθητή, επιβάλλοντας στον εκπαιδευτικό το ρόλο του παιδονόμου ο οποίος ελέγχει το παιδί από την τηλεόραση.
- Ο εκπαιδευτικός που βρίσκεται στο διάλειμμα μαζί με τα παιδιά, τα προσέχει, τα ενθαρρύνει και δημιουργεί σχέσεις μαζί τους. Αντίθετα η κάμερα τα κατασκοπεύει και τα υποχρεώνει να λειτουργούν κάτω από το φόβο της αόρατης παρακολούθησης.
- Η εντατικοποίηση και η καταπίεση που βιώνουν οι μαθητές ενισχύεται από την ύπαρξη των καμερών και την ώρα του διαλείμματος που είναι ώρα ξεκούρασης για τα παιδιά.
- Οι κάμερες δεν προλαβαίνουν το κακό απλά το καταγράφουν
- Με το να αφήνουμε τις κάμερες να κατασκοπεύουν τα παιδιά δήθεν για την ασφάλειά τους πλάθουμε ανθρώπους συνηθισμένους στις κάμερες, εξοικειωμένους με την ιδέα της παρακολούθησης, ανοίγοντας έτσι το δρόμο να στηθούν κάμερες σε κάθε πεδίο της καθημερινής μας ζωής

ΟΣΟ ΘΑ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΑΜΕΡΕΣ ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΑΡΚΕΤΕΣ

1) Κάνοντας την αυτοκριτική μας: Σ' ένα σημείο της θερμόαιμης επιστολής μας καταγγείλαμε για «κάμερες παρακολούθησης σ' όλους τους εξωτερικούς χώρους». Πράγματι, δεν υπάρχουν σ' όλους τους εξωτερικούς χώρους κάμερες. Εμείς όμως είμαστε ενάντια σε κάθε κάμερα την οποία και θεωρούμε μια πολύ κακή αρχή προκειμένου να τοποθετηθούν κι αλλού.

Στόχος μας είναι το ξεκίνημα ενός προβληματισμού σε τοπικό επίπεδο με επίκεντρο τους σκοπούς της εκπαίδευσης συνολικότερα, και ιδιαίτερα τώρα που η εντατικοποίηση αφαιρεί από τα παιδιά την εφηβική τους ηλικία μετατρέποντάς τα βίαια σε ενήλικους. Γι αυτό και προτεραιότητα μας είναι η κοινωνία της Αίγινας και όχι ο ημερήσιος τύπος στον οποίο και κατ' αποκλειστικότητα απευθυνθήκαμε. Επανορθώνουμε.

2) Το γεγονός ότι δεν έχουμε παιδιά στο σχολείο δεν μας αποτρέπει να έχουμε γνώμη και να ασκούμε δημόσια κριτική σε οποιαδήποτε απόφαση αφορά τα κοινά. Μας εμπνέει άλλωστε

και η Πολιτεία των Αθηναίων όπου:

«...όσες φορές η πόλη πρόκειται να αποφασίσει κάτι για τα οικοδομικά, στέλνουν και φέρνουν τους οικοδόμους να τους συμβουλέψουν για τα οικοδομήματα κι όταν πρόκειται για τα ναυπηγικά, τους ναυπηγούς, το ίδιο γίνεται και για όλα τ' άλλα, όσα πιστεύουν ότι μαθαίνονται και διδάσκονται,... Έτσι όμως φέρνονται όταν πρόκειται για ζητήματα που απαιτούν τεχνικές γνώσεις, όταν όμως πρόκειται να σκεφτούν για όσα αναφέρονται στη διακυβέρνηση γενικά της πόλεως, όμοια τότε σηκώνεται και τους δίνει τη γνώμη του και ο οικοδόμος και ο χαλκιάς και ο σκυτοτόμος, ο έμπορος και ο ναυτικός, ο πλούσιος και ο φτωχός, ο ευγενής και ο άνθρωπος του λαού, και κανείς δεν τους μαλώνει για αυτό...ότι χωρίς πουθενά να σπουδάσει και ενώ δεν είχε δάσκαλο να τον διδάξει, σηκώνεται και θέλει να δίνει γνώμη, γιατί είναι φανερό πως αυτό δεν το θεωρούν διδακτό...» ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ, 319b - 319e

Δημοκρατική διαδικασία είναι η συνέλευση του λαού, η ολόπλευρη σίγουρα ενημέρωση και η συλλογική εξαγωγή συμπερασμάτων και αποφάσεων σε μια ικανοποιητική χρονική διάρκεια. Δεν είμαστε λοιπόν ηθικά ή τυπικά υποχρεωμένοι να απευθυνόμαστε στις ορισμένες από τα θεσμικά όργανα επιτροπές που μας υποδεικνύονται ως αρμόδιοι φορείς εξουσίας. **Αλήθεια πόσα είναι στον αριθμό τα μέλη του Συλλόγου Γον. και Κηδ. Του Ενιαίου Λυκείου; Πόσοι πραγματικά ενημερώθηκαν; Πόσοι ψήφισαν υπέρ της τοποθέτησης των καμερών; Πόσοι κατά;**

3) Δεν υφίσταται καμιά προσωπική κόντρα μεταξύ ανθρώπων που δεν γνωρίζονται καλά καλά. Αυτήν ας την αναζητήσουν στους μεταξύ τους ανταγωνισμούς για τις τοπικές ή και άλλες εξουσίες.

4) Δεν διαφωνούμε με την τοποθέτηση που έχει η επιστολή για τα τηλεοπτικά κανάλια και μάλιστα για το «ΤΕΜΡΟ». **Μήπως η επίκληση της αναγκαιότητας «για περισσότερη αστυνόμευση, περισσότερο έλεγχο, περισσότερη ασφάλεια», δείγμα της οποίας αποτελεί και η τοποθέτηση των 3 καμερών στην αυλή του σχολείου είναι αποτέλεσμα όλης αυτής της υστερίας που καλλιέργησαν τα «κατάπτυστα» τηλεοπτικά κανάλια; Γιατί τόσο επιλεκτική η κριτική;**

5) Η δημοσιογράφος της εφημερίδας στην οποία απευθυνθήκαμε δημοσιοποίησε το γεγονός της τοποθέτησης των καμερών στο σχολικό κτίριο του Ενιαίου Λυκείου, έκανε λόγο για τη διαμαρτυρία μας και δημοσίευσε και την απάντηση του υπεύθυνου στο Υπουργείο Παιδείας για το γεγονός ότι προβλέπεται θυροτηλεόραση για τα καινούρια σχολικά κτίρια. Έκανε ότι θα έπρεπε να κάνει κάθε ανεξάρτητος δημοσιογράφος.

6) **Αν** θέλουμε να μιλήσουμε και για τα ναρκωτικά που λέγεται... ότι διακινούνται, οι υπεύθυνοι γονείς και εκπαιδευτικοί του σχολείου, με τις κάμερες, πολύ απλά **απομακρύνουν το πρόβλημα** και το όποιο πρόβλημα από τον τυπικό χώρο ευθύνης τους. **Δεν** είναι όμως πρόληψη να βγάζουμε τα προβλήματα έξω από το σχολείο. Όπως **δεν** φεύγουν τα σκουπίδια, αν απλώς τα απομακρύνεις από την πόρτα σου όπως κάνει κάθε... «καλός

Αφίσα που κυκλοφόρησε τον Οκτώβρη 2001

νοικοκύρης».

7) Γράφει η επιστολή ότι οι κάμερες τοποθετήθηκαν για την ασφάλεια του κτιρίου επειδή βρίσκεται σε ερημική περιοχή. Όμως η παρουσία των παιδιών καθιστά την περιοχή κάθε άλλο παρά ερημική. Μήπως είναι γενικότερα προβληματικό να χτίζονται σχολεία σε ερημικές και απόκεντρες περιοχές; **Τα σχολεία για εμάς θα έπρεπε να είναι κέντρα κοινωνικής και πολιτιστικής ζωής στα οποία θα έχουν εύκολη και άμεση πρόσβαση μαθητές γονείς και γενικά πολίτες.**

8) Οι κάμερες καταγράφουν τους ανθρώπους που περιφέρονται στην αυλή εφόσον είναι τοποθετημένες σε μέρος αυτής. **(Εκτός κι αν απαγορεύεται σε μαθητές να χρησιμοποιούν μέρος της αυλής τους)**.

9) Δεν «μονοπωλούμε» καμιά «κοινωνική ευαισθησία» όπως μας κατηγορούν ο γραμματέας και ο πρόεδρος του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων του Ενιαίου Λυκείου. Λοιπόν, κάποιοι από εμάς συνεργάστηκαν στο παρελθόν με κάποιους που στο συγκεκριμένο θέμα των καμερών διαφωνούν. Κάποιοι άλλοι από μας με κάποιους άλλους. Κάποιοι στο μέλλον, θα συνεργαστούν μ' αυτούς που τώρα διαφωνούν κι εμείς που τώρα συμφωνούμε, στο μέλλον για κάτι άλλο θα διαφωνήσουμε... και πάει λέγοντας. **Να λείπει η συνωμοσιολογία.**

10) Η επίσημη αυτή επιστολή γράφει για τα «παράσιτα» που «η λειτουργία των καμερών έχει απομακρύνει» και «τα οποία ενδημούσαν στο χώρο του προηγούμενου κτιρίου». **Για ποια παράσιτα** μιλάνε οι δυο αντιπρόσωποι του Συλλόγου στην επιστολή τους; Προφανώς **για παιδιά της Αίγινας**. Αλήθεια, πόσο παράσιτα είναι τα παιδιά που ερωτεύονται και δίνουν ραντεβουδάκια στο σχολείο; **Πόσο παράσιτα** είναι τα παιδιά που ξεφεύγουν από τον άθλιο καθωσπρεπισμό των καθωσπρέπει της πόλης μας; **Πόσο παράσιτα** είναι τα παιδιά που περιθωριοποιήθηκαν από το σχολικό σύστημα που γενικά τα χωρίζει σε «σκάρτους» και «άξιους»; **Πόσο παράσιτα** είναι τα παιδιά που μάθανε από τους μεγαλύτερούς τους πως με το τσιγάρο γίνεσαι «άντρας», πως με την εξάτμιση που βρυχάται μπορεί και να σε προσέξουνε, πως αν βρίσεις, αν φωνάξεις, αν μαλώσεις θα γίνεις «μεγάλος»; **Πόσο παράσιτα** είναι τα παιδιά που δοκιμάζουν την ψευδαίσθηση της ατομικής «απόδρασης» μέσω κάποιων ουσιών όταν τα πάντα γύρω μας συνηγορούν σε έναν ατομισμό, σε έναν ανταγωνισμό ή σε μια εύκολη φυγή απ' όλα αυτά;

Αυτά τα παιδιά «ενδημούν» στην πόλη μας, κι αύριο μπορεί να σκοτώνονται με το μηχανάκι στην άσφαλτο για να κουνούν κάποιοι το κεφάλι τους, αύριο θα δουλεύουν στην οικοδομή και θα χτίζουν το δεύτερο σπίτι κάποιων κυρίων επωνύμων, αύριο θα σας σερβίρουν καφέ στην παραλία, αύριο θα μεταναστεύουν στον Πειραιά, είναι **παιδιά της Αίγινας**.

Παρασιτικός είναι ο τρόπος ζωής - **παρασιτικές** είναι οι κοινωνικές αξίες που μας επιβάλλονται και οδηγούν σε αδιέξοδο την ίδια την κοινωνία. **Παρασιτικό** είναι το σχολικό σύστημα - εικόνα και ομοίωση της φυλακής, που απομυζεί τη ζωή των παιδιών μετατρέποντας τα «επιτυχημένα» παιδιά σε υπάκουους εκτελεστές εντολών και τα «αποτυχημένα» σε «κοινωνικό πρόβλημα».

ΓΟΝΕΙΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΣ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ

...για ένα δημόσιο σχολείο που θα μεγαλώνει τα παιδιά με τις αξίες της αλληλοβοήθειας, της αλληλεγγύης, της ισότητας. Για ένα δημόσιο σχολείο που θα ανήκει στο δήμο, δηλαδή στο λαό. Για ένα δημόσιο σχολείο που θα προάγει την κοινωνική και ατομική ελευθερία, τη δημοκρατική λήψη των αποφάσεων από μαθητές, γονείς, δασκάλους και γενικά πολίτες...»

ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΤΟ ΤΟΠΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ (big brother δεν ήταν μόνο εκπομπή στην τηλεόραση)

Η ολοένα και πιο λεπτομερής καταγραφή των υπηκόων, αποτελεί για την εκάστοτε εξουσία μια άκρως απαραίτητη δραστηριότητα, η οποία αφορά και τη βάση πληροφοριών στην οποία θα κινηθεί, προκειμένου να μεταβιβάσει τις εντολές σ' όλα τα επίπεδα της κοινωνικής συγκρότησης. Από ρητή, υπόρρητη έως και απόρρητη, η καταγραφή κάθε πληροφορίας μέσω των υπηρεσιών της, καθιστούσε την εξουσία ένα αόρατο μάτι στη ζωή του καθημερινού ανθρώπου. Από την πρώτη προσπάθεια συστηματικής καταγραφής στη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία, με την απογραφή, και τη δημιουργία μιας τάξης γραφειοκρατών, μέχρι και σήμερα με τα συστήματα παρακολούθησης Echelon τα οποία καταγράφουν 1.000.000 τηλεφωνικές συνομιλίες το δευτερόλεπτο[1], τις κάμερες σε δρόμους και υπηρεσίες με την ταυτόχρονη καταγραφή μέσω εξελιγμένων συστημάτων Η/Υ, δορυφόρων με την ολοένα και μεγαλύτερη ευκρίνεια, διαπιστώνεται η ύψιστη

αναγκαιότητα του ελέγχου από τη μεριά της εξουσίας.

Ο στόχος είναι πολύ απλός: η μόνιμη απειλή από την οποία διακατέχεται λόγω των επικείμενων αντιδράσεων των καταπιεσμένων από την οικονομική και πολιτική ανισότητα. Θα είχε τις διαστάσεις συγγραφής τόμων βιβλίων μια απλή απαρίθμηση των τρόπων παρακολούθησης των πολιτών και καταγραφής εν δυνάμει κάθε λεπτομέρειας που αφορά τη ζωή τους. Η εξουσία, κάθε εποχή, έχοντας διαφορετικές αιχμές σε οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο, οργανώνεται για τη διαιώνιση και αναπαραγωγή της. Ωραιοποιώντας τη δραστηριότητά της με πρόσχημα «την ωραία Ελένη», την «εξεύρεση ζωτικού χώρου», την «ευημερία», τον «πόλεμο κατά της τρομοκρατίας και του εγκλήματος»-»κατά των απίστων», την «ασφάλεια», τη «δημοκρατία», την προστασία της «περιουσίας», προωθεί τα μυθεύματα που θα της προσδώσουν και την απαραίτητη συναίνεση από ένα σημαντικό μέρος του πληθυσμού, το οποίο είναι έρμαιο στην παραπληροφόρηση της εξουσίας και σήμερα των ελεγχόμενων Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης.

Το «1984» (αντιστροφή αριθμών για το 1948, ημερομηνία που συγγράφηκε), έργο του μεγάλου συγγραφέα και διανοητή Όργουελ, «Ο θαυμαστός καινούριος κόσμος» του Χάξλεϊ, αλλά και έργα άλλων συγγραφέων επιστημονικής φαντασίας που ακολούθησαν, εφιστούσαν τον κίνδυνο της υπερίσχυσης ενός κράτους Λεβιάθαν, το οποίο θα σύντριβε την προσωπική και κοινωνική ζωή μαζί με τις αξίες που είχαν κατακτηθεί με κόπο, αγώνες, εξεγέρσεις και επαναστάσεις, στο όνομα αυτών των αξιών. Δεν είναι τυχαίο που στο κορυφαίο έργο «1984», υπάρχει μια ασύλληπτη αντιστροφή των αξιών και των όρων που διαπνέει την κοινωνία που περιγράφει: «Η ΑΓΝΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΜΗ», «Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΕΙΡΗΝΗ», «Η ΑΓΑΠΗ ΕΙΝΑΙ ΜΙΣΟΣ». Ο BIG BROTHER, ο μεγάλος αδελφός στα ελληνικά, βρίσκεται σε κάθε σπίτι με μια μεγάλη κάμερα και οθόνη και παρακολουθεί (ακόμα κι όταν δεν το κάνει) τις λεπτομέρειες της ζωής των υπηκόων. Αυτή η λογοτεχνική, και με όλες τις προεκτάσεις, κατάθεση που επιτρέπει η τέχνη, αποτελεί και την αφετηρία της έμπνευσης ενάντια σε κάθε μορφής ελέγχου από τη μεριά της εξουσίας.

Οι σημερινές αιχμές της και ιδιαίτερα στην ανακατασκευή των νέων εχθρών μετά τη σκηνοθεσία της 11ης Σεπτέμβρη, συνοψίζονται στον κωδικό της στρατιωτικής επιχείρησης στο Αφγανιστάν: «Ατέρμονη Δικαιοσύνη». Είναι μια ατελείωτη διαδικασία -με σημερινό πρωταγωνιστή τις ΗΠΑ και την ΕΕ συνοδοιπόρο- καταστολής κάθε αντίστασης ή κάθε εμποδίου που μπαίνει στα εξουσιαστικά συμφέροντα, αντικαθιστώντας διαρκώς εχθρούς προκειμένου να σκηνοθετεί την άμυνά της απέναντι σ' αυτούς, με στόχο την πλανητική κυριαρχία. Οι διεθνείς στόχοι επιγραμματικά μπορούν να αναφερθούν: η ένταξη στην παγκοσμιοποιημένη οικονομία, χωρών (Γιουγκοσλαβία), έλεγχος των ενεργειακών πηγών και της τεχνολογίας, σταθεροποίηση της νέας τάξης σε γεωγραφικά σημεία που δεν ήλεγχε μέχρι τώρα άμεσα. Μέσα από το εκβιαστικό δίλημμα «ή με εμάς ή με αυτούς» τείνει να ενισχύεται μια καθολική κυριαρχία που επιβάλλεται μαζί με τους τρόπους αντιμετώπισης του «εχθρού» και στην πιο απρόσιτη γωνιά της υφηλίου. Για κάθε χώρα ξεχωριστά και με ελάχιστες αποκλίσεις, επιβάλλεται το αμερικανικό δόγμα της «καταπολέμησης της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος», με στόχο να περιστείλει και καταστείλει τις αντιστάσεις των καταπιεσμένων πάντα με βασική αιτία την άδικη κατανομή του πλούτου και της εξουσίας. Έτσι και τα συστήματα παρακολούθησης εγκατεστημένα με πολλά προσχήματα («κυκλοφοριακό χάος», «διακίνηση ναρκωτικών», «πρόληψη της εγκληματικότητας», «ληστείες στις τράπεζες», «κλοπή στα καταστήματα» από τις υπηρεσίες και τους δρόμους

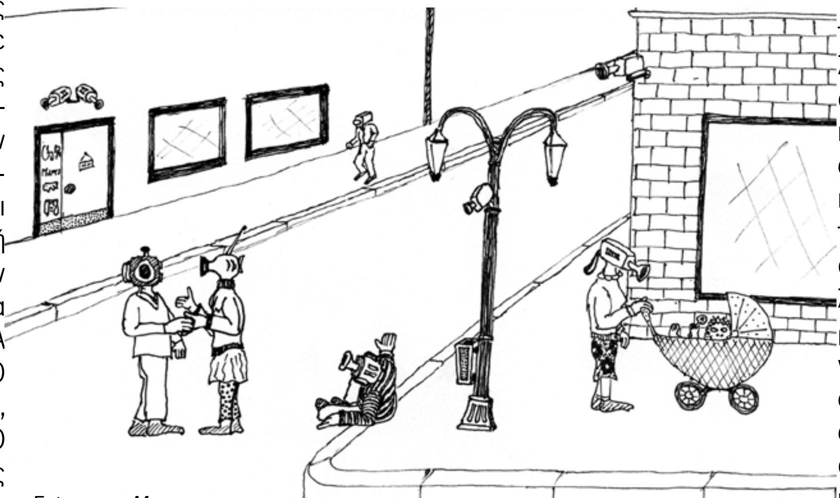

Σκίτσο του Μπιρκ

μέχρι και σε κατοικίες), είναι ενταγμένα στο ίδιο δόγμα και την ίδια λογική.

Η ουσία των επιχειρημάτων για την αναγκαιότητά τους αναιρείται και μόνο από το γεγονός ότι η «εγκληματικότητα» η οποία αποτελεί στόχο, δεν μειώνεται[2]. Χωρίς να εξαλείφουν τις αιτίες γέννησης αυτών των προβλημάτων που εστιάζονται στις κοινωνικές αδικίες, οχυρώνουν τείχη ανάμεσα στους καταπιεστές και τους καταπιεσμένους, με νομικά προσχήματα, καταγράφοντας κάθε πληροφορία που θα μπορούσε να αξιοποιηθεί δραστικά. Μέσα σ' αυτήν την εκστρατεία συμμετέχει το σύνολο των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης που σε αγαστή συνεργασία με ην Αστυνομία καταγράφουν με τις δημοσιογραφικές κάμερες κάθε κίνηση διαδηλωτών ενώ παράλληλα συστηματικά εμποδίζεται κάθε καταγραφή της βίαιης δραστηριότητας της αστυνομίας από ανεξάρτητους ρεπόρτερ.

Έτσι οι κάμερες καταγράφουν στους εργασιακούς χώρους την απόδοση των εργαζομένων στα πλαίσια αλλαγής των εργασιακών σχέσεων προς όφελος των αφεντικών, στους δρόμους για την καταγραφή διαδηλωτών, και σχεδόν παντού[3] μέσα σ' ένα πλαίσιο πρόληψης. Στην Ελλάδα η Ολυμπιάδα του 2004[4], η οποία αποτελεί τον ύψιστο στόχο σε μια προσπάθεια για την υπερίσχυση του γοήτρου, με μέτρα προληπτικά παρακολούθησης και απαγόρευσης πολιτικών δραστηριοτήτων, πραγματοποιεί μια τεράστια οικονομική επένδυση προς όφελος των πολυεθνικών εταιριών και των ντόπιων αφεντικών που θα επωφεληθούν από το φιλέτο. Μέσα στην όλη αυτήν εκστρατεία με βασικούς αβανταδόρους τα ΜΜΕ -που ρίχνουν τις ευθύνες στους μετανάστες, στη νεολαία, στους ναρκομανείς, στα κλεφτρόνια κλπ- χτίζεται μια κοινωνική συνείδηση «διαρκούς ανασφάλειας» που βρίσκει την απάντησή της στην παρακολούθηση και στην εγκατάσταση των καμερών σε όσο γίνεται περισσότερους χώρους αλλά και στο αίτημα για περισσότερη αστυνόμευση. Έτσι εξηγείται και το γεγονός της εγκατάστασης των καμερών, εδώ και κάποια χρόνια σε μεγάλο εμπορικό κατάστημα (ΑΝΕΔΗΚ-ΚΡΗΤΙΚΟΣ) του νησιού, αργότερα και σε άλλα, αλλά και στους εξωτερικούς κατ' αρχήν χώρους του κτιρίου που συστεγάζεται το Γυμνάσιο και Ενιαίο Λύκειο της Αίγινας[5].

1. Βλέπε τις εκπομπές «Ρεπορτάζ χωρίς Σύνορα» του Στέλιου Κούλογλου και «το κουτί της Πανδώρας» του Βαξεβάνη για το συγκεκριμένο θέμα από τη ΝΕΤ.

2. «Κάθε Λονδρέζος καταγράφεται τουλάχιστον 300 φορές την ημέρα από τις κάμερες που λειτουργούν στους δημόσιους χώρους. Αυτό προκύπτει από έρευνες που αφορούν το σύστημα παρακολούθησης μέσω κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης (Close Circuit TV) στη Βρετανία. Πάνω από 300 κάμερες βλέπουν ακόμα και την παραμικρή κίνηση...η κυβέρνηση σχεδιάζει να τοποθετήσει άλλες 259 κάμερες σε «καίρια σημεία της επικράτειας, επενδύοντας πάνω από 43 δις δρχ.» Οι κάμερες βέβαια καταγράφουν κάθε τι αλλά δεν το αποτρέπουν όπως δεν απέτρεψαν στα 1989 το θάνατο 96 ανθρώπων από ασφυξία στο γήπεδο του Λίβερπουλ (ατύχημα τύπου θύρας 7, γήπεδο Καραϊσκάκη) και παρ' όλο που δοκιμάστηκαν «εναντίον της βίας στα γήπεδα», ούτε απέτρεψαν το βομβιστή του Σόχο να σκοτώσει τρία άτομα στα 1999 σε μπαρ. Ρεπορτάζ «ΕΨΙΛΟΝ». Μετά από ένα χρόνο λειτουργίας δικτύου παρακολούθησης της Γλασκόβης, το Εγκληματολογικό Κέντρο της Σκοτίας, αποκάλυψε ότι η εγκληματικότητα στην πόλη ανέβηκε στο 9%. εφημ. «Κυριακάτικη» 24-02-02 δημ. Ομάδα «ΙΟΣ»

3. «Στη Βρετανία το Νοέμβριο του 1999 αποκαλύφθηκε ότι σε ένα σχολείο του Μπράιτον η διεύθυνση είχε τοποθετήσει κρυφές κάμερες στις τουαλέτες των μαθητών, για να περιφρουρεί την απαγόρευση καπνίσματος!» δημ. Ομάδα «ΙΟΣ» Κυριακή 24-02-02

4. Επισκεφθείτε την επίσημη ιστοσελίδα της «Αθήνα 2004» και διαβάστε το κείμενο του Υπουργού Δημόσιας Τάξης για τις φασιστικές -τύπου Λατινοαμερικανικής Χούντας- απαγορεύσεις που θα επιβληθούν κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών αγώνων.

5. Η εγκατάσταση των καμερών δεν απέτρεψε στο να δημιουργηθεί ομάδα, τύπου συμμορίας, η οποία με κλομπ επιτέθηκε σε μαθητές σχολείου της Καλλιθέας δημιουργώντας ένα προηγούμενο τυφλής βίας στο νησί της Αίγινας, τον Απρίλιο. Η φήμη που κυκλοφόρησε για την παρέμβαση του Δημάρχου υπέρ μέλους της ομάδας αυτής στο αστυνομικό τμήμα δίνει -αν ισχύει το γεγονός- και μια άλλη διάσταση στο θέμα αυτό. Το γεγονός, όμως, έχει και πιο σοβαρή συνέχεια: Όπως έχουν αναφέρει Αιγινήτες που ταξιδεύουν σχετικά συχνά για την Αθήνα, ομάδα μαθητών του σχολείου της Καλλιθέας είχε στήσει καρτέρι σε νεολαίους από το καράβι στο λιμάνι του Πειραιά. Κι ένα ακόμα γεγονός που δεν πρέπει να παραμείνει απαρατήρητο: 20μελής (!) ομάδα μαθητών γυμνασίου και δημοτικού σε πάροδο της οδού Αφαίας προσπάθησε χωρίς επιτυχία να ταλαιπωρήσει, γέροντα, έξω από το σπίτι του με πέτρες, με βρισιές, με κοροϊδίες. Μήπως θα 'πρεπε να μπουν παντού κάμερες ή ήρθε καιρός να αντιληφθούμε τα αποτελέσματα της αυταρχικής αγωγής;

Η μαθητική εφημερίδα "ΚΑΚΤΟΣ"

του Άρη Παύλου, καθηγητή Φυσικής Αγωγής στο 1ο Γυμνάσιο Αίγινας

Η σχολική χρονιά τελείωσε και καταφέραμε να βγάλουμε 5 τεύχη. Πώς ξεκίνησε; Όχι έτσι ξαφνικά όπως σκέφτηκα στην αρχή, αλλά γιατί ένιωθα την ανάγκη να έχω καλύτερη επικοινωνία με τους μαθητές μου και μάλιστα με το τμήμα που είμαι "υπεύθυνος". Στο Γυμνάσιο, σε κάθε τμήμα, υπάρχει ένας υπεύθυνος καθηγητής. Βέβαια, αυτή η "υπευθυνότητα" εξαντλείται στο πέρασμα των απουσιών των μαθητών, σίγουρα κάτι που από μόνο του όχι ευχάριστο.

Σκέφτηκα λοιπόν, ότι για μια τουλάχιστον χρονιά, αυτό το "υπεύθυνος" να γίνει πιο ουσιαστικό. Αφού εξήγησα στους μαθητές του Β4 (για το οποίο είχα οριστεί υπεύθυνος) τις σκέψεις μου, τους ζήτησα να κάνουμε «κάτι» αυτή τη χρονιά. Τελικά αυτό το «κάτι» ήταν ο «ΚΑΚΤΟΣ». Η δική τους εφημερίδα. Ζητήσαμε κι από τη Χαρά Φάλκου (καθηγήτρια Πληροφορικής στο σχολείο) να μας βοηθήσει, κάτι που δέχτηκε με χαρά κι η ομάδα μας ήταν έτοιμη. Έτοιμη; Όχι τόσο εύκολα, αφού τα πιο πολλά παιδιά μαθημένα ("εκπαιδευμένα" θά 'λεγα από το σύστημα εκπαίδευσης που υπάρχει) να συμμετέχουν δύσκολα σε ομάδες και σε δραστηριότητες, δεν ήξεραν πώς να ενεργοποιηθούν και να ξεπεράσουν αυτή τους τη διστακτικότητα.

Σε κάθε τεύχος, πάντως, η συμμετοχή ήταν όλο και πιο μεγαλύτερη, και η στάση των "απ' έξω από την εφημερίδα παιδιών" ήταν πάντα πιο θετική προς αυτήν. Μια αληθινή ζύμωση δηλαδή σε μια ομάδα παιδιών που περνούν 5-6 ώρες την ημέρα μαζί. Και αν αυτή η ζύμωση στα Δημοτικά γίνεται, μια που μαζί με τα παιδιά υπάρχει και ο ίδιος δάσκαλος αυτές τις ώρες μαζί τους, το γυμνάσιο είναι απρόσωπο, αφού κάθε ώρα υπάρχει και διαφορετικός καθηγητής με «ύλη που πρέπει πάντα να τελειώσει». Ελπίδες έχει και ο κάθε δάσκαλος (και ο καθηγητής δάσκαλος είναι) που θέλει να προσφέρει στα παιδιά χωρίς να περιορίζει την προσφορά του στο υποχρεωτικό πρόγραμμα του σχολείου. Μπορεί να μη βγει «κάτι» ολοκληρωμένο από μια τέτοια ζύμωση μαθητών-δασκάλων, αλλά πάντα κάτι μένει σε όλους. Πάντως στο «δίπλωμα της εφημερίδας» συμμετείχαν όλα τα παιδιά... Λίγο το μοίρασμα ήταν δύσκολο, αφού οι πιο πολλοί μαθητές αδιαφορούσαν, υπήρχαν όμως και φανατικοί αναγνώστες, μαθητές και καθηγητές, που περίμεναν την κάθε έκδοση.

Στιγμές που θα μου μείνουν, είναι η συμμετοχή του Ρενάιντ στα σκίτσα της ομάδας που ξεκίνησε διστακτικά, αλλά στο τέλος όλες οι εικόνες ήταν δικά του σκίτσα. (Ελπίζω να είναι και η αφορμή να ασχοληθεί και πιο συστηματικά μ' αυτό το αντικείμενο). Η συμμετοχή επίσης του Νεκτάριου, ενός μαθητή που αδιαφορούσε στην αρχή αλλά στο τελευταίο τεύχος συμμετείχε μ' ένα πολύ καλό άρθρο. Η έκδοση ενός πολύ καλού τεύχους αφιερωμένου στο πρόβλημα του ρατσισμού, με πολύ καλή έρευνα των παιδιών στο σχολείο με σκίτσα και άρθρα ζωντανά όπως και η απόφασή μας να βγάλουμε αυτό το τεύχος σε βιβλιοπωλεία και στο τοπικό Πρακτορείο Τύπου (όπου και πήγε καλά). Και τέλος η συμμετοχή μας στις πολιτιστικές εκδηλώσεις του σχολείου, με την Αθηνά να στολίζει τις εφημερίδες με λουλούδια κάνοντάς τα να μοιάζουν με φάρους στο σχολείο μας, αλλά και η συνάντηση των παιδιών με το Στέλιο Κούλογλου μια "δημοσιογραφική" συνάντηση δηλαδή.

Η εφημερίδα λειτούργησε, άσχετα με πολιτιστικά ή περιβαλλοντικά προγράμματα που υπήρχαν στο σχολείο, σαν ένα μικρό πείραμα και σίγουρα έμειναν πολλά.

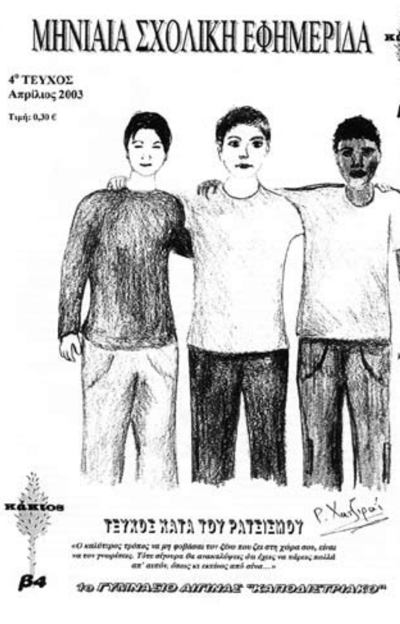

Ένα σχολείο όμως είναι ηθικά υποχρεωμένο να έχει δημιουργικές ομάδες που να ασχολούνται με θέατρο, έκδοση εφημερίδας, ζωγραφική, γλυπτική, φωτογραφία, λαογραφία, περιβάλλον... με συμμετοχή δασκάλων, γονιών μαθητών. Στο δικό μας το σχολείο ο «ΚΑΚΤΟΣ» ας είναι αφορμή για «ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ ΤΣΙΜΠΗΜΑΤΑ» για όλους.

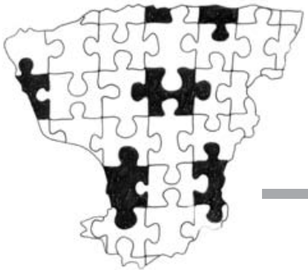

Αίγινα: χωροταξία και ανάπτυξη

Δεν πέρασαν ούτε 40 χρόνια που η «ντροπαλή χωριατοπούλα» ενδύθηκε τουριστικά. Με «μικρά σπιτάκια κυβικά και ξωκλήσια μέσα σε αμπέλια και χωράφια» γνώρισε την Αίγινα ένα μέρος της φιλολογικής και καλλιτεχνικής ελίτ τις δεκαετίες από το '30 ως το '60 περίπου. Έβλεπαν την Αίγινα ως ένα ησυχαστήριο δίπλα στην Αθήνα και ευσεβής πόθος τους ήταν να παραμείνει ως τέτοιο[1], έχοντας πάντα το κύριο μέρος της δραστηριότητάς τους στην πρωτεύουσα. Καημοί βέβαια μιας μικρής ομάδας διανοουμένων, αποκομμένων από την κοινωνική και οικονομική ζωή της Αίγινας η οποία ήταν στα όρια της επιβίωσης για το μεγαλύτερο κομμάτι του πληθυσμού. Με μια σχετική οικονομική αυτάρκεια στα όρια της φτώχειας με ένα σύνολο αγροτικών-αλιευτικών δραστηριοτήτων, με μια πολιτιστική παράδοση κυριαρχούμενη από ένα αυστηρό θρησκευτικό πνεύμα ήταν ένα απάγκιο κι απάνεμη για καλλιτέχνες που έβλεπαν «ένα ήλιο ελληνικό να φωτίζει τα πράγματα με τρόπο αλλιώτικο απ' ότι θα τα φώτιζε ένας ήλιος ξένος». Το περίεργο «φως» της Αίγινας, μαζί μ' άλλα αξιοπρόσεχτα στο νησί, έθρεψαν μέχρι και τις τελευταίες γενιές καλλιτεχνών που επισκέπτονται ή ζουν στο νησί. Της Παληαχώρας τα εκκλησάκια, της Αφαίας ο διώροφος αρχαίος ναός, το μαλακό πουρί, η ρετσίνα, η φτώχεια και το φιλότιμο του καθημερινού ανθρώπου, έκαναν όλους αυτούς να πιστεύουν σε μια Αίγινα «απείραχτη ως τα τώρα, γιατί δεν πίστεψε στην δύναμη του χρυσού, που κάποτε έρχεται η ώρα του και φεύγει, χάνεται και πάει». Κείμενα βέβαια που χρησιμοποιούσε αυτή η μικρή ομάδα για την αυτοκατανάλωσή της, τροφοδοτώντας στο εσωτερικό της έναν ισχυρό μύθο[2].

Θα μπορούσε όμως η Αίγινα να παραμείνει ως τέτοια μέσα σ' ένα αρχιπέλαγος αναπτυξιολογίας με στόχο τη συσσώρευση χρήματος όταν μάλιστα είναι δίπλα, δυο απλωτές από τον Πειραιά; Και γιατί ιδιαίτερα η Αίγινα θα έπρεπε να παραμείνει «μια ντροπαλή χωριατοπούλα» όταν δίπλα της άρχισαν να ξεπουλιόνται τα πάντα; Γιατί σε μια περίοδο εμπορευματοποίησης κάθε δώρου της φύσης, η Αίγινα, να αποτελεί εξαίρεση; Ας αφήσουμε, όμως, κατά μέρους τους ευσεβείς πόθους μιας μικρής περιχαρακωμένης ομάδας καλλιτεχνών και φιλολόγων που βίωνε από μακριά την αγωνία για την επιβίωση των ντόπιων, που επιθυμούσε την Αίγινα ένα αναλλοίωτο τοπίο για την ξεκούραση και την περισυλλογή κι ας πλησιάσουμε στη ρίζα του προβλήματος που έχει η σημερινή ανάπτυξη.

ΕΠΙ Τ' ΑΥΤΑ

Η Αίγινα, ακολουθώντας σχεδόν κατά γράμμα τα συνθήματα από τους τυχάρπαστους κεντρικούς σχεδιασμούς των κατά καιρούς ελληνικών κυβερνήσεων για την ανάπτυξη και τον τουρισμό, ακολουθώντας σχεδόν κατά γράμμα τα κενά των νόμων ή τη μη τήρηση των νόμων για τον οικισμό και το περιβάλλον, πάντα με την κοινωνική συναίνεση του πληθυσμού, μεταμορφώθηκε σε ένα προάστιο της Αθήνας. Ήδη από το 1975, μελέτη του υπουργείου Συντονισμού παρατηρεί στον πρόλογο: «Η εκ της προσπαθείας του ιδιωτικού, ως επί το πολύ, τομέως όπως καλύψει τας ούτω δημιουργούμενας ανάγκας επερχόμενη ανάπτυξις, εφ' όσον συντελείται άνευ προγράμματος, δημιουργεί κίνδυνον καταστροφής και αλλοιώσεως του ιδιαίτερου εκείνου χαρακτήρος, ο οποίος αποτελεί βασικόν στοιχείον έλξεως επισκεπτών»[3]. Η τσιμεντοποίηση, δηλαδή η χωρίς όρια οικιστική ανάπτυξη είναι χαρακτηριστικό όλης της Ελλάδας από τη μεταπολεμική περίοδο -με αποκορύφωμα τη χούντα- μέχρι και σήμερα, φαινόμενο που συνάδει με την οικοπεδοποίηση της δημόσιας δασικής περιουσίας τροφοδοτώντας την ιδέα ενός αρπαχτικού τουρισμού και μιας βιομηχανίας (λατομεία) που δεν θα είχε κανένα όριο στη δραστηριότητά της με στόχο την αύξηση των κερδών[4]. Η ίδια μελέτη παρατηρώντας τη δημιουργία ανταγωνιστικών δυνάμεων για τη χρήση γης και την οικιστική επέκταση όπως και το δίπολο λατομεία-τουρισμός μιλά για «αντιοικονομίες κλίμακος». Επισημαίνει την έλλειψη του νερού, την «κακή κατανομή» του πληθυσμού και για τη συγκέντρωση των οικονομικών δραστηριοτήτων στη Χώρα της Αίγινας με αποτέλεσμα τη «δημιουργία προβλημάτων συμφορήσεως και κακής λειτουργίας». Χωροταξικά, η Αίγινα από την εποχή του '70, αποτελεί ένα κακό παράδειγμα ανάπτυξης. Παρόλο που θεωρείται «προστατευτέος οικισμός» με ένα πλούσιο αρχιτεκτονικό ορίζοντα με ποικιλία ρυθμών «από τον αυστηρό νεοκλασσικό με λαϊκά στοιχεία, ως τους ταπεινούς αιγαιοπελαγίτικους κύβους» με χρώμα ως κυρίαρχο χαρακτηριστικό και με ιδιαίτερα προσεγμένες αυλές και αυλόπορτες, το νέο στοιχείο της ομοιομορφίας του μπετόν έχει κατακλείσει την Πόλη[5].

Η αντίθεση για τη χρήση της γης αγροτική-τουριστική έγειρε προς

τη μεριά του δεύτερου. Μια, ως επί το πλείστον, οικονομία που πλησίαζε τα όρια της τοπικής αυτάρκειας μεταμορφώθηκε σε τρεις δεκαετίες σε προσφορά υπηρεσιών τόσο για τον τουρισμό όσο και για να καλύψει τις ανάγκες ενός πληθυσμού στην πόλη που ολοένα αυξάνονταν μαζί με τους νέους κατοίκους προερχόμενους από την Αθήνα-Πειραιά που επέλεγαν την Αίγινα ως τόπο μόνιμης διαμονής. Η παράλληλη αύξηση της οικοδομικής δραστηριότητας[6] σε συνδυασμό με την πώληση της αγροτικής γης έθεσε τους όρους της αναπτυξιακής πολιτικής στην Αίγινα. Η αγροτική γη κατά την τριακονταετία '61-'91 μειώθηκε κατά 37%[7] ενώ οι τιμές της γης για οικιστική-τουριστική χρήση σήμερα έχουν εκτιναχθεί στα ύψη.

Χωρίς πολλές λεπτομέρειες επί του θέματος[8] η Αίγινα πορεύεται στο ρυθμό απόλυτης αστικοποίησης της οικονομίας της και της κοινωνικής ζωής της. Ο οικοδομικός οργασμός που πλήττει τη νησί και ο οποίος μέλλεται να συνεχιστεί, δίνει τη δυνατότητα αλλά και την ευκαιρία για ένα πρόσκαιρο κέρδος για 2 ή 3 δεκαετίες ακόμα. Μέσα σ' αυτό το σκηνικό αυξάνονται ουσιαστικά τα κέρδη των εταιριών παροχής οικοδομικών υλών και μεγαλοεργολάβων ενώ δίνει μια πρόσκαιρη λύση στο θέμα της ανεργίας του ντόπιου πληθυσμού ο οποίος ουσιαστικά κινείται μεταξύ οικοδομής και τουρισμού. Η απώλεια του φυσικού περιβάλλοντος γίνεται ολοένα και πιο αισθητή αφού οικοδομές νόμιμες ή νομιμοποιημένες καταλαμβάνουν ολοένα και περισσότερο χώρο(9). Από την άλλη, μικρά φρούρια απομόνωσης και χλιδής στα ορεινά της Αίγινας (Παχειοράχη, Αντισαίου, Σφεντούρι) με βίλες πλουσίων σημαδεύουν ένα νέο ταξικό ορίζοντα. Πρόκειται για τμήμα της Αττικής ελίτ που οχυρώνει την καλοπέρασή της σε τόπους που έχουν σχεδόν εγκαταλειφθεί από τους κατοίκους τους.

Με τη συστηματική ανάπτυξη, απόρροια της Κυριαρχίας και της Εκμετάλλευσης ανθρώπου σε άνθρωπο, το νησί, κομμάτι της οικουμένης, οδηγείται στην καταστροφή της φύσης και στην καταστροφή της κοινωνίας. Διαλύεται ο στοιχειώδης κοινωνικός ιστός ενώ αναδύονται, πιο διακριτά, ανώτερα οικονομικά στρώματα που θα παίζουν τον πρώτο ρόλο στις αποφάσεις. Μοναδική ίσως λύση παραμένει η ουσιαστική συνεύρεση των πολιτών που σιγά σιγά θα παίρνουν στα χέρια τους την υπόθεση της ζωής τους καθώς και η αντίσταση στην ανάπτυξη. Την περίοδο αυτή, κάθε ομάδα εξουσίας που θα διαχειριστεί τα κοινά δεν μπορεί παρά να θέτει την ανάπτυξη αυτής της μορφής ή να συναινεί σ' αυτήν, σαν προτεραιότητα. Ομάδες, άτομα, πρωτοβουλίες πρέπει να βοηθήσουν στην ανάπτυξη του δημόσιου χώρου και της γόνιμης συζήτησης, σε κάθε γωνιά της Αίγινας, για το ζήτημα αυτό που οι προεκτάσεις του στη ζωή μας είναι ατελείωτες. ■

φωτο-ρεπορτάζ: ΝΚ. Μεζονέτες στο Κλειδί

1. «Θα 'ρθει ίσως ένας καιρός που το νησάκι αυτό θα καταντήσει μια άχρωμη κι ουδέτερη πολιτεία. Ο χαλασμένος έλληνας την επισκέφτεται. Κι επειδή έχει λεφτά νομίζει ότι μπορεί ν' αλλάξει τη μορφή της. Όσο είναι ακόμα καιρός ακόμα πάμε και τη βλέπουμε καμιά φορά, και ζούμε μέσα στην αγνότητά της.» «ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΡΙ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ» ΑΘΗΝΑ 1965

2. «Να μείνει απείραχτη η μορφή της, σαν μια εικόνα που όσο κι αν μάθησε, δεν κάνει να την πειράξεις, μόνο πρέπει να την πλησιάσεις σαν προσκυνητής» «ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΡΙ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ» ΑΘΗΝΑ 1965

3. «ΑΙΓΙΝΑ 1» Γραφεία Μελετών: Σ. Μαυτά-Παπαδοπούλου - Η Αγγελοπούλου - Γ. Μιχαλιτσιάνου

4. «σημαντική οικοπεδοποίησις - υποβάθμισις της ποιότητος των τουριστικών πόρων και γενικώς του περιβάλλοντος (φύσις, μνημεία, τοπία, κλπ.) -αφανισμός και υποβάθμισις του αλιευτικού πλούτου» «ΑΙΓΙΝΑ 3» των ιδίων, σελ. 6

5. «Ανάλογα με το τι συμφέρει τον κάθε φορά τον ιδιοκτήτη οι καινούριες οικοδομές πότε τοποθετούνται στην υφιστάμενη οικοδομική γραμμή, πότε τοποθετούνται σύμφωνα με το εγκεκριμένο σχέδιο πόλεως, με αποτέλεσμα να οξύνεται το πρόβλημα κυκλοφορίας στην πόλη...Παρά τους ισχύοντες όρους δομήσεως και τις προδιαγραφές της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας που απαγορεύουν περισσότερους από 3 ορόφους, έχουμε σήμερα 5 τετραώροφες νέες οικοδομές και μια πενταώροφη. Το ισχύον οικοδομικό σύστημα και το συνεχές ευθύνεται τόσον για την μεγαλύτερη αλλοίωση του παραδοσιακού χαρακτήρα της πόλεως όσον και για την απαράδεκτη αύξηση της πυκνότητος της πόλεως...» «ΑΙΓΙΝΑ 3» των ιδίων σελ 11-12

6. «...οι οικισμοί που το 1961 αποτελούσαν μόλις το 6,1 % του συνολικού εδάφους της επαρχίας σε μια τριακονταετία τριπλασίασαν το μέγεθός τους, ανεβάζοντας το αντίστοιχο ποσοστό σε 17,1%....Αρκεί να αναφερθεί πως το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο της χώρας είναι μόλις 4%, ενώ για τα νησιά του Ιονίου ανέρχεται στο 6,5 % και για τα νησιά του Αιγαίου στο 5,1%» Νίκος Στρόμπλος άρθρο στην «Αιγιναία» τεύχος 1

7. στο ίδιο

8. Αναλυτικές αναφορές στο ίδιο το άρθρο στην «Αιγιναία» τεύχος 1

9. «...η συνεχής ανοικοδόμηση και η συστηματική οικοπεδοποίηση, όπου οι πληγές απ' τα παλιά (και νέα) νταμάρια είναι ανοιχτές. Κεραίες κάθε λογής και στύλοι σπαρμένοι παντού, καρφιά στα μάτια μας. Ύστερα, η Αγία Μαρίνα στο μπετόν και προς την Πέρδικα και το Κλειδί γκαζόν και μεζονέτες. Άραγε δεν υπάρχουν όρια;» από άρθρο του Α. Κούνδουρου στην «Αιγιναία» τεύχος 6

Για τις Φυλακές της Αίγινας

Η εξαφάνιση της ιστορικής μνήμης

Επιστολή του Μπάμπη Γκολέμα στη "Σχεδία"
Φωτογραφίες: Πωλίνα

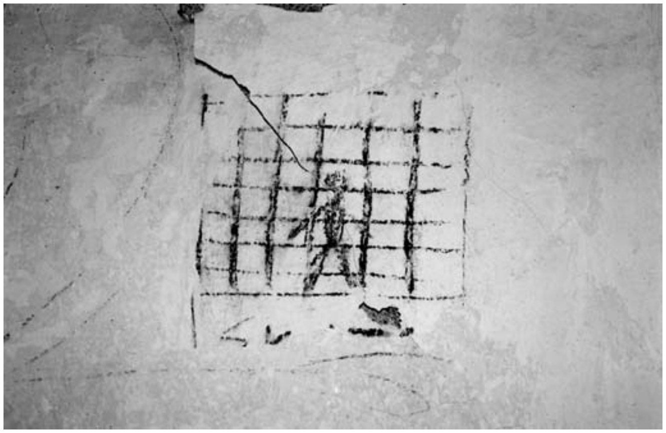

ΚΑΙ ΑΥΤΟ ΘΑ; ΠΑΙΡΑΣΗ; Νίκος Πρατσινάκης, Ηράκλειο Κρήτης

Αθήνα 30-5-2003

Αγαπητοί φίλοι του θαυμάσιου περιοδικού σας!

Επιθυμώ να σας μιλήσω σαν ένα απλός αγωνιστής, πρώην πολιτικός κρατούμενος και στις Φυλακές της Αίγινας, 2 χρόνια περίπου απ' τα 17 χρόνια που έβγαλα στις διάφορες φυλακές της πατρίδας μας, καταδικασθείς για τις ιδέες μου και τις 2 φορές, όντας πολίτης αυτής της χώρας, από Διαρκές Στρατοδικείο και μάλιστα "εν καιρώ ειρήνης...", σε 17 και 16 χρόνια κάθειρξης αντίστοιχα και στέρησης των πολιτικών μου δικαιωμάτων ως "ειδεχθείς προδότης!" παραβιάζοντας το τότε Σύνταγμα της "βασιλευόμενης Δημοκρατίας" κρατώντας με τριάμισι χρόνια χωρίς δίκη (υπόδικο) στα αισχρά εξοντωτικά μπουντρούμια! Ότι κάνουν σήμερα στην Τουρκία οι χουντικοί φασίστες με τα περιβόητα, εξοντωτικά, λευκά κελιά.

Κι όλη αυτή η τραγική περιπέτειά μου υπήρξε μόνο και μόνο γιατί πίστεψα στο αναφαίρετο δικαίωμά μου να ονειρεύομαι και να πιστεύω με πάθος σε όμορφα ανθρώπινα οράματα, σε πανανθρώπινες αξίες και ιδανικά για ένα καλύτερο Αύριο! Συνεχίζω και σήμερα, κι αν θέλετε, με μεγαλύτερο πείσμα και συνέπεια, για τα ίδια αυτά ιδανικά της πραγματικής, πανανθρώπινης ελευθερίας, της ειρήνης, της πραγματικής προόδου, της ουσιαστικής ευημερίας (υλικής και πνευματικής) για όλους τους λαούς του κόσμου, ιδιαίτερα βέβαια για τους ταπεινούς και καταφρονεμένους ανθρώπους της δουλειάς και του μόχθου, όπου γης! Μέχρις ότου αυτά τα ιδανικά βρουν με την επανάσταση τη δικαίωσή τους! Εξακολουθώ να αγωνίζομαι ενάντια σε κάθε είδους "σύγχρονης" βαρβαρότητας, τρόμου κι ανασφάλειας για το καθε-

φωτο-ρεπορτάζ: ΝΚ. Μεζονέτες στο Κλειδί

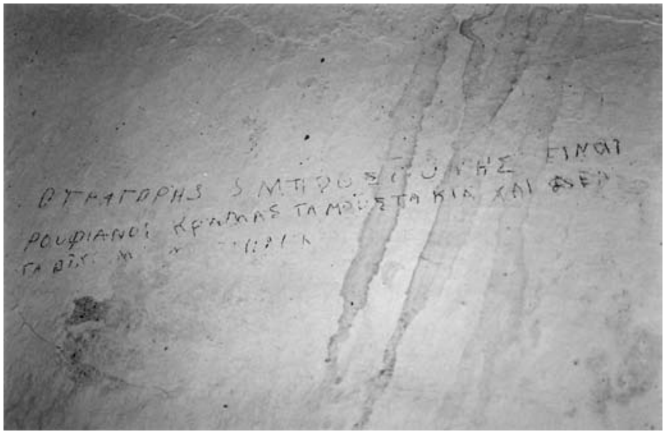

Ο ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΠΡΟΥΣΟΥΝΗΣ ΕΙΝΑΙ ΡΟΥΦΙΑΝΟΣ ΚΡΙΜΑ ΣΤΑ ΜΟΥΣΤΑΚΙΑ ΚΑΙ ΔΕΝ ΤΑ ΔΕΧΟΜΑΙ ΑΥΤΑ

τί στη ζωή μας, ενάντια σε κάθε είδους εκμετάλλευσης και καταπίεσης, ώσπου "να πάρουνε τα όνειρα εκδίκηση..." όπως λέει και ο μεγάλος μας ποιητής Ελύτης, ώσπου να περάσει η ανθρωπότητα "...απ' το βασίλειο της σκλαβιάς, στο βασίλειο της ελευθερίας" μια για πάντα, όπως διακηρύττει κι ο μεγαλύτερος διανοητής, επαναστάτης της σύγχρονης ανθρωπότητας, ο Καρλ Μαρξ.

Συγχωρέστε με, αγαπητοί φίλοι αν ηχούν πομπώδικα, ρητορικά, δεν είναι όμως έτσι, γιατί απαντούν εξ' ίσου κραυγαλέα σε κάθε είδους αδικίας κι εγκλήματος όπως π.χ. στο "ΓΙΑΤΙ" μου στέρησαν 17 ολόκληρα χρόνια της ζωής μου, τα καλύτερά μου και τα πιο νεανικά μου, τα γεμάτα ερωτικό σφρίγος κι ομορφιά με φωτεινά ονείρατα και προσδοκίες μου, για ένα λαμπρό μέλλον! Μπορεί να μου τα δώσει πίσω αυτά τα χρόνια η "Πολιτεία"; Και φυσικά όχι, αν και τα ίδια εκ των υστέρων ομολόγησε ότι ήμουν αθώος και το ήξερε φυσικά ότι είμαι αθώος!

Ο φίλος δάσκαλος. Ο Γιώργος, που γνωριστήκαμε στις γκρεμισμένες Φυλακές, με παρακάλεσε να γράψω κάτι σχετικό για τη ζωή μου σ' αυτές τις φυλακές και για το έγκλημα του γκρεμίσματος που έγινε σ' αυτόν τον ιστορικό χώρο. Είναι έγκλημα που μοιάζει με τα ειδεχθή εγκλήματα που κάνανε σε όλη την εμφυλιοπολεμική και μετεμφυλιακή ανώμαλη περίοδο του καταπονεμένου λαού μας και της πατρίδας σε βάρος των πολιτικών κρατουμένων και εξόριστων, οι φοβεροί δήμιοί μας, που τους φτάναν μέχρι την κατάσταση τρέλας, μέχρι να δολοφονούν συνειδητά το πολύτιμο αγαθό του ανθρώπινου εγκεφάλου, το θησαυρό της μνήμης τους!

Έτσι και με το γκρέμισμα κι εξαφάνιση αυτού του ιστορικού κτιρίου που φτιάχτηκε όπως είναι "τοις πάση" γνωστό από τον πρώτο κυβερνήτη, τον Καποδίστρια, για προοδευτικούς σκοπού -αν θυμάμαι καλά αρχικά λειτούργησε ως εκπαιδευτήριο-ορφανοτροφείο- οι κατοπινοί "σύγχρονοι" κυβερνήτες βεβήλωσαν κι αυτόν τον χώρο μετατρέποντάς τον σε κολαστήριο απάνθρωπων βασανισμών και εξευτελισμού συνειδήσεων και ταπεινώσεων. Καθώς επίσης και εκτελέσεων, πυροβολώντας και σκοτώνοντας τα υπέροχα νεανικά ονείρατα κι οράματα του ψυχικού μεγαλείου των πανανθρώπινων αξιών αλλά και το πιο τραγικό, στερώντας τόσο βάναυσα το πολυτιμότερο ανθρώπινο αγαθό, την ίδια την τόσο νεανική ζωή των πιο διαλεχτών παλικαριών και θυγατέρων του λαού μας.

Αιδώς Αργείοι, αν αναφωνήσει κανείς, θα ' ναι πάρα πολύ λίγο!

Με εκτίμηση κι αγάπη
Μπάμπης Γκολέμας

Συνέντευξη με το Νίκο Καλαμό

– Από το αμέρικαν μπαρ σε ξωκκλήσι της Ζακύνθου. Δούλεψες κάμποσο καιρό για την τελευταία σου παράσταση με το έργο του ποιητή Διονυσίου Σολωμού "Η γυναίκα της Ζάκυνθος". Ένα έργο με εξαιρετικές τεχνικά δυσκολίες (θυμάμαι έντονα μια κυρία από τη Ζάκυνθο που σου είπε ότι τα ζακυνθινά τα μιλάς όπως στο νησί). Γιατί η επιλογή αυτού του έργου;

– Το έργο αυτό το είχα διαβάσει στα είκοσι (χρόνια). Αλλά τότε τα διαβάζαμε για να λέμε ότι έχουμε διαβάσει κάποια πράγματα. Ξέρεις...(γέλιο). Για να εμπλουτίσουμε τις γνώσεις μας χωρίς απαραίτητα να αξιολογούμε ή να κατανοούμε αυτά που διαβάζαμε σ' εκείνη την ηλικία. Το ξαναδιάβασα πριν 3 χρόνια. Η δυσκολία του κειμένου ήταν εκείνη που μου έδωσε έρεισμα. Λέω, αυτό το κείμενο δεν θα το μάθω ποτέ. Πράγματι. Δουλεύοντάς το ενάμιση χρόνο, έπλεα σε πελάγη αμηχανίας. Θα καταφέρω να το εκμάθω;... να μάθω τα λόγια; Μετά από ενάμιση χρόνο. Τελικά τα έμαθα... χάθηκα αλλά τα έμαθα τελικά. Κατόπιν άρχισε άλλου είδους δουλεία....

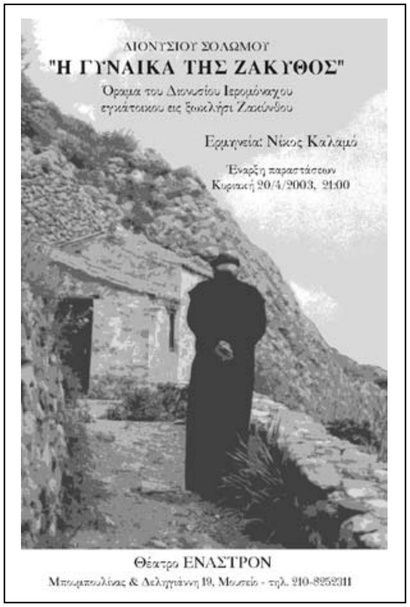

– Προφορά;

– Όχι με την προφορά. Άρχισα να αναρωτιέμαι από πού επηρεάστηκε ο Σολωμός. Πώς έγινε τόσο μεγάλος ποιητής. Είχε σπουδάσει στην Ιταλία, γύρισε πίσω στα εικοσιδύο του, θαρρώ, γύρω στα 1820 γνωρίζοντας ιταλικά και γαλλικά που τα είχε σπουδάσει. Τα ελληνικά του ήταν μέτρια και άρχισε να γράφει στα ελληνικά. Στα ιταλικά δεν ήταν καλός ποιητής, μολονότι ήξερε τη γλώσσα καλά. Ήταν ένας μέτριος ποιητής. Δούλευε δυο-δυο, τρία-τρία έργα μαζί τα οποία δούλευε επί σειρά ετών. Π.χ. τη "γυναίκα της Ζάκυνθος την ξεκίνησε το '22 και την τελείωσε το '31. Έκανε 2-3 σχεδιαγράμματα ενώ παράλληλα δούλευε το "Λάμπρο" και τη "Νεκρική Ωδή", μου φαίνεται. Τρομερά ανορθόγραφος -είδα τα σχεδιαγράμματά του τα αυθεντικά. Τα έγραφε στα ιταλικά και τα μετέφραζε στα ελληνικά. Π.χ. ο πληθυντικός του "πολλοί" με γιώτα....να μην τα πολυλογούμε, ασχολήθηκα με τις επιρροές του Σολωμού. Ποιες ήταν: Η γερμανική Ρομαντική περίοδος. Ήταν τότε που ένας από τους κορυφαίους ποιητές της περιόδου ήταν ο Νόβαλις. Επίσης ήταν πολύ επηρεασμένος από τις θεωρίες και τη φιλοσοφία του Καντ, όσον αφορά την Τέχνη, του Χέγκελ, βεβαίως του Γκέτε, του Φιχτ, του Σέλινκ... Τώρα πώς ενημερωνόταν ο Σολωμός για το τι συνέβαινε στη Γερμανία τη στιγμή που δεν ήξερε γερμανικά και δεν ήθελε να τα παίρνει μεταφρασμένα στα ιταλικά ή στα γαλλικά; Ήθελε απ' ευθείας από τα γερμανικά στα ελληνικά. Ένας φίλος του, ονόματι Λούτζης, ο οποίος είχε σπουδάσει στη Γερμανία, αφιέρωσε 15 χρόνια από τη ζωή του για να μεταφράσει αυτά τα κείμενα για το φίλο του το Σολωμό! Τρομερό αυτό! Αυτά τώρα τα γνωρίζουμε από τη βιβλιοθήκη του Σολωμού. Φιλόλογοι ασχολήθηκαν και συγκεκριμένα ο Πολυλάς, ο αγαπημένος φίλος του Σολωμού, εκδότης και λόγιος, ο οποίος "έβγαλε" τα έργα του Σολωμού "προς τα έξω".

Ανακάλυψα πολλά πράγματα. Ότι ο Ντοστογιέφσκι, ο Τσέχοφ, ο Ίψεν, ο Στρίνμπερκ, και άλλοι θεατρικοί δραματουργοί -ο Ντοστογιέφσκι βέβαια δεν έγραψε θέατρο- αλλά η δομή ήταν η δομή που έδιναν με τις θεωρίες τους οι προαναφερόμενοι. Μετά άρχισα λοιπόν αυτό το είδος της δουλειάς κι έτσι τον "έβλεπα πιο καθαρά" το Σολωμό. Ποια ήταν η φιλοσοφία των ρομαντικών; Υμνούσαν τη Φύση και το Θάνατο. Τους έλεγαν νεκρόφιλους -δεν ήταν αυτό όμως. Διότι υπάρχει η θεωρία του Σέλινκ, η θεωρία του φυτού, που ο σπόρος γίνεται βλασταράκι, το βλασταράκι αποκτά κορμό, μεγαλώνει, πετάει κλαδιά, μετά βγαίνουν άνθη, μετά ο καρπός κι καρπός πέφτει και μετά η...αναγέννηση.

Τώρα, με τη "Γυναίκα της Ζάκυνθος", βλέποντας ότι τον καμβά του τον έχει στήσει, λίγο στο Μεσολόγγι, λίγο στο θρησκευτικό ύφος -λόγω ιερομόναχου- εν τούτοις δεν έμεινα εκεί. Λέω δεν είναι αυτό το έργο. Δεν έχουμε ένα εθνικό έργο, δεν έχουμε ένα θρησκευτικό έργο, έχουμε κάτι άλλο...και ανακάλυψα μέσα στο έργο το εξής: ότι ο Σολωμός έχει χαρτογραφήσει την ψυχή του, την έχει χωρίσει σε δυο μέρη -το καλό και το κακό. Και στην "καλή" πλευρά, που είναι ο ιερομόναχος, βλέπουμε στοιχεία αρνητικά -τον ιερομόναχο που κατηγορά, που "θάβει" τη γυναίκα. Λέει ότι το μούτρο της είχε τη μορφή του καλαμποκιού -δε μιλάς έτσι για έναν άνθρωπο όταν τον περιγράφεις. Σ' αυτήν την "καλή" ψυχή (γέλιο) αρνητικά στοιχεία. Και στη "Γυναίκα της Ζάκυνθος", που υποτίθεται ότι είναι μια μέγαιρα, την είδαμε με πάθος να υπερασπίζεται τους Τούρκους και να μιλάει πολύ ωραία στην κόρη της...δείχνει, ας πούμε, μια πλευρά άλλη...Έτσι λοιπόν κατέληξα κι αυτό έπαιξα στην ουσία, ότι αυτή είναι η αιώνια πάλη, τελικά, του ανθρώπου: μεταξύ του δαιμονικού και του αγγελικού. Είναι υπαρξιακό δηλαδή το έργο. Για αυτό είναι πολύ μεγάλο. Η ατμόσφαιρα βγήκε στο θέατρο. Βέβαια είναι ένα "βαρύ" έργο. Ασχολείσαι με κάτι πολύ δυνατό...δεν μπορεί παρά να δεις την ψυχή σου μέσα. Μπορεί να μην το συνειδητοποιείς την ώρα που το βλέπεις αλλά, κάπου, το εισπράττεις. Δηλαδή, ο μύστης Σολωμός με τη βοήθεια του ηθοποιού το διαχέουν στις ψυχές. Και βγαίνεις έξω με ...μια μεγάλη ερώτηση στον εαυτό σου. Τι είναι αυτό που είδες. Αυτό σε γενικές γραμμές είναι το έργο του Σολωμού, κατά την άποψή μου, και αυτό έπαιξα.

– Εγώ, στην Αίγινα, σε γνώρισα με την παράσταση "drinking in America" και μάλιστα στο φυσικό χώρο μιας τέτοιας παράστασης -σε μπαρ. Ήταν μια ασυνήθιστη παράσταση με έναν πρωταγωνιστή (one man show). Μια πικρή σάτιρα απ' όσο θυμάμαι για την έξη και εθισμό σε ουσίες αλλά και σε ιδεολογήματα της εποχής μας. Η τέχνη πρέπει να καταγγέλλει;

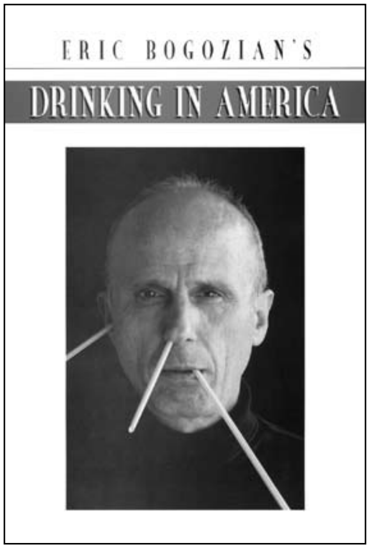

– Η Τέχνη, νομίζω, κατά τον Αριστοτελικό όρο διαπαιδαγωγεί. Είναι σχολείο η Τέχνη για τη μεσαία τάξη. Ο διανοούμενος δεν έχει την αγωγή του θεάτρου, ο δικαστικός π.χ., ο καλός νομικός, ο συγγραφέας, ο παιδαγωγός...Δηλαδή η Τέχνη ορίζει κάποιες αξίες, όταν αυτές καταπατώνται τις καταγγέλλει, βέβαια, με έμμεσο τρόπο, θα έλεγα, να βρίσκεται στο υποκείμενο το νόημα -όχι στο κείμενο. Τουλάχιστον στον αιώνα μας έτσι γίνεται, το λεγόμενο ψυχολογικό θέατρο. Πιο παλιά ο Σαίξπηρ, τα έλεγε όλα μπροστά, στα λόγια, στο κείμενο. Τώρα ας πούμε μπορείς να με ρωτήσεις "Τι κάνεις Νίκο;" και να σου απαντήσω σκυθρωπά "Καλά" (γέλιο). Οπότε το κείμενο δε δείχνει το "από κάτω" -αυτό που έχει την ουσία. Θα έλεγα, εν τέλει, ότι καταγγέλλει η Τέχνη.

– Μπερδεύτηκα λίγο με το "μεσαία τάξη" και με τα προλεγόμενα ότι ένας άνθρωπος διανοούμενος, που σκέφτεται δεν έχει την ανάγκη της θεατρικής παιδείας. Είναι η δική σου άποψη.

– Είναι η δική μου άποψη. Η μεσαία τάξη έχει κάποια στάνταρ και ζει μ' αυτά. Όπως η επιτυχία, το χρήμα, να μην ξεπερνάει τα όρια της γειτονιάς. Αυτό που του έχουν πει, αυτό είναι. Δεν μπορεί να κάνει σάλτο στη ζωή του. Εγώ πιστεύω ότι, του ανθρώπου της μεσαία τάξης, του έχουν στερήσει τη φαντασία, του έχουν στερήσει την ελευθερία και πηγαίνει με τα στάνταρ που του έχει δώσει η εξουσία ...να γίνεις αυτό, να γίνεις εκείνο, να πετύχεις με λίγα λόγια...Αυτό νομίζω περικλείει πολλά. Ο διανοούμενος, ο άνθρωπος που κατανοεί αυτά που διαβάζει και περαιτέρω μπορεί να αφήσει τη φαντασία του και τη διαίσθησή του. Το θέατρο μπορεί να το δει σα φόρμα καλλιτεχνική αλλά το δίδαγμα το ξέρει, εκ των προτέρων.

– Ποια είναι η προετοιμασία που πραγματοποιείς στο πλαίσιο μιας παράστασης; Προηγουμένως μιλήσαμε για δυόμισι χρόνια προετοιμασίας για την παράσταση της "Γυναίκας της Ζάκυνθος"

– Βέβαια, ήταν πολύ δύσκολο το κείμενο -μόνο η εκμάθηση μου πήρε ενάμιση χρόνο, μόνο η εκμάθηση...Μετά έπρεπε να το επεξεργαστώ, να το κάνω πιο ρεαλιστικό, να το κάνω "δικό μου", να το λέω σιγά, να το βιώνω, να βιώνω τις καταστάσεις και να το βάλω στη φόρμουλα που σου είπα προηγουμένως. Δηλαδή κατέληξα στο επίπεδο που "πάτησα πάνω" -κι εδώ έχουμε τη σύγκρουση του καλού με το κακό- πέρασε κάπου ενάμισης χρόνος για να καταλάβω ότι αυτό είναι το έργο. Αλλά, βέβαια, δεν γίνεται αυτό σε κάθε δουλειά -δεν δουλεύω κάθε δουλειά για δυόμισι χρόνια, αλλά αυτό είναι και το πιο δύσκολο κείμενο που υπάρχει. Θυμάμαι στην Αμερική δούλευα στ' αγγλικά Σαίξπηρ. Έπαιρνα ένα μονόλογο -μέσα σε είκοσι μέρες χτυπιόμουνα και τον μάθαινα. Εδώ, ένα κεφάλαιο που είναι μιάμιση

σελίδα, μου έπαιρνε τρεις μήνες...Διάλεκτος...υπήρχε επίσης στο κείμενο ένα υπόκωφο μέτρο...δεν είναι ακριβώς πεζό -έχει ίαμβο μέσα του, έχει μετρικό σύστημα...σ' ορισμένα έχει, σ' ορισμένα δεν έχει. Είναι ειδική περίπτωση, Η Λέσχη του Βόλου αυτό το κομμάτι όταν το ανέβασε πριν 12 χρόνια, το δούλευε 4 χρόνια...Ήταν θίασος ολόκληρος, άλλη ήταν γυναίκα, άλλες οι Μεσολογγίτισσες, άλλος ο ιερομόναχος, γκρουπ ολόκληρο. Πρώτη φορά ανεβαίνει από έναν...

– Είχες και τη δυσκολία ότι ήσουν και ο σκηνοθέτης ταυτόχρονα.

– Ε, ναι. Ποιος θα μπορούσε να δουλέψει δυόμισι χρόνια μαζί μου (γάργαρο γέλιο). Προς το τέλος βέβαια, πριν δυο μέρες, με βοήθησε μια φίλη μου, η Μαρία η Τσουβαλά, η οποία είναι χορογράφος, στην κίνηση, κι ένας φίλος μου, ο Αντώνης Ζούλης, ο οποίος με είχε σκηνοθετήσει και την παράσταση "Drinking in America", που μου υπέδειξε κάποια πράγματα που ήταν πολύ ουσιώδη. Αλλά βασικά, θα έλεγα, ότι, τις εικόνες... τα είχα δημιουργήσει όλα εγώ μόνος μου. Είναι πού δύσκολο να έχεις ένα άνθρωπο δυόμισι χρόνια...και με τι προϋπολογισμό, και με τι λεφτά...

– Εκτός από ηθοποιός-σκηνοθέτης είσαι και βιοπαλαιστής.

– Και ηθοποιός-βιοπαλαιστής (γέλια)...

– Απ' όσο γνωρίζω, επαγγελματικά, ασχολείσαι με το λούστρο σε έπιπλα. Δεν μπορεί να τη "βγάζει" οικονομικά ένας ηθοποιός σαν κι εσένα από το θέατρο;

– Είναι ο μόνος τρόπος να ανεξαρτητοποιηθείς στο επάγγελμά σου. Και σ' αυτό το επάγγελμα αν δεν ανεξαρτητοποιηθείς δεν μπορείς να κάνεις θέατρο. Δεν μπορείς να έχεις έναν παραγωγό και να σου λέει ότι "στις 30 του μηνός, δίνουμε παράσταση" ή "πρέπει να είναι έτοιμο ούτως ή άλλως" ή "πάρε αυτό το ρεπερτόριο και δούλεψε"...Νομίζω ότι ο άθλος του καλλιτέχνη, είναι να είναι ανεξάρτητος. "Κύριε αυτόν τον πίνακα θα τον τελειώσω σε τέσσερα χρόνια" ή "θα το τελειώσω σε έντεκα χρόνια αυτό το έργο". Αυτή είναι η επιτυχία στο χώρο αυτό. Και μόνο αυτή είναι η επιτυχία.

– Διαφορετικά μιλάμε για χορηγούς, παραγωγούς...

– Διαφορετικά μιλάμε για χορηγούς, παραγωγούς, οι οποίοι σου δίνουν μια συνταγή: "παίξε αυτό το έργο, μην το παίζεις έτσι...". Δεν είναι καν τέχνη. Κι έτσι εγώ με τα "έπιπλα" έχω αποκτήσει την ελευθερία μου. Δεν το συζητώ...Μου λένε να πάω να παίξω στον τάδε θίασο...δεν με ενδιαφέρει να τρέχω από θίασο σε θίασο. Να δημιουργηθεί μια ομάδα με ενδιαφέρει. Δε λέει τίποτα...

– Στο παρελθόν είχες πραγματοποιήσει, στην Αίγινα, το Θεατρικό Φυτώριο Αίγινας, μια προσπάθεια -αν έχω μάθει καλάγια μια συλλογικότητα που θα συσπείρωνε καλλιτεχνικές προσπάθειες κι όχι μόνο από ανθρώπους που επαγγελματικά ασχολούνται αλλά και από ανθρώπους που αγαπούν την τέχνη -ερασιτέχνες. Γιατί κατά τη γνώμη σου σταμάτησε αυτή; Περίγραψέ μου το σκεπτικό σου κι αν ακόμα βρίσκεσαι σε μια ανάλογη επιθυμία.

– Οι λόγοι που σταμάτησε ήταν: πρώτον μας πήραν το χώρο. Είχαμε ένα χώρο στις Φυλακές, δεν πληρώναμε νοίκι, χορηγούς δεν είχαμε. Αυτό είναι το ένα. Για να νοικιάσεις ένα χώρο στην Αίγινα θέλεις 100.000 το μήνα; Δεν ήταν ο κύριος λόγος αυτός. Ο άλλος ο λόγος, ο βασικός, ήταν ότι είχα κουραστεί να δουλεύω με τους ερασιτέχνες. Βέβαια, εγώ κέρδισα πολλά από αυτήν την ιστορία, και όλοι κερδίσαμε. Δούλευα όλα αυτά τα χρόνια με τα παιδιά, δούλευα κείμενα....

– ...Για πόσα χρόνια μιλάμε;

– πέντε χρόνια. Εγώ τα εργαλεία μου τα ακόνιζα γιατί δούλευα. Για τα παιδιά δεν ήταν προτεραιότητα...είχαν τις δουλειές τους, τα όνειρά τους τα άλλα

– ...Ήταν δηλαδή μια συμπληρωματική ευγενής ενασχόληση;

– Ενασχόληση... Εγώ, εν τω μεταξύ, φανατικός και παθιασμένος έμενα πάντα ανικανοποίητος και πολλές φορές ήμουν πολύ σκληρός με τα παιδιά γιατί δεν αντιλαμβανόμουν έγκαιρα ότι για τα παιδιά δεν ήταν προτεραιότητα αυτό που κάνανε. "Χάλαγα τη ζαχαρένια μου" που λένε. Δεν έρχονταν στα ραντεβού τους κτλ, κτλ... Πάντως ήταν μια καλή προσπάθεια, αλλά δεν πιστεύω να το ξανατολμήσω γιατί είναι άλλη η νοοτροπία

– μπορεί να βρεις ερασιτέχνες που να επιθυμούν να δουλέψουν, να παθιαστούν...

– Αυτό είναι σαν να κάνεις τζακ ποτ! Είναι δύσκολο... δύσκολο... Ακόμα και για τους εντός εισαγωγικών επαγγελματίες, ο χώρος του θεάτρου σημαίνει άλλα πράγματα για αυτούς: Φήμη, χρήμα, κτλ. Για τους περισσότερους θέλω να πω. Στο χώρο των επαγγελματιών υπάρχει δυσκολία να βρεις στρατευμένους ηθοποιούς... Πόσο μάλλον στον ερασιτεχνικό χώρο...πολύ δύσκολο... Δεν μπορείς να κάνεις άλλα πράγματα στη ζωή σου κι άλλα στη σκηνή. Το ίδιο πράγμα κάνεις. Αυτό που πρεσβεύεις στη ζωή, πρεσβεύεις και στη σκηνή. Τα φώτα της ράμπας δεν φωτίζουν το πρόσωπο του ηθοποιού, φωτίζουν την ψυχή του ηθοποιού. Αυτό είναι δεδομένο. Ο

χώρος αυτός είναι πολύ δύσκολος... Ξέχασέ το. Αν δεν είσαι ταγμένος... Αν μου 'λεγες "ήσουν ταγμένος για αυτό το έργο;" θα το καταλάβαινα

– Πήγε ο νους στη θρησκευτική απόδοση της λέξης "τάμα"...

– ...Ναι...Ξέρεις ο κερδισμένος νομίζω ότι είναι αυτό που είναι πράγματι ταγμένος. Διότι αν αφοσιωθείς σ' αυτό το χώρο...έχεις να κάνεις με συγγραφείς μεγάλους...το Σολωμό...όταν δουλεύεις δυόμισι χρόνια με το Σολωμό επικοινωνείς με το Σολωμό...σαν να υπάρχει μπροστά σου ο άνθρωπος. Είναι τρομερή εμπειρία... τρομερός πλούτος. Ή με τους άλλους μεγάλους δραματουργούς. Από τη στιγμή που καταθέσεις ψυχή, το κέρδος είναι πολύ. Αισθάνεσαι στη γη πολύ άνετα. Πατάς πολύ άνετα...

– Νίκο ποιοι ήταν οι δάσκαλοί σου;

– Ήταν η Στέλα Άντλερ με την οποία σπούδασα από το '79 μέχρι το '85. Αυτή βασικά μπόρεσε και μου ανέσυρε αυτό που είχα μέσα μου. Διότι ο δάσκαλος δε σου μαθαίνει....σε ξυπνάει, σου ανασύρει...είναι αυτό που λέμε ξέρουμε τι δεν ξέρουμε. Αλλά αυτό που έχει πολύ μεγαλύτερη σημασία είναι το "δεν ξέρουμε τι ξέρουμε". Ο δάσκαλος μ' αυτό που κάνει σου μαθαίνει τι ξέρεις (γέλια). Έχεις μέσα σου συλλογική μνήμη, ακούσματα, ερεθίσματα κι έχει τον τρόπο, ο δάσκαλος, να στα αφυπνίζει αυτά. Ήταν μια μεγάλη γυναίκα του θεάτρου και "μου έδωσε τα κλειδιά", που λένε. Με ενέπνευσε, δούλεψα σκληρά, πειθάρχησα, κατάλαβα ότι δεν μπορείς να γίνεις ηθοποιός αν δεν μονάσεις. Δεν το λέω με χιούμορ. Δηλαδή είσαι ηθοποιός, ένας κοσμικός μοναχός.

– ...Ένας κοσμοκαλόγερος;

– Ένας κοσμοκαλόγερος, ακριβώς. Αυτή τη βδομάδα είμαι μόνος μου, μαγειρεύω, διαβάζω, κάνω πρόβα...

– Ποια είναι η γνώμη σου για τα πολιτιστικά τεκταινόμενα στην Αίγινα. Ανεβαίνουν παραστάσεις είτε μέσω του Μορφωτικού Συλλόγου, είτε από άλλες ομάδες και σκηνοθέτες. Προχωρούν τη σκέψη μας, βάζουν κάποιο "λιθαράκι" στη ζωή μας; -αν βέβαια η τέχνη έχει με το δικό της τον τρόπο κι ένα τέτοιο στόχο.

– Βεβαίως κι έχει ένα τέτοιο στόχο. Τώρα κατά πόσο αυτό το πράγμα συμβαίνει στην Αίγινα κι εξελίσσεται...ας το κρίνουν οι υπόλοιποι...εγώ τώρα τι να πω...(γέλιο). Είναι δύσκολη ερώτηση. Νομίζω πως Όχι. Δεν υπάρχουν οι εξειδικευμένοι άνθρωποι να το κάνουν αυτό. Πρέπει να 'σαι πολύ δουλεμένος στο χώρο για να πεις ότι "παίρνω μια ομάδα και την προχωρώ". Δε φταίνε τα παιδιά. Φταίνε οι ιθύνοντες που προσλαμβάνουν κάποιον, ας πούμε...πώς σε προσλαμβάνουν, ποια είναι η αμοιβή σου...είναι πολλά. Υπάρχουν άνθρωποι που μπορούν να δώσουν, δεν είναι ανάγκη να είναι Αιγινήτες...πρέπει να υπάρχει ένας οικονομικός προϋπολογισμός. Πιστεύω ότι ο έλληνας είναι ταλαντούχος ηθοποιός -κατ' εξοχήν ταλαντούχος. Και στην Αίγινα έχουμε πολύ ταλέντο...αλλά πώς διεκπεραιώνεται αυτό το "πράγμα". Θα του πουν του σκηνοθέτη "θα ανεβάσεις αυτό το έργο σε τρεις μήνες με 15 πρόβες το μήνα"... εκ των πραγμάτων δε γίνεται. Το ερασιτεχνικό επίπεδο, τώρα, δεν μπορούμε να το κρίνουμε...

– Το ζήτημα είναι, Νίκο, το αν τα πολιτιστικά δρώμενα στην Αίγινα ανοίγουν μια συζήτηση, δημιουργούν ερωτηματικά, αν προωθούν τη σκέψη μας παραπέρα.

– Μπορεί ένα καλό κείμενο, που έχει πράγματα να πει, εξ' αιτίας μερικών παραγόντων, να μπερδευτεί και να μη "βγουν" τα νοήματα. Είναι σοβαρή υπόθεση το Θέατρο. Μόνο, εγώ πιστεύω, αν γίνει ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. ΑΙΓΙΝΑΣ με ένα γερό προϋπολογισμό και με ένα συνδυασμό ερασιτεχνών και επαγγελματιών, που θα δουλέψουν σωστά να παρουσιαστεί ποιοτική δουλειά και να παρουσιάζεται στο Σαρωνικό, στο Αιγαίο κι αλλού...Αλλά, έτσι τώρα, με μικρούς προϋπολογισμούς, με περαστικούς ανθρώπους από την Αθήνα, και το 'να και τ' άλλο δε θα βγουν αυτά τα ερωτήματα που θέτεις...Θα διαιωνίζεται αυτή η κατάσταση ως έχει. Και κρίμα γιατί η Αίγινα όπως και όλα τα μέρη της Ελλάδας έχουν ανάγκη από ανύψωση του ενστίκτου και της διαίσθησης, της λεγόμενης ρευστής ύλης... της υψηλής διαπαιδαγώγησης. Αυτό ας το λάβουν υπ' όψιν τους οι ιθύνοντες. Μόνο σοβαρά μπορεί να γίνει κάτι τέτοιο. Κι όταν λέμε σοβαρά εννοούμε με προ-ϋ-πο-λο-γι-σμό. Πώς αντιλαμβάνονται αυτήν την ανάγκη στο Δημοτικό Συμβούλιο;

– Γνώμη μου είναι πως συμβαίνει μια αναπαραγωγή της μιζέριας λόγω της αποδοχής της από ένα σημαντικό κομμάτι του πληθυσμού. Μόνο ένα κίνημα "από τα κάτω" θα μπορέσει να βάλει τις βάσεις και τα θεμέλια μιας άλλης κουλτούρας στην Αίγινα. Η συζήτησή μας έχει και μια τέτοια λογική. Να θέσει ερωτήματα τα οποία πιθανόν να συμβάλουν, μεταξύ άλλων, σε μια ουσιαστική προοπτική δημιουργίας. Εξ' άλλου βλέπω ότι και εσύ απέχεις από τα πολιτιστικά δρώμενα στην Αίγινα και από τις διάφορες συναλλαγές με το Δήμο κτλ....

– Βλέπω ότι δεν υπάρχει η απαιτούμενη σοβαρότητα. Το έχουν έτσι, ας πούμε " θα κάνουμε μια παράσταση, θα δείξουμε στον κόσμο..." Τι να δείξουνε στον κόσμο; πώς; ως δια μαγείας; Η Τέχνη δεν γίνεται ως δια μαγείας, επειδή έχεις την καλή θέληση. Θέλει βούληση ισχυρή, να παλέψεις...να εκμαιεύσεις αυτό το περιβόητο

ποσό που θα δίνει τη δυνατότητα στο σκηνοθέτη και στους ηθοποιούς να δουλέψουν σοβαρά. Και είναι θέμα προϋπολογισμού. Μπαίνουν και τα νούμερα στη μέση. Διότι εγώ π.χ. θα μπορούσα ποτέ να αναλάβω ένα θίασο λουστράροντας και έπιπλα; Δε γίνονται αυτά τα πράγματα. Για αυτό καταφεύγω σε κείμενα που τα δουλεύω μόνος μου και να τα δουλεύω όταν θέλω. Μπορώ να δουλεύω ως τις 12 το βράδυ, ας πούμε. Πρέπει να βγει ένα σοβαρό κονδύλι, μιλώντας για θέατρο, για να δημιουργηθεί μια καλή θεατρική κατάσταση. Και υπάρχουν καλοί δάσκαλοι στην Αθήνα, ηθοποιοί επίσης καλοί όπως και στην Αίγινα και μπορεί να γίνει μια μίξη...

– Μόνο έτσι μπορεί να γίνει μια μαγιά;

– Πώς αλλιώς; ...πώς; Το θέμα είναι καθαρά οικονομικό. Εδώ στις ακριτικές περιοχές, μιλάμε για την Κομοτηνή έχουν ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. και δουλεύουν Μολιέρο, Ευριπίδη, Ψαθά κλπ. Κατόρθωσαν εκεί οι άνθρωποι, έπεισαν τους παράγοντες. Είναι θέμα πολιτείας πλέον. Τα κονδύλια τα εκμαιεύουν από το Υπουργείο Πολιτισμού. Ο Αργοσαρωνικός δεν έχει ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Το πιο τουριστικό κομμάτι της Ελλάδας δεν έχει ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. και οι Μινωϊκές Γραμμές εισπράττουν δις από αυτές τις περιοχές. Πού είναι αυτοί; πού είναι; ή κάποιοι άλλοι όπως ο Κρητικός κλπ; με τι ασχολούνται εδώ στην Αίγινα; με ποια πολιτιστικά δρώμενα ασχολούνται;

Επιμένοντας στην αρχική μου τοποθέτηση για ένα κίνημα μπορώ να πω ότι το πολιτιστικό γεγονός από τη μια δεν πρέπει να εξαρτάται από την τουριστική κίνηση ούτε κι από την καλή θέληση των παραγόντων που μέσω αυτών διαφημίζονται. Νομίζω πως πρέπει να μπουν ουσιαστικά ερωτήματα στη ζωή μας και μεταξύ αυτών το επέκεινα αυτό που νομίζω πως αντιπροσωπεύει την Τέχνη...

– ...το αύριο, το άγνωστο, το άπειρο...

– ...δεν είναι απλά ένα τεχνικό ζήτημα που θα το λύσει μια εταιρία που για τους x, ψ, επικοινωνιακούς λόγους δίνει ένα μεγάλο ποσό σε μια προσπάθεια τέτοια. Βεβαίως η Τέχνη και ο Πολιτισμός είναι ένα αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής μας που εμείς πρέπει να το ωθήσουμε, αλλά δεν ξέρω με ποιους τρόπους. Όταν έκανα το Θεατρικό Φυτώριο Αίγινας, υπήρχαν κάποιες μονάδες που μεμονωμένα βοηθάγανε. Άλλος έφερνε έναν καφέ, ένα κουτί ζάχαρη, άλλος αγόραζε ένα εισιτήριο, 2-3 εισιτήρια...

– Αυτό όμως εξυπηρετεί λειτουργικά...

– Υπολειτουργικά. Πώς μπορεί λες να δραστηριοποιηθεί η συνείδηση του τοπικού κόσμου, της τοπικής κοινωνίας; Πώς;

– Το καλοκαίρι θα μπορούσαμε να "ανεβάσουμε" τη "Γυναίκα της Ζάκυνθος" στην Παληαχώρα, ας πούμε; στην αυλή του κεντρικού ναού, με 50 καθίσματα και χωρίς φωτισμό;

– Είναι μερικές σκηνές που δεν γίνονται χωρίς φωτισμό. Πρέπει να είναι πολύ οργανωμένο γιατί μπορεί να βγει μια αποτυχημένη παράσταση...θα πληγωθώ πάρα πολύ. Αν το έργο δεν παιχτεί όπως πρέπει μπορεί να μου σπάσει το ηθικό. Κι εγώ ετοιμάζομαι να το ξαναπαίξω το χειμώνα. Μόνο από κάποιες προϋποθέσεις. Να έρθει το σκηνικό, να έρθει ο φωτιστής, να έρθει σκηνογράφος, να γίνουν κάποιες πρόβες

– Καλύτερα να μη γίνει...

– Ε βέβαια, δεν είναι καλύτερα να μη γίνει χωρίς όλες αυτές τις προϋποθέσεις; Σκεφτόμουν να το πάω σε Δήμους δεξιά και αριστερά, αλλά δεν θα το κάνω γιατί δεν ξέρω πώς θα είναι οι συνθήκες, οι καταστάσεις. Η μόνη κίνηση που θα κάνω για το καλοκαίρι είναι μήπως το συμπεριλάβει κάποιο ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. στις δραστηριότητές του. Διότι αυτοί είναι οργανωμένοι και όλα τα φτιάχνουν όπως πρέπει να είναι.

– Τι έχεις στο μυαλό σου για το χειμώνα;

– Τη "Γυναίκα της Ζάκυνθος" και το "Drinking in America". Το "Drinking in America" μάλλον σε μουσικές σκηνές και τη "Γυναίκα της Ζάκυνθος" στο ίδιο το Θέατρο. Προς το παρόν δεν θα κοιτάξω άλλο κείμενο γιατί, ουσιαστικά, δεν τα έχω παίξει. Τα έχω δουλέψει αλλά δεν τα έχω παίξει...

Ο Νίκος Καλαμό σπούδασε στις σχολές Γ. Θεοδωσιάδη και Γ. Βαφειά. Το 1975 εγκαταστάθηκε στη Νέα Υόρκη. Συνέχισε σπουδές στο φυτώριο της Stella Adller, 6 χρόνια. Στην Αμερική έμεινε μέχρι το 1990. Έπαιξε σε 18 Off και Off Off Broadway παραγωγές, S. Mrozelk στο "La mama", Terence Mc Nally, στο Ubu rep στο έργο "Room Service Round About Theater" σε σκηνοθεσία Alan Arkin, μεταξύ άλλων.

Επιστρέφοντας στην Ελλάδα δημιούργησε το Θεατρικό Φυτώριο Αίγινας και ανέβασε τον "επιστάτη" H. Pinter, το "τέλος του ταξιδιού" του S. Beckett και από τη συλλογή του T. Williams "27 βαγόνια γεμάτα βαμβάκι" και 2 μονόπρακτα. Το καλοκαίρι και φθινόπωρο του 2000 ανέβασε το "Drinking in America" του Eric Bogozian 's και το χειμώνα του 2001 το έπαιξε στην Αθήνα. Τον Απρίλη του 2003 ανέβασε στο Θέατρο "Έναστρον" τη "Γυναίκα της Ζάκυνθος του Διονυσίου Σολωμού. ■

Ακαδημία της Αίγινας

φαινόμενο ή πραγματικότητα;

Με στόχο «να συμπεριληφθούν οι ντόπιοι και να ενσωματωθεί η Ακαδημία Αίγινας στη διάρθρωση της πόλης» ένα δημόσιο φόρουμ «για ένα διάλογο ανάμεσα στην τέχνη και την επιστήμη» πραγματοποίησε ντου στην Αίγινα με τη μορφή του Φεστιβάλ, από τις 9 ως τις 18 Μαΐου. Με ένα δυσνόητο πλαίσιο σκέψης αλλά και δυσπρόσιτο καταιγισμό ορολογιών σ' ένα φυλλάδιο που μοιράστηκε σχεδόν παντού, η Ακαδημία της Αίγινας με την πομπώδη αυτοτιτλοφόρησή της, πραγματοποίησε την εμφάνισή της με έδρα τον Πύργο του Μάρκελου, έναν χώρο ο οποίος δεν δίνονταν σχεδόν ποτέ, πάντα με τη δικαιολογία της κατάστασης στην οποία βρίσκεται.

Με την τεχνική, πάντα απαραίτητο στοιχείο για την τέχνη, επιχείρησαν, χωρίς να πουν τίποτε το πραγματικά σημαντικό, να εντυπωσιάσουν. Σε αντίθεση με τη λογική και τους στόχους της ομάδας «Σχεδία» (η οποία συμμετέχει στην Ακαδημία) που πραγματοποίησε σεμινάριο τέχνης για τους εκπαιδευτικούς -και όχι μόνο- η Ακαδημία με ένα πολυδάπανο σχέδιο, προσπάθησε να αναδείξει κυρίως τον εαυτό της. Η λεξιλαγνεία και ένας αλαζονικός πομπώδης λόγος φαίνεται να χαρακτηρίζουν μια προσπάθεια ως επιβεβαίωση μιας ελίτ διανοουμένων και καλλιτεχνών. Χωρίς καμιά κοινωνική αναφορά ή επικαιρότητα, που η τέχνη και η επιστήμη θα επιχειρούσε να απαντήσει με τον τρόπο της δημιουργώντας μια συζήτηση έστω και στο επίπεδο της διαίσθησης, η Ακαδημία αυτοθαυμάζεται σε ένα σύνολο δραστηριοτήτων που εκθέτει στο κοινό της Αίγινας. Μέσα στις πολυτελείς εκδόσεις φυλλαδίων και αφισών που προανήγγειλαν τις δραστηριότητες και γίνονταν με την οικονομική χορηγία, τουλάχιστον, του ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος και της HELLAS FLYING DOLPHIN.

Λες και δεν υπάρχουν καλλιτέχνες στην Αίγινα, λες και δεν δραστηριοποιούνται καλλιτεχνικά άνθρωποι στην Αίγινα, λες και δεν υπάρχει λαϊκή παραδοσιακή τέχνη στην Αίγινα, η Ακαδημία προσγειώθηκε στους αδαείς, με εντυπωσιασμούς καθόλου ευανάγνωστους με μέσα και υποβολή και την αποθέωση της τεχνικής. Αν η τέχνη θα μπορούσε να σπρώξει τη ζωή μας πιο μπροστά, τώρα φαίνεται ότι αυτοθαυμάζει τον εαυτό της μεταμορφωμένη σε σεμινάρια υψηλής εξειδίκευσης για λίγους κι εκλεκτούς.

Όπως και να το κάνει κανείς, ένα πολιτιστικό γεγονός όπως αυτό, που ξεπερνάει τα θρησκευτικά πανηγύρια, είναι σημαντικό και θετικό. Είναι αναγκαίο όμως να σκεφτούμε το κατά πόσο η εντύπωση πρέπει να υπερσκελίζει το νόημα, πόσο η τεχνική ζει σε βάρος της τέχνης. Κι ένα ηθικό πέρα για πέρα ερώτημα: Ποια μέσα χρησιμοποιούνται για να συμβεί ένα πολιτιστικό γεγονός; (Αφιερωμένο στους μεροκαματιάρηδες που δούλεψαν για την Ακαδημία και σε λίγους ανθρώπους όπως αυτούς της ομάδας «Σχεδία» ή του σχολείου Χιλ που μπήκαν σ' όλο αυτό το χορό των εστέτ που με πυροτεχνήματα και με "πλάτες" προωθούν τη νέα άποψη για την τέχνη). ■

"...Πού πήγαν όλοι οι ζωγράφοι;
Αυτοί που κομμάτιαζαν τις εικόνες,
που χάραζαν τους πίνακες,
που βούταγαν τα πινέλα τους σε αίμα...
Πού πήγαν όλοι οι ζωγράφοι;

Γεμίζουν τους καμβάδες τους με άσπρο
και ζητούν παλέτες χωρίς κόκκινο:
Είμαστε τυφλοί και τα πινέλα μας
βουτηγμένα στο παστέλ
ΔΕΝ ΠΛΗΓΩΝΟΥΜΕ ΚΑΝΕΝΑ
ΔΕΝ ΠΛΗΓΩΝΟΥΜΕ ΚΑΝΕΝΑ...
...Απλά σώζουμε το τομάρι μας"

Στίχοι από τραγούδι των "THE EX"

"Οι τέχνες του μέλλοντος θα είναι
αναστατώσεις καταστάσεων, ή τίποτα"

ΓΚΙ ΝΤΕΜΠΟΡ
«κοινωνία του θεάματος»

Εκδήλωση για τους άμαχους του Ιράκ, με το δάσκαλο Γιώργο Γαλάνη

που ως μέλος της Δ.Ο.Ε., επισκέφτηκε τη Βαγδάτη πριν από την εισβολή

ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΟΜΙΛΙΑΣ

– Η επίσκεψη στη Βαγδάτη (23 Φλεβάρη-3 Μάρτη) δεν ήταν ακριβώς η "ασπίδα ειρήνης" (άνθρωποι που τοποθετούν το σώμα τους ως ασπίδα σε στόχους όπως: σχολεία, νοσοκομεία, υδροηλεκτρικά εργοστάσια, γέφυρες) αλλά η έμπρακτη αλληλεγγύη στον Ιρακινό λαό που μετέφερε ένα κλίμα αντιπολεμικό, όπως αυτό εκφράστηκε στην Ελλάδα με τις μαχητικές διαδηλώσεις από τις 15 Φλεβάρη, ημέρα της παγκόσμιας διαδήλωσης κατά του πολέμου. Το συνδικάτο της Δ.Ο.Ε. πρέπει να δείχνει, πέρα από τη διεκδίκηση μικρών και καθημερινών, και αυτήν την πλευρά της διεθνούς αλληλεγγύης. Η αποστολή περιείχε επισκέψεις σε νοσοκομεία, σχολεία και στο Μνημείο Φρίκης το Άλα Μαρίγια.

– Το εμπάργκο του ΟΗΕ είναι και το σημείο τομής στη σύγχρονη Ιστορία του Ιράκ αφού μέχρι το 1995 δεν μπορούσαν να μπουν τρόφιμα και φάρμακα στο Ιράκ, ενώ μετά το 1995, έρχονταν κάποιες ποσότητες με το αντάλλαγμα του πετρελαίου. Ο σκοπός ήταν να πιεστεί ο λαός του Ιράκ ώστε να στραφεί εναντίον του καθεστώτος. Καταφέρθηκε όμως ακριβώς το αντίθετο: Δεν υπήρχε περίοδος που ο Σαντάμ αμφισβητήθηκε λιγότερο, από την περίοδο λίγο πριν τον πόλεμο. Ο κόσμος στο Ιράκ έλεγε πάνω κάτω: "αφήστε εμάς να λύσουμε τις διαφορές μας με το Σαντάμ". Όλοι ήταν αντιαμερικάνοι. Απόδειξη είναι και η σημερινή κατάσταση, που δεν μπορούν οι αμερικάνοι να σχηματίσουν μια σοβαρή κυβέρνηση στο Ιράκ ενώ περιφέρουν 300-500 πλιατσικολόγους που καίνε βιβλιοθήκες, μουσεία σε μια πόλη 6.000.000! Ακόμα και στην Αθήνα οι κατοχικές δυνάμεις της Γερμανίας βρήκαν πολλούς περισσότερους υποστηριχτές το '41. Έτσι και το καθεστώς του Σαντάμ μετά το 1991 προώθησε με επιτυχία την ιδέα ότι "για όλα αυτά που τραβάτε ευθύνονται οι αμερικάνοι".

– Το Ιράκ μαζί με τη Συρία και την Παλαιστίνη είναι τα πιο κοσμικά καθεστώτα του αραβικού κόσμου. Η εικόνα που έχουμε για τον αραβικό κόσμο είναι εντελώς λάθος. Αν πεις σε ένα παιδί "ζωγράφισέ μου έναν άραβα" θα ζωγραφίσει ένα ψηλόλιγνο άνθρωπο με μια κελεμπία, με μεγάλη γενειάδα με ένα σκούφο στο κεφάλι και με ένα καλάσνικοφ στο χέρι. Αυτή η εικόνα δεν έχει καμιά σχέση με την πραγματικότητα (όσο η αποστολή περιπλανήθηκε 10 μέρες στις γειτονιές της Βαγδάτης), παρά μόνο ως γραφικό σκηνικό όπως οι τσολιάδες στο κέντρο της Αθήνας. Απαγορεύτηκε η δημόσια χρήση του αλκοόλ (ιδιωτικά επιτρέπεται) μόλις το 1994. Ο δεύτερος στην τάξη του καθεστώτος, Ταρέκ Αζίζ, ήταν χριστιανός. Στα σχολεία το μάθημα των θρησκευτικών, εκτός από τα θρησκευτικά σχολεία, ήταν το τρίτο σε σπουδαιότητα μετά τη γλώσσα και τα μαθηματικά.

– Κανείς σοβαρός άνθρωπος δεν υπερασπίζεται το καθε-

στώς του Μπααθ αφού είχε λύσει με τον πιο αιματηρό τρόπο τις διαφορές του με τις υπόλοιπες πολιτικές ομάδες (κατέσφαξε τους κομμουνιστές), και με τις άλλες εθνότητες (Κούρδους), θρησκείες (Σιήτες), αλλά και με οτιδήποτε το διαφορετικό. Η αλληλεγγύη δεν απευθύνθηκε προς το καθεστώς αλλά σε έναν αγωνιζόμενο λαό.

– Τα σχολεία έχουν περίπου το εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας, με εννιάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση, ενώ το 80% των σχολείων χωρίζεται σε αρρένων και θηλέων. Ένας δάσκαλος στη Βαγδάτη έπαιρνε 150 δολάρια το μήνα πριν από το 1991, συν διάφορα κουπόνια για βασικά είδη διατροφής. Την περίοδο πριν τη δεύτερη επέμβαση έπαιρνε 4 δολάρια το μήνα κι αυτό οφείλεται στην αλλαγή ισοτιμίας δηναρίου-δολαρίου. Το συνηθέστερο παραεπάγγελμα που έκαναν, ήταν να χρίσουν το αυτοκίνητό τους ΤΑΞΙ και έψαχναν για τυχόν πελάτη.

– Από το 1991, το 40% των σχολείων που είχε βομβαρδιστεί δεν έγινε δυνατό να επισκευαστεί ξανά. Έτσι κάθε αίθουσα είχε μέσο όρο 60-70 παιδιά.

– Το μεγαλύτερο πρόβλημα των εκπαιδευτικών δεν ήταν τα πενιχρά οικονομικά τους αλλά το γεγονός της έλλειψης προσοχής από τη μεριά των μαθητών τους. Τα παιδιά δεν μπορούσαν να συγκεντρωθούν, διαισθάνονταν το συμβαίνει. Τα ίδια δεν είχαν ζήσει τον πόλεμο, αλλά οι γονείς τους είχαν ζήσει τόσο τον δεκαετή πόλεμο Ιράκ-Ιράν από το 1980, αλλά και το πιο πρόσφατο εμπάργκο μέχρι την εισβολή του 2003. Κάθε οικογένεια από την προηγούμενη εισβολή είχε είτε νεκρούς είτε ανάπηρους από τραυματισμό.

– Πριν αρχίσει το 1980 ο δεκαετής πόλεμος με το Ιράν, οι Ιρακινοί είχαν τα περισσότερα διδακτορικά στον κόσμο ανά πληθυσμό. Είναι μορφωμένος λαός και διαβάζει πολύ. Υπάρχει ένα απόφθεγμα στον αραβικό κόσμο: "τα βιβλία τα γράφουν οι Αιγύπτιοι, τα εκδίδουν οι Λιβανέζοι και τα διαβάζουν οι Ιρακινοί". Τα βιβλιοπωλεία στη Βαγδάτη ακόμα και στα πρόθυρα της τωρινής εισβολής έσφυζαν από ζωή. Ανταλλάσσοντας και μεταπωλώντας διαρκώς βιβλία έξω και μέσα στα βιβλιοπωλεία, τα απογεύματα τα βιβλιοπωλεία ήταν γεμάτα. Στο σχολείο μάλιστα κάνουν αρχαία ελληνική φιλοσοφία.

– Οι μνήμες από τον πόλεμο ήταν τραυματικές. Ενδεικτικά, ένας Ιρακινός δάσκαλος, που είχε μια σφαίρα στο πόδι και ήταν κουτσός, έλεγε ότι ήταν πολύ τυχερός που ζει. Όταν κατά τη διάρκεια της πρώτης εισβολής, στρατευμένος, ήταν με φίλους του στρατιώτες στην υπηρεσία τους, κάποια στιγμή πήγε στην τουαλέτα, γύρισε και τους βρήκε αποκεφαλισμένους από βόμβα μικρού βεληνεκούς.

– Μέχρι το 1995 δεν επέτρεπαν κανένα φάρμακο. Μετά με πολλές επιφυλάξεις έστελναν κάποιο συγκεκριμένο φάρμακο και μετά από μήνες. Τα προσχήματα που έθετε ο ΟΗΕ ήταν πολλά. Παράδειγμα: Η χρήση της ραδιενέργειας των αντικαρκινικών φαρμάκων από το καθεστώς για να φτιάξειξει βόμβα. Η τελευταία θερμοκοιτίδα μπήκε στα 1996 κι αυτό γιατί το υλικό από το οποίο είναι κατασκευασμένη, ...θα χρησιμοποιηθεί δήθεν από το καθεστώς ως πολεμικό υλικό. Δεν μπορούσαν να επισκευάσουν τα Υδραγωγεία γιατί οι σωλήνες θα χρησιμοποιούνταν, ...για την εκτόξευση πυραύλων.

– Τραγική ειρωνεία: Η αρχαία Μεσοποταμία είναι ο χώρος του σημερινού Ιράκ. Είναι ένας τόπος εύφορος ανάμεσα από τον Τίγρη και τον Ευφράτη. Μέχρι πριν το 1990 στα παιδιά του σχολείου έδιναν καθημερινά φρούτα. Στον ίδιο χώρο τον καιρό της ανάπτυξης του Ισλάμ, μεταξύ 8ου και 12ου αιώνα αναπτύχθηκε η Ιατρική και φαρμακευτική. Οι φιλόσοφοι για να δικαιολογούν τη θέση τους στους χαλίφηδες ανέπτυξαν την ιατρική και τα βότανα. Έτσι το 50% των φαρμάκων που σήμερα χρησιμοποιούμε στη Δύση οφείλεται σ' αυτό το γεωγραφικό χώρο. Σήμερα σ' αυτό το χώρο πεθαίνουν παιδιά από την έλλειψη των φαρμάκων...και μάλιστα δεν πεθαίνουν από υψηλού κινδύνου ασθένειες όπως ο καρκίνος, αλλά από διάρροια γιατί δεν έχουν απλά φάρμακα και γιατί έχουν μολυσμένο νερό.

– Ο καρκίνος στο Ιράκ αυξήθηκε κατά 700% κι αυτό οφείλε-

ται στις βόμβες με απεμπλουτισμένο ουράνιο.

1.700.000 Ιρακινοί ήταν τα έμμεσα θύματα του πολέμου και του εμπάργκο μετά το 1991.

– Οι επισκέψεις στα νοσοκομεία ήταν γροθιά στο στομάχι. Το μεγάλο πρόβλημα δεν ήταν τόσο στην υποδομή όσο στην έλλειψη των φαρμάκων.

– Το μνημείο Άλα Μαρίγια, ήταν ένα κτίριο τύπου καταφύγιο, για να προστατεύονται τα γυναικόπαιδα από τους βομβαρδισμούς. Στις 14 Φλεβάρη 1991 στις 4.00 το πρωί, μια "έξυπνη βόμβα" άνοιξε μια τρύπα διαμέτρου 2 μέτρων και στη συνέχεια ένα πύραυλος τόμαχοκ, απανθράκωσε 408 ανθρώπους. Σήμερα ονομάζεται "Μουσείο της φρίκης" και υπάρχουν τα απομεινάρια του πύραυλου, φωτογραφίες των δολοφονημένων, παιχνίδια των παιδιών και απανθρακωμένα πτώματα. Μυρίζει ακόμα η καμένη σάρκα στους τοίχους. Οι αμερικάνοι ισχυρίστηκαν ότι υπήρχαν όπλα και στη συνέχεια ζήτησαν συγγνώμηώμη. Τέτοια πρέπει να υπάρχουν δεκάδες ύστερα από την τωρινή εισβολή αν και το CNN να κάνει ρεπορτάζ...

– Οι Ιρακινοί ήταν ιδιαίτερα φιλόξενοι και ιδιαίτερα φιλικοί στις αντιπροσωπείες.

– Τις αιτίες τις καταλάβαιναν πολύ καλά. Απέκρουαν τα προσχήματα και τους μύθους για την "υποστήριξη στην Τρομοκρατία" ή για τον "εκδημοκρατισμό" του Ιράκ. Είχαν, μια όχι φανερή εναντίωση στο καθεστώς του Σαντάμ, αλλά τις αιτίες τις απέδιδαν στο πετρέλαιο, στον αφανισμό του αραβικού έθνους, στο να αναδειχτεί η Αμερική ως πλανητική δύναμη, και στην ισχυροποίηση της δύναμής τους στη Μέση Ανατολή.

– Για το αντιπολεμικό κίνημα: Η άνοιξη προηγήθηκε του χειμώνα. Το αντιπολεμικό κίνημα, περνάει μια δύσκολη στιγμή. Την πρώτη βδομάδα του αντιπολεμικού κινήματος σ' όλο τον κόσμο κατέβηκαν σε διαδηλώσεις τόσοι όσοι δεν είχαν κατέβει στα 8 χρόνια του πολέμου στο Βιετνάμ. Άνθρωποι κάθε ηλικία και κυρίως από τους νέους κατέβηκαν στο δρόμο. Το κίνημα αυτό τροφοδοτεί μια γενιά ανθρώπων που απομυθοποιούν και αμφισβητούν τη σύγχρονη κυριαρχία των ΗΠΑ. Στους εκπαιδευτικούς αντιστοιχεί και ένα μικρό μερίδιο από την αφύπνιση της αντιπολεμικής συνείδησης. Πρέπει να συνεχίσουμε την προσπάθεια ενάντια στον πόλεμο γιατί διαλέγουμε το σωστό.

Η συζήτηση που επακολούθησε ήταν έντονη. Πολλές τοποθετήσεις, έντονες διαφορές και ιδιαίτερα στο ζήτημα των αιτιών αλλά και της αντίστασης στον πόλεμο. Συζητήθηκε ο θεσμός της παρέλασης ως ένας τρόπος μύησης στο μιλιταρισμό και στις αξίες του πολέμου, αλλά και οι επιρροές της εκπαίδευσης, και διαφάνηκε η αναγκαιότητα να συνεχιστούν και άλλες παρόμοιες εκδηλώσεις ενάντια στον πόλεμο. Επίσης, προς στο τέλος της εκδήλωσης, συζητήθηκε και η υπόθεση της επέμβασης, ιερέα και ομάδας γονέων, στο Δημοτικό Σχολείο Αγίων Ασωμάτων, μ' αφορμή μάθημα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Για το τελευταίο εκδηλώθηκε έντονα η δυσαρέσκεια των παρευρισκομένων για την οπισθοδρομική ενέργεια της συγκεκριμένης ομάδας.

Δαρβίνος και Θουκυδίδης

μια άλλη ματιά στις παρατηρήσεις τους

σχόλιο της Γ. Χατζηαλεξιάδη

Το κύριο ερώτημα είναι, αν ο ανταγωνισμός είναι η μοναδική πρόταση στον αγώνα για την επιβίωση. Αυτός ο άγριος ανταγωνισμός μέσα στην κοινωνία (στις σχέσεις, στη δουλειά) και τον οποίο βλέπουμε -και ξαναβλέπουμε- στην καταστροφολάγνα τηλεόραση, είναι η αποκλειστική και μόνη μας δυνατότητα; Οπωσδήποτε όχι.

Ο Δαρβίνος κατέγραψε την επικράτηση των ατόμων που ανέπτυξαν τα ευνοϊκότερα χαρακτηριστικά στην πορεία της εξέλιξης των ειδών. Ισχυρίζομαι ότι και η εξέλιξη της κοινωνίας εξαρτάται από τα "ευνοϊκά" ατομικά χαρακτηριστικά, τα οποία δεν είναι ανταγωνιστικά. Γιατί δεν είναι ευνοϊκό χαρακτηριστικό για την επιβίωσή μας η φιλικότητα, η συνεργατικότητα, η κατανόηση, η παραχώρηση, οι καθαροί λογαριασμοί, ο σεβασμός στη διαφορά; Μοιάζει να τα επιθυμούμε όλοι.

Σήμερα, εννοώ στην εποχή μας, η εξέλιξη των ειδών και του ανθρώπινου είδους εξαρτάται από κοινωνικές επιλογές, επιλογές στο κοινωνικό επίπεδο. Τέτοιες επιλογές έχουν φτιάξει έναν κόσμο δύσκολο, όπου κάθε μέρα χάνονται χιλιάδες είδη φυτών και ζώων, όπου το φυσικό περιβάλλον πάσχει σοβαρά, όπου οι άνθρωποι υποφέρουν από πείνα, αρρώστια και πολέμους. Στα επιστημονικά εργαστήρια κατασκευάζονται νέα είδη τα οποία αλλοιώνουν τον κόσμο των ειδών, με τρόπο που ήδη φάνηκε βλαβερός. Μόλις εμφανιστεί κάποιος καινούριος ιός, αναρωτιόμαστε όλοι αν δεν έχει φτιαχτεί και αυτός σε κάποιο εργαστήριο.

Οι επιθετικοί πόλεμοι των ημερών μας καταστρέφουν τη γη και το νερό, τους ανθρώπους και τις οικονομίες τους. Όλα αυτά έχουν γίνει στο όνομα του μεγίστου δυνατού κέρδους. Όμως η κερδοσκοπία απέναντι στη φύση και τον άνθρωπο, ας πω καλύτερα η εγκληματική αισχροκέρδεια, έχει αποδειχθεί λάθος, ένα τερατώδες λάθος. Είναι ένα λάθος που μας αφορά όλους, αφενός γιατί ξεσπά επάνω μας, στην υγεία μας και των παιδιών μας, στο μέλλον του πλανήτη, στην κοινωνική μας υγεία και στις μεταξύ μας σχέσεις, και στη διάθεση να σταθούμε αλληλέγγυοι προς όσους υποφέρουν.

Ωστόσο η εξέλιξη προχωρά με λάθη. Αυτά τα λάθη οδήγησαν την εξέλιξη από τον πρώτο μονοκύτταρο οργανισμό στη δημιουργία των ειδών, μέσα από μια διαδικασία όπου τα λιγότερο προσαρμοσμένα στις επιταγές του περιβάλλοντος είδη, εκλείπουν και τα καλύτερα προσαρμοσμένα είδη επιβιώνουν. Η φύση επέλεξε μέσα από δοκιμές, μέσα από λάθη -λάθη προσαρμογής- τα όντα που επιβιώνουν.

Στις μέρες μας η επιβίωσή μας, η επιβίωση του ανθρώπου ως μέλους του κοινωνικού και φυσικού περιβάλλοντος, εξαρτάται από τη διόρθωση του λάθους που ορίζει τον ανταγωνισμό, τον πόλεμο, την αισχροκέρδεια ως κυρίαρχη, αν όχι αποκλειστική, δυνατότητα. Η διόρθωση αυτού του λάθους αποκαθιστά την φυσική και κοινωνική ισορροπία, είναι το "ευνοϊκό χαρακτηριστικό" που οδηγεί σε καλύτερη φυσική και κοινωνική προσαρμογή. Είναι η διόρθωση του άδικου που συνιστούν η καταστρατήγηση της φύσης και των μηχανισμών της, η κοντόφθαλμη χρήση των φυσικών πόρων, οι κερδοσκοπικοί πόλεμοι, η καταστροφή κοινωνιών που έχουν αλλιώτικες δομές και οικονομίες. Είναι συμφέρον η διόρθωση αυτή να γίνει έγκαιρα, με τον ειρηνικό τρόπο, κι όχι εκρηκτικά με τον τρόπο της πλανητικής καταστροφής.

Ισχυρίζομαι ότι ο ειρηνικός τρόπος είναι ο τρόπος της συνεργασίας, της αποδοχής της κοινωνικής διαφοράς, της αλληλεγγύης προς τον αδύνατο, της παραχώρησης κι όχι του ανταγωνισμού, της διεκδίκησης και όχι της παραίτησης, είναι ο τρόπος του συλλογικού και όχι του ατομοκεντρικού συμφέροντος. Για μένα το συγκλονιστικότερο κομμάτι από την Ιστορία του Θουκυδίδη, είναι ο διάλογος Αθηναίων προς Μηλίους, όπου αναδεικνύεται η πάλη της ισχύος με το δίκαιο, του άδικου με το δίκιο. Οι Μήλιοι βέβαια καταστράφηκαν, η μάχη όμως που έδωσαν καταγράφηκε στην Ιστορία. Οι καταστροφείς Αθηναίοι αντιμετώπισαν μετά από λίγο και τη δική τους καταστροφή, εκείνη όπου τους οδήγησε η αλαζονική ανισορροπία που δημιούργησε η εξουσία τους.

Η Ιστορία διδάσκει. Η απόφαση αν θα διδαχθούμε ή όχι, καθορίζει σήμερα την πορεία της εξέλιξης. ■

Εργατικά ατυχήματα

Στη μνήμη του Σ. Σακελίου που σκοτώθηκε σε οικοδομή στην Αίγινα στις 14 Ιουνίου 2003

Την Πέμπτη 3 Απριλίου στη "Σωληνουργεία Κορινθίας" 6 εργάτες έχασαν τη ζωή τους και άλλοι 3 τραυματίστηκαν βαριά μετά από έκρηξη στη νέα μονάδα συγκόλλησης. Τα τρία τελευταία χρόνια είχαν συμβεί 18 ατυχήματα στην "εκσυγχρονισμένη" επιχείρηση στην οποία επιβλήθηκε πρόστιμο ύστερα από ελέγχους από το Σώμα Επιθεωρητών ... 10.000 ευρώ. Η εταιρία δεν προσλάμβανε ειδικευμένο προσωπικό προκειμένου να μην πληρώνει υψηλά ασφάλιστρα και επιδόματα, και βάφτιζε τους ανειδίκευτους σε "εμπειροτεχνίτες". Έτσι, με χαμηλά μεροκάματα και λιγότερο κόστος κατάφερνε να ξεγλιστρά, όχι μόνο η εν λόγω εταιρία, αλλά, το 62% των επιχειρήσεων στη βιοτεχνία και βιομηχανία. Σύμφωνα με το ΣΕΠΕ αρνούνται συστηματικά να συμμορφωθούν με τις υποδείξεις των ελεγκτών. Τον Μάρτιο η Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργατών Μετάλλου μαζί με το ΙΚΑ και το ΣΕΠΕ πραγματοποίησαν αιφνιδιαστική επίσκεψη στη "Σωληνουργεία" όπου "διαπιστώθηκε η απαράδεκτη κατάσταση που επικρατούσε στους χώρους εργασίας, λόγω των πεπαλαιωμένων εγκαταστάσεων, των πλημμελών έως ανύπαρκτων μέτρων ασφαλείας για τους εργαζόμενους". Εργασίες διαφορετικές δεν γίνονταν σε χώρους διαφορετικούς λόγω της έλλειψης μέριμνας από τη μεριά της διοίκησης του εργοστασίου με αποτέλεσμα ένα συνωστισμός εργασιών στον ίδιο χώρο να προκαλέσει τα 18 πρωθύστερα και τα σημερινά 6 εγκλήματα της εταιρίας. Πιο "προσγειωμένη η Ένωση Ελλήνων Χημικών ανακοινώνει ότι "όσο και να διερευνήσει ο αρμόδιος εισαγγελέας δεν πρόκειται να βάλει σε τάξη το χάος της ελληνικής πραγματικότητας στις βιομηχανίες". Όπως αναφέρει, οι αιτίες ανευρίσκονται στο "ανειδίκευτο προσωπικό, στην απασχόληση αλλοδαπών από τους εργολάβους, στην άγνοια του κινδύνου, στον πλημμελή έλεγχο από την πολιτεία, στην αδιαφορία υπευθύνων και εργοδοτών, στην απουσία συνδικαλιστικών οργανώσεων και όχι στην ατυχία των εργατών"

Όταν συμβαίνει κάθε 15 λεπτά ένα εργατικό ατύχημα καταγεγραμμένο (συμβαίνουν πολλά ατυχήματα που δεν καταγράφονται), σημαίνει ότι η κατάσταση της συμπίεσης του κόστους για λογαριασμό του κέρδους είναι η αποκλειστική προτεραιότητα των αφεντικών. Όταν μάλιστα το κράτος τους δίνει το ελεύθερο να το κάνουν, τότε τα πράγματα σε συνθήκες σκληρής ανεργίας και συναίνεσης είναι απελπιστικά δύσκολα. Άλλωστε οι φυσικοί αυτουργοί των δολοφονιών στην ΠΕΤΡΟΛΑ στη ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ, ή στη ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΚΗ του Αγγελόπουλου παραμένουν στους φίλους και ευεργέτες του ελληνικού κράτους. Δεν είναι τυχαίο ότι την ημέρα της ταφής των εργαζομένων σε μια αγαστή συμφωνία έκφρασης της ηθικής τους ο υπουργός υποσχέθηκε ότι "οι οικογένειες θα αποζημιωθούν" ενώ ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών εξέδωσε ανακοίνωση για "τη λαμπρή εταιρία" με την προτροπή προς τα στελέχη της να κρατήσουν την "ψυχραιμία" τους ώστε να "διασφαλίσουν τη συνέχιση της λειτουργίας της".

(Το κείμενο βασίστηκε στην αρθρογραφία των εφημερίδων "Ριζοσπάστης" και "Ελευθεροτυπία" στις 4 και 5 Απριλίου 2003)

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΟΛΑΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Η ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΤΑΞΗ ΠΑΕΙ ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ

Σύμφωνα με έρευνα της τετραμελούς δημοσιογραφικής ομάδας ΙΟΣ*, με θέμα "εργασία στα χρόνια της ΟΝΕ", έχουν αλλάξει πάρα πολλά στο ζήτημα των εργασιακών σχέσεων από την περίοδο του "παραδοσιακού μοντέλου εξαρτημένης και σχετικά εξασφαλισμένης εργασίας". Τα συμπεράσματα της έρευνας, με βάση τα στοιχεία που ο Χρόνης Πολυχρονίου, ειδικός γραμματέας του Υπουργείου εργασίας για τη δραστηριότητα του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας (ΣΕΠΕ) έδωσε, είναι τα εξής: "Η δουλειά έχει αυξηθεί παραπάνω από το 8ωρο και σε περισσότερες από μια εργασίες ενώ για το 2002 ήταν αυξημένη κατά 30%. Πέρα από τη μη καταβολή των δεδουλευμένων παρατηρείται παραβίαση του ωραρίου και του ρεπό. Οι παραπάνω ώρες δεν πληρώνονται και

* Κυριακάτικη 16-6-2002

επίσης δεν ασφαλίζονται. Εμμέσως -πλην σαφώς- μετά από κοινούς ελέγχους σε συνεργασία με το ΙΚΑ, το μέγεθος της φοροδιαφυγής είναι μεγάλο και επιβαρύνει το μέγα πρόβλημα του ασφαλιστικού. Οι περισσότερες καταγγελίες αφορούν τις εποχιακού τύπου εργασίες (τουρισμός, συσκευαστήρια, αγροτικός τομέας κ.α.) ενώ εκεί που εργάζονται μετανάστες παρατηρούνται πολλές παραβιάσεις. Οι διοικητικές κυρώσεις εφαρμόζονται κυρίως εκεί που υπάρχει κίνδυνος εργατικού ατυχήματος. Κενά νόμων ή νόμοι που αλληλοσυγκρούονται δεν επιτρέπουν την προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων (π.χ. Σύμφωνα με το ΙΚΑ ο εργοδότης πρέπει να εγγράψει τον νεοπροσληφθέντα την ίδια μέρα της πρόσληψης, σύμφωνα με τον ΟΑΕΔ σε 8 μέρες και με το ΣΕΠΕ σε15!).

Είναι φανερό λοιπόν ότι με την ευελιξία στην αγορά εργασίας που αποτελεί προ πολλού την κεντρική επιλογή της Ε.Ε. για την αντιμετώπιση μεταξύ άλλων και της διογκούμενης ανεργίας, επιδιώκεται πάση θυσία η μείωση του εργατικού κόστους. Έτσι με την πρόσληψη ανειδίκευτων που "κάνουν τούμπες" για δουλειά, μεταναστών οι οποίοι "κάνουν ότι ζητήσουν τα αφεντικά", με την αύξηση των ωρών (απλήρωτης συνήθως) εργασίας, με τις πλημμελείς εγκαταστάσεις στους εργασιακούς χώρους, με την έλλειψη μέτρων ασφαλείας "για να βγει γρήγορα η δουλειά", το ρητό "ο χρόνος είναι χρήμα", στις μέρες μας παίρνει τραγικότερες διαστάσεις. Πανικόβλητοι εργαζόμενοι που "τρέχουν για να βγει γρήγορα η δουλειά" με αποτέλεσμα τα περισσότερα εργατικά ατυχήματα τα οποία ξεπερνούν ακόμα κι αυτά του 1977 σύμφωνα με στοιχεία του ΣΕΠΕ και μιλάμε για μια εποχή που το νομικό πλαίσιο της εργατικής νομοθεσίας ήταν ακόμα πιο ελλιπές. Σύμφωνα με έγκυρες πληροφορίες από το Εργατικό Κέντρο Πειραιά, σχεδόν μόνο οι ΔΕΚΟ πληρούν όρους υγείας και ασφάλειας στους χώρους εργασίας. Το γιατί δεν κλείνουν τις υπόλοιπες επιχειρήσεις δεν είναι ένα ρητορικό ερώτημα. Υπάρχει ένα άτυπο μορατόριουμ της επίσημης συνδικαλιστικής ηγεσίας-αφεντικών-ΣΕΠΕ για τη διατήρηση των υπαρχόντων θέσεων εργασίας, για τον μη εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων (χάσιμο χρήματος) και για την συνέχιση της έντασης του ρυθμού εργασίας με στόχο την ολοένα και καλύτερη προσαρμογή στην ΟΝΕ. Μια συναίνεση σιωπής με ελάχιστες αποκλίσεις, που επιτείνει τη βαρβαρότητα και την αποκτήνωση στον εργαζόμενο πληθυσμό, με αποτέλεσμα τις δολοφονίες-"ατυχήματα" εργατών στους χώρους εργασίας τους.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΑΙΓΙΝΑ

Παρ' όλο τον σχετικά αργό ρυθμό της ζωής στο νησί και σε συνδυασμό με το γεγονός ότι δεν υπάρχουν βιομηχανίες, οι εργασιακές συνθήκες χαρακτηρίζονται από μια εντατικοποίηση, τηρουμένων των αναλογιών. Εργατικά ατυχήματα που δεν καταγράφονται ως τέτοια, μικρά και μεγαλύτερα αποτελούν συνήθως μικρά περιστατικά στο Κέντρο Υγείας ή το Νοσοκομείο. Λόγω της φύσης της οικονομικής δραστηριότητας στην Αίγινα (υπηρεσίες) δεν υπάρχουν εκείνες οι συνθήκες που θα είναι αφορμή για κραυγαλέα εργατικά ατυχήματα αλλά κυρίως για μόνιμα προβλήματα εξ' αιτίας την έντασης στην εργασία σε συνδυασμό, όμως, με άλλους κοινωνικούς παράγοντες. Η συμπίεση του κόστους εργασίας αποτελεί τον κοινό παρανομαστή σ' όλα αυτά, ενώ λόγω έλλειψης εργατικής συνείδησης η ευθύνη πέφτει στους ώμους αυτού που παθαίνει κάτι διότι "δεν πρόσεχε". Άνθρωποι στην οικοδομή που τη γλιτώνουν με εκδορές, χτυπήματα, κατάγματα, ενώ υπάρχουν περιπτώσεις που παιδιά του σούπερ μάρκετ έχουν επισκεφτεί μετά από ατύχημα το χώρο Υγείας. Τα μυοσκελετικά προβλήματα αποτελούν μια κατηγορία η οποία αφορά κυρίως τους ανθρώπους που εργάζονται στην οικοδομή και σε βαριές γενικότερα εργασίες. Από την άλλη ένας συνδυασμός πίεσης στην εργασία και οικογενειακών κοινωνικών αιτιών οδηγεί κυρίως σ' αυτό που ονομάζουμε ψυχολογικά προβλήματα καθώς και σε προβλήματα που αφορούν το καρδιαγγειακό σύστημα. "Οι υπερβολικές απαιτήσεις που επιβάλλονται στον εργαζόμενο και η τοποθέτησή του σε εργασία που δεν ανταποκρίνεται στις ικανότητες και επιδιώ-

ξεις του, προκαλούν συχνά άγχος και πίεση που οδηγεί σε χρόνια ψυχολογικά και κοινωνικά προβλήματα"*. Η μορφή που παίρνει η εργασία στο νησί τα τελευταία χρόνια χαρακτηρίζεται από ένα πανικό και ιδιαίτερα τους θερινούς μήνες που το ωράριο απελευθερώνεται. Το τελευταίο ήδη έχει καταστρατηγηθεί προ πολλού, εφόσον ακόμα και Κυριακές εργάζονται φούρνοι, τουριστικά κλπ. ενώ τα δυο μεγάλα εμπορικά του νησιού (ΚΡΗΤΙΚΟΣ, DIA) δουλεύουν και απογεύματα Παρασκευής υποχρεώνοντας τους υπαλλήλους τους, ενώ την θερινή περίοδο έχει παρατηρηθεί να εργάζονται Δευτέρα και Τετάρτη. Αν συμπεριλάβουμε και την παραβίαση του νόμιμου ωραρίου (έχουμε παρατηρήσει να εργάζονται πολλές φορές μέχρι τις 10-10.30 το βράδυ) τότε δεν είναι παράξενο γεγονός τα μόνιμα προβλήματα υγείας που πιθανότατα να αποκτήσουν ή ήδη να έχουν. Μέσα σ' αυτό το σκηνικό εργαζόμενοι και μικροί επαγγελματίες οι οποίοι αυτοαπασχολούνται ή απασχολούν κυρίως μέλη της οικογένειάς τους, αποτελούν τα θύματα, αφού η υγεία τους επιβαρύνεται ανεπανόρθωτα πολλές φορές. Το καλοκαίρι τόσο η παραδοσιακές σχέσεις εργασίας όσο και η μοντέρνα αντίληψη της συμπίεσης του κόστους δημιουργούν και στην Αίγινα τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή της βαρβαρότητας εις βάρος των κατοίκων της. Ένα σύνολο αρρώστιες που δεν μπορούν να καταγραφούν ως επαγγελματικά νοσήματα ταλανίζουν τον τοπικό πληθυσμό. Αρθριτικά από την ορθοστασία και την ένταση, πονοκέφαλοι σε μόνιμη βάση που αντιμετωπίζονται συνήθως με ηρεμιστικά-αναλγητικά, σε συνδυασμό με έναν κακό τρόπο ζωής, δημιουργούν ομάδες ασθενών. Η εργασία αποτελεί πάντως ένα από τους πιο σημαντικούς λόγους και αιτία για τις περισσότερες ασθένειες αφού η καθημερινότητα την επιβάλει ως μόνιμο άγχος.

* "Κοινοτική Νοσηλευτική", Ελένης Κυριακίδου, Αθήνα 1995

Αντίσταση στην εμπορευματοποίηση των ελεύθερων χώρων

Το τελευταίο χρόνο στην Αττική, ένα κίνημα για την υπεράσπιση των δημόσιων και ελεύθερων χώρων αναπτύχθηκε μ' αφορμή την, από το κράτος και το κεφάλαιο, λεηλασία κάποιων από αυτούς. Συγκεκριμένα, ο λόφος του Φιλοπάππου περιστοιχίσθηκε με κάγκελα με στόχο την δημιουργία πυλών με είσοδο, για το κοινό, 12 Ευρώ. Με τσιμεντοποίηση μέρους αυτού, με σχέδια για τη δημιουργία καταστημάτων αναψυχής, με ήδη παρεμβάσεις στο τοπίο, ξεκίνησαν κάποια από τα έργα στο λόφο. Παράλληλα μπήκαν σε εφαρμογή σχέδια και για άλλους ελεύθερους και δημόσιους χώρους όπως το πεδίο του Άρεως, ο λόφος του Στρέφη κλπ[1]. Μέσα στο σκηνικό της προετοιμασίας για την Ολυμπιάδα 2004[2], ένα σύνολο μέτρων και αλλαγών στη ζωή μας έχει κάνει την εμφάνισή του: εργασιακές συνθήκες, αστυνομικά μέτρα, εμπορευματοποίηση της φύσης, μεγάλα έργα κλπ. Ανάμεσα σ' αυτά ξεχωρίζει η ιδιωτικοποίηση και εμπορευματοποίηση των δημοσίων ελεύθερων χώρων, δηλαδή η μετατροπή τους σε καταστήματα που θα πωλείται ως εμπόρευμα ο περίπατος, η βόλτα, η ανάπαυση σε παγκάκια, το τρέξιμο των παιδιών, το παιχνίδι, κάποιες αναπνοές δίπλα σε δέντρα... Παράλληλα η κυβέρνηση ενάντια στην επιθυμία και τη θέληση των κατοίκων μετατρέπει σε υψηλού κινδύνου, περιοχές όπως την Αργυρούπολη με την εγκατάσταση κεραίας Υψηλής Τάσης. Είναι γνωστό πως για 100-150 ανθρώπους που έκαναν κατάληψη στο χώρο εγκατάστασης έστειλαν 25(!) διμοιρίες ΜΑΤ.

Από την άλλη το κίνημα αυτό δημιουργεί τους δικούς του χώρους (στέκια, πλατείες κλπ.), συνελεύσεις κατοίκων και κινητοποιήσεις που ξεπερνάνε την απλή διαμαρτυρία. Οι κάτοικοι, έριξαν με τα χέρια τους τα κάγκελα που τοποθετήθηκαν στου Φιλοπάππου, συνέρχονται τακτικά σε συνελεύσεις ενώ παράλληλα αναπτύσσονται συνεργασίες μεταξύ κινήσεων για τους ίδιους ή ανάλογους στόχους[3].

Το φαινόμενο αυτό δεν σταματά στην Αττική αλλά εξαπλώνεται σ' όλη την Ελλάδα. Τέτοιου είδους μετατροπές αποτελούν συμπτώματα αναμενόμενα ενός συστήματος εκμετάλλευσης που δεν έχει κανένα όριο στην εμπορευματοποίηση και την εκμετάλ-

λευση. Ο καπιταλισμός έχει τη δυνατότητα να μετατρέπει σε οικονομική αξία κάθε μόριο της φύσης. Η τακτική την οποία ακολούθησαν οι αρχές ήταν πανομοιότυπη: "χρόνια εγκατάλειψη με συνέπεια τη συσσώρευση προβλημάτων, καλλιέργεια αρνητικών εντυπώσεων στο ανυποψίαστο κοινό από τους υπαίτιους των προβλημάτων (Κράτος και Δήμο) και τέλος περίφραξη και εισβολή των ιδιωτικών συμφερόντων(4). Αυτή η πρακτική έχει δημιουργήσει κατά τόπους κινήματα πολιτών για να προστατευτούν οι λιγοστοί ελεύθεροι χώροι αυτής της τσιμεντούπολης(5)

ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΑΙΓΙΝΑ

Λίγα πράγματα έχουν συμβεί στην πόλη της Αίγινας στην κατεύθυνση της εμπορευματοποίησης των δημόσιων και ελεύθερων χώρων. Η περσινή απόπειρα του Δημάρχου Γκότση να παραχωρήσει την Παιδική Χαρά της παραλίας στην Κολόνα αλλά και η συστηματική αδιαφορία για την τύχη του οικοπέδου Κουτρούμπη -το οποίο σώθηκε χάρη στις κινητοποιήσεις κατοίκων της Αίγινας- ήταν δείγματα μόνο μιας ανάλογης στάσης των αρχών σε ανάλογα θέματα.

Όπως τονίζεται και σε άλλο άρθρο στην παρούσα "Σχεδία", οι πλατείες και οι δημόσιοι χώροι στην Αίγινα βρίσκονται υπό εγκατάλειψη. Κατεστραμμένα παιχνίδια σε παιδικές χαρές που γίνονται επικίνδυνα, πλατείες που χρησιμοποιούνται μόνο ως πέρασμα -και αν, πάρκα όπως στο Βαθύ που είναι γεμάτο σίδερα και ξύλα απομεινάρια πάγκων και στεγάστρων, παραλίες γεμάτες σκουπίδια, πεζοδρόμια απροσπέλαστα για πεζούς και καροτσάκια διότι είναι γεμάτα καρέκλες και τραπέζια, σκοτεινές γωνιές που θα μπορούσαν να έσφυζαν από ζωή και κίνηση, είναι μόνο μια εικόνα που αφορά τις κατοικημένες περιοχές αν και μέσα σ' αυτή τη θλιβερή απαρίθμηση δεν αναδεικνύεται η προσπάθεια κάποιων κατοίκων, όπως για παράδειγμα στην Πέρδικα, που προσπαθούν να κρατούν καθαρή τη γειτονιά τους κι όχι μόνο για λόγους τουριστικούς. Έτσι δεν είναι παράξενο που και αυτοί οι χώροι, εγκαταλελειμμένοι, είναι επίφοβο να γίνουν μαγαζάκια εμπόρων διασκέδασης και να χάσουν το δημόσιο χαρακτήρα τους. Δεν είναι τυχαίο που τμήμα παιδικής χαράς στο γειτονικό Δήμο Τροιζήνας και στην πόλη του Γαλατά ενοικιάστηκε σε ιδιώτη.

Το μεγάλο φιλέτο όμως βρίσκεται κυρίως στον αποχαρακτηρισμό των δασικών εκτάσεων και στη συνεχή ανοικοδόμηση της Αίγινας, λογική, που βρίσκεται, στο ίδιο μήκος κύματος με τα προαναφερθέντα. Αυτό είναι μια άλλη παράγραφος που συνυπογραμμίζει τη βαρβαρότητα του συστήματος κέρδους και εξουσίας. Έτσι οι φήμες για τον Ελαιώνα δεν είναι παρά το πιο κραυγαλέο μπροστά στην πλήρη εξαχρείωση. ■

1. "...Η κυβέρνηση με αιχμή δόρατος την Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ έχει παραδώσει τον τελευταίο χρόνο πολλούς ελεύθερους χώρους της πρωτεύουσας στους μεγαλοεργολάβους, στους επιχειρηματίες και στους κερδοσκόπους. Χαρακτηριστικές περιπτώσεις είναι η εμπορευματοποίηση του λόφου Φιλοπάππου και του πεδίου του Άρεως καθώς και η ιδιωτικοποίηση του κτήματος ΘΩΝ. Έχουν σειρά το πάρκο Γουδί, τα "Κουντουριώτικα" στη Λεωφόρος Αλεξάνδρας, ο λόφος του Λυκαβηττού, ο λόφος του Στρέφη, το πάρκο Λαγουμιτζή στο Νέο Κόσμοι κ.α...." φυλλάδιο που μοιράστηκε στα πλαίσια κινητοποιήσεων εναντίον της Συνόδου Υπουργών Περιβάλλοντος (4/5-5-2003) με την υπογραφή ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΙΝΗΣΕΩΝ ΠΟΛΗΣ-ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

2. "...Έχει γίνει πλέον αντιληπτό ότι οι επερχόμενοι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 έχουν μετατραπεί σε οδοστρωτήρα για τα λαϊκά στρώματα, τους εργαζόμενους και το περιβάλλον, και σε χρυσωρυχείο για το κεφάλαιο, ξένο και ελληνικό! Το Κίνημα Προστασίας Ελεύθερων Χώρων έχει καταγγείλει επανειλημμένα ότι η κυβέρνηση είναι συνυπεύθυνη με τους εργολάβους για αυτά τα περιβαλλοντικά εγκλήματα εις βάρος των κατοίκων και της ποιότητας της ζωής τους. Με τους συνεχείς αγώνες του ματαίωσε ορισμένα από τα κυβερνητικά σχέδια (π.χ. Φιλοπάππου, ΚΥΤ Ηλιούπολης) που υποστηρίζονται με κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (το ίδιο με το παραπάνω).

3. "Προοπτική μας είναι ένα μαζικό, ριζοσπαστικό κίνημα εργαζομένων, επιτροπών κατοίκων και δημοτικών κινήσεων που θα στηρίζεται στις λαϊκές συνελεύσεις, με διαδικασίες άμεσης δημοκρατίας, αποκλείοντας τα δεσμά κυβερνητικών, δημοτικών κ.α. κρατικών φορέων, τις κομματικές (και μικροκομματικές) εξαρτήσεις και τις παραγοντίστικες νοοτροπίες .Ένα κίνημα ρήξης και ανατροπής των πολιτικών της κυβέρνησης, των δήμων και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που εξυπηρετούν το καπιταλιστικό κέρδος, τις πολυεθνικές και τους εργολάβους" (το ίδιο με το παραπάνω)

4. "Η επιτροπή αγώνα κατοίκων η οποία προσπαθεί να αποτρέψει την καταπάτηση του Πάρκου και ζητά την κατεδάφιση των αυθαιρέτων κτισμάτων του Πανελληνίου Γ.Σ. (συμφερόντων Κυριακού)πάνωάνω από 450 κάτοικοι αποφάσισαν σχεδόν ομόφωνα και απομάκρυναν τα κάγκελα από τις εισόδους" (για το πεδίο του Άρεως) Για το λόφο Φιλοπάππου: Η ιδιωτικοποίηση του χώρου ήδη έχει ξεκινήσει με: την πώληση της περιουσίας του ΕΟΤ σε ιδιώτες, την υπό κατασκευήν έκθεση γλυπτικής, το σχεδιαζόμενο θέατρο που θα το εκμεταλλεύονται ιδιώτες. Ζούμε με το μεγάλο φόβο της μελλοντικής ιδιωτικοποίησης των αρχαιολογικών χώρων, που ήδη έγινε στην Ιταλία όσο απίστευτο κι αν ακουγόταν λίγα χρόνια πριν" "ΤΙ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΣΤΟΥ ΦΙΛΟΠΑΠΠΟΥ-θέσεις του κινήματος κατοίκων, Αθήνα, Μάρτιος 2003, έκδοση της ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗ ΛΑΪΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ για το λόφο του Φιλοπάππου.

5. (το ίδιο με το παραπάνω).

Για τους αεροψεκασμούς

και το φαινόμενο των CHEMTRAILS

Στο προηγούμενο τεύχος της "Σχεδίας" είχαμε αναφερθεί με ένα αρκετά εμπεριστατωμένο άρθρο του Γουέιν Χολ για τους αεροψεκασμούς οξειδίων αλουμινίου της στρατόσφαιρας από αμερικανικά αεριωθούμενα, ως μέρος ενός πιθανού σχεδίου, σύμφωνα με το οποίο θα μειώνονταν οι επιπτώσεις της τρύπας του όζοντος και οι ΗΠΑ δεν θα ήταν υπόλογες στη Διεθνή Κοινότητα, άρα και υποχρεωμένες να μειώσουν τη βιομηχανική δραστηριότητα βάσει της συμφωνίας του Κιότο. Ο Γουέιν Χολ είναι από τους λίγους ακτιβιστές στην Ελλάδα που δραστηριοποιείται αυτήν την περίοδο γύρω απο το συγκεκριμένο ζήτημα και είναι ο άνθρωπος ο οποίος εντόπισε το ίδιο φαινόμενο στην Αίγινα στις 24-12-02. Αποτέλεσμα της δραστηριότητάς του αυτής ήταν το άρθρο στο "Έθνος της Κυριακής" στις 16-02-03 που ενημέρωνε τον ντόπιο -κι όχι μόνο-πληθυσμό για τις αρνητικές επιπτώσεις αυτής της εγκληματικής προσπάθειας εκ μέρους των ΗΠΑ.

Στην Αίγινα, κάποια άρθρα στον τοπικό τύπο ασχολήθηκαν με το σοβαρό αυτό φαινόμενο, όπως και το Δημοτικό Συμβούλιο Αίγινα το οποίο αποφάσισε, ύστερα από πρόταση του Νεκτάριου Κουκούλη, να ασχοληθεί με το ζήτημα δικαστικά, στέλνοντας υπόμνημα στην Εισαγγελία Πειραιά. Στην παρούσα φάση, κι ενώ συζητιέται να συμβεί εκδήλωση ενδιαφέροντος και ενημέρωσης στην Αίγινα για το συγκεκριμένο θέμα το οποίο απασχολεί κάποιους επιστήμονες και για το οποίο υπάρχει οπτικοακουστικό υλικό, συνεχίζουμε την ενημέρωση. Από μακροσκελές κείμενο το οποίο μας απέστειλε ο Γουέιν Χολ σταχυολογήσαμε κάποια σημεία που κατά τη γνώμη μας αξίζει να γίνουν ευρέως γνωστά. Το κείμενο έχει την επικεφαλίδα: "Πυκνοί ψεκασμοί αερολύματος πάνω από την περιοχή του Hamilton όπως καταγράφονται από δημοσιογράφους του IMC Hamilton". Από τους Lysander Zimmerman, Stephanic Holliday, και Arthur Zimmerman, PhD, P.Eng.

«Από τον Ιανουάριο, δημοσιογράφοι και συνεργάτες του Indymedia Hamilton καταγράφουν την εμφάνιση τεχνητών νεφών πάνω από την περιοχή του Hamilton. Σχεδόν καθημερινά παρατηρούνται αεροπλάνα να διαγράφουν τον ουρανό, κάτι που αρχικά θυμίζει φυσιολογική συμπύκνωση ατμών από κινητήρα αεροσκάφους, αλλά που κάνει αρκετό χρόνο να περάσει, διαλύεται αργά σ' ένα στρώμα νέφους τύπου cirrus(?) και καταλήγει σε ελαφρά ομίχλη που παραμένει. Στη συνέχεια αυτό το θόλωμα της ατμόσφαιρας εμφανίζεται να δρα ως "κουβέρτα" που αντανακλά, διαθλά, και μεταστρέφει την εισερχόμενη ηλιακή ακτινοβολία, προκαλώντας κατά περιόδους τη δημιουργία μη φυσιολογικών "δακτυλιδιών" υπό τη μορφή ουρανίου τόξου, που σχηματίζονται γύρω από τον ήλιο και το φεγγάρι...

Μπορεί να είναι επικίνδυνος τέτοιου είδους ψεκασμός;

Δεν θα έπρεπε να εκπλήσσει το γεγονός ότι η απελευθέρωση μεταλλικών σωματιδίων στην ατμόσφαιρα θα προκαλέσει πολύ αντίθετα αποτελέσματα για την ανθρώπινη υγεία. Σε μια περιοχή 50 τετραγωνικών μιλίων όπου γίνονταν ψεκασμοί επί μήνες, οι κάτοικοι της Εσπανιόλα του Οντάριο (Καναδάς) παρουσίασαν υψηλά ποσοστά σοβαρών πονοκεφάλων, χρόνιων πόνων στις αρθρώσεις, ζαλάδας, υπερβολικής ξαφνικής κόπωσης, οξείων επεισοδίων άσθματος, συμπτωμάτων παρόμοιων με γρίπη αλλά χωρίς πυρετό, και απώλειας βραχυπρόθεσμης μνήμης. Δείγματα νερού από βροχόπτωση που αναλύθηκαν σε εργαστήρια βρήκαν αντανακλαστικά σωματίδια χαλαζία και επίπεδα αλουμινίου πέντε φορές ψηλότερα από τα ανώτατα επιτρεπτά όρια, σύμφωνα με τους κανονισμούς Υγείας και Ασφάλειας του Οντάριο.

Αίτηση που υπογράφτηκε από περισσότερους από 550 κατοίκους της Εσπανιόλα, παρουσιάστηκε στην καναδική Βουλή στις 18 Νοεμβρίου 1998, ζητώντας ένα τέλος στους εναέριους ψεκασμού από "εμπορικά ή στρατιωτικά αεροσκάφη, ξένα ή εγχώρια". Όταν το καναδικό Υπουργείο Άμυνας τελικά απάντησε, η απάντηση ήταν: "οι ενέργειες αυτές δεν είναι δικές μας".

Μαζί με τις επιβλαβείς συνέπειες για την ανθρώπινη υγεία,

ο στρατοσφαιρικός αυτός ψεκασμός θα μπορούσε να έχει μη αναμενόμενες και καταστροφικές συνέπειες για το κλίμα. Ακόμα και ειδικοί που αρχικά υποστήριζαν τη γεω-μηχανολογική επέμβαση στο κλίμα της γης, όπως ο Κεν Καλντέιρα, προειδοποιούν τώρα για τα περιβαλλοντικά ρίσκα που συνεπάγονται. Για παράδειγμα, η υποβοηθούμενη στρατοσφαιρική ψύχρανση θα μπορούσε να συμβάλει στην καταστροφή του στρατοσφαιρικού όζοντος, που μας προστατεύει από την ηλιακή και κοσμική ακτινοβολία. Επιπλέον, το αερόλυμα μέσα στην ατμόσφαιρα θα μπορούσε να έχει πρόσθετες επιβλαβείς επιδράσεις στη χημεία της στρατόσφαιρας, οι οποίες θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε αποτυχία του γεω-μηχανολογικού συστήματος, υποβάλλοντας έτσι τη γη σε άκρως ταχεία διαδικασία θέρμανσης -εν δυνάμει προκαλώντας ένα εκτός ελέγχου αυξανόμενο φαινόμενο θερμοκηπίου (...το οποίο υποτίθεται ότι αντιμετωπίζουν με τους αεροψεκασμούς).

Θα έθεταν οι κυβερνήσεις σε κίνδυνο τις ζωές μας θυσιάζοντας αθώους ανθρώπους με τόση ασυδοσία;

Το ιστορικό προηγούμενο τέτοιων μυστικών χημικών και βιολογικών βιαιοπραγιών σε μεγάλους πληθυσμούς είναι αρκετά μακρύ. Το 1977, ο Αμερικανικός Στρατός παραδέχτηκε ότι εκτελεί εκατοντάδες υπαίθριες δοκιμές, χημικές και βιολογικού πολέμου, πάνω από Αμερικάνικους και καναδικούς πληθυσμούς. Ένα από τα πιο γνωστά περιστατικά ήταν η αποδέσμευσης του βακτηριδιακού παράγοντα serratia marcescens το 1950 πάνω από το Σαν Φρανσίσκο, που έγινε αιτία δημιουργίας μεγάλου κύματος ασθενών με συμπτώματα πνευμονίας, οι οποίες οδήγησαν στο θάνατο τουλάχιστον ένα άτομο. Η Επιτροπή της Εκκλησίας κατέγραψε πολυάριθμες τέτοιες κρυφές δοκιμές που έχουν εκτελεστεί με άλλους βιολογικούς παράγοντες και χημικές συνθέσεις...» για περισσότερες πληροφορίες στη διεύθυνση LAMZ@sympatico.ca

Κρατική Τρομοκρατία

Γιατί διώκεται ο Γιάννης Σερίφης;

"Προκαλώ όλους του διώκτες και συκοφάντες μου να με συλλάβουν και να με καταδικάσουν για αυτό που πραγματικά είμαι κι όχι για αυτό που θέλουν να είμαι"
Γιάννης Σερίφης: Δήλωση έξω από το εφετείο 29-10-02

άρθρο του Χρήστου Ρέππα

Η δίωξη σε βάρος του γνωστού συνδικαλιστή και αγωνιστή της αντιδικτατορικής αντίστασης Γιάννη Σερίφη για δήθεν συμμετοχή στη 17Ν, είναι ένα γεγονός εξαιρετικής σημασίας για το μέλλον των κοινωνικών και πολιτικών ελευθεριών αλλά και για το κοινωνικό-επαναστατικό κίνημα. Την ώρα που επιτροπή του υπουργείου Εθνικής Άμυνας πρότεινε την παρασημοφόρηση του σφαγέα του Πολυτεχνείου, Δερτιλή, ένας αγωνιστής της αντιδικτατορικής αντίστασης βρισκόταν ήδη στη φυλακή με ανυπόστατες κατηγορίες περί δήθεν συμμετοχής στη 17Ν. Έχουμε μια πολιτική επιχείρηση που στοχεύει στην απαξίωση μιας ολόκληρης εποχής, των αγώνων και των αξιών του εργατικού κινήματος που έβαλαν τη σφραγίδα τους στη φυσιογνωμία της. Την ώρα που μέσα από ένα σκηνικό γκεμπελικής προπαγάνδας των λεγόμενων Μ.Μ.Ε. επιδιώκεται να εμφανιστούν ως "μήτρα της τρομοκρατίας" ο Μάης του '68, ιστορικά επαναστατικά ρεύματα, το διεθνές αντιιμπεριαλιστικό και επαναστατικό κίνημα, ο αντιδικτατορικός αγώνας και οι κοινωνικοί και πολιτικοί αγώνες της μεταπολίτευσης, είναι πολιτικό παρεπόμενο, πρόσωπα-σύμβολα αυτών των αγώνων να θεωρούνται "τρομοκράτες" στα πλαίσια της προσπάθειας απαξίωσής τους.

Η δίωξη του Γιάννη Σερίφη έχει αναμφίβολα πολιτικό χαρακτήρα, αποτελεί προσπάθεια ποινικοποίησης των κοινωνικών και πολιτικών αγώνων που ξεφεύγουν από τον αστερισμό της συναίνεσης, και των αντίστοιχων χώρων που λειτουργούν με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο έξω από το πλαίσιο της αστικής πολιτικής. Είναι μια προσπάθεια να παρθεί έστω και καθυστερημένα η ρεβάνς για τους μεγάλους κοινωνικούς και πολιτικούς αγώνες της μεταπολίτευσης, για τις άγριες απεργίες και την ασυμβίβαστη προσωπική στάση όλων όσων συνέχισαν να αγωνίζονται και να παραμένουν πιστοί στις αξίες τους, χωρίς να επιδιώκουν την εξαργύρωση με αξιώματα και ένταξη στους κόλπους της εξουσίας. Πάνω απ' όλα πρέπει να δοθεί το μήνυμα για το μέλλον. Η κοινωνική και πολιτική ανυπακοή και προπαντός η αντίσταση στις πολιτικές του κεφαλαίου και της Νέας Τάξης Πραγμάτων, θα τιμωρείται ώστε να μην υπάρχουν περιθώρια ανατροπής του.

Η κατηγορία σε βάρος του συγκεκριμένου αγωνιστή, στηρίζεται σε μαρτυρίες συγκατηγορουμένων του που τον παρουσιάζουν ως «στρατολόγο» τους στη συγκεκριμένη οργάνωση. Είναι ομολογίες που πάρθηκαν μέσα από αδιευκρίνιστες συνθήκες. Κυρίως πάρθηκαν υπό το καθεστώς του τρομονόμου, για επίδειξη πνεύματος συνεργασίας και μεταμέλειας, προκειμένου όσοι επιδεικνύουν το αντίστοιχο πνεύμα να τύχουν των «ευνοϊκών ρυθμίσεων του νόμου». Η σύλληψη και η προφυλάκιση του Γιάννη Σερίφη, αποτελεί ένα στοίχημα για τους κατασταλτικούς μηχανισμούς, ένα διακύβευμα για την κρατική εξουσία που δεν κλείνει τον κύκλο της καταστολής, αντίθετα τον ανοίγει προς τους συγκεκριμένους κοινωνικούς και πολιτικούς χώρους. Ο ίδιος το είπε πολύ καθαρά στη δήλωσή του έξω από το εφετείο: «Γιατί εμένα; θέλουν να χτυπήσουν τον αγώνα για την ανάπτυξη του ακηδεμόνευτου ταξικού κινήματος και θέλουν να φιμώσουν και να χτυπήσουν την Επαναστατική Αριστερά και τον αντιεξουσιαστικό και αναρχικό χώρο» (Ελευθεροτυπία 29/10/02 σελ. 59). Ακριβώς εδώ βρίσκεται και ο πολιτικός

χαρακτήρας της δίωξης. Στην εποχή του «πολέμου κατά της τρομοκρατίας» που εξαγγέλθηκε από τον πλανητάρχη, με αφορμή το γεγονός της 11ης Σεπτέμβρη, καμιά χώρα δεν μένει απ' έξω απ' αυτό το κλίμα. Η κοινωνική αμφισβήτηση δεν είναι πλέον γραφική, αναχρονιστική και ξεπερασμένη, όπως στιγματιζόταν τη δεκαετία του '90. Σήμερα είναι συνώνυμη της εγκληματικής δράσης.

Ο Γιάννης Σερίφης βρίσκεται στους κοινωνικούς και πολιτικούς αγώνες ήδη από τη δεκαετία του '60. Μέλος της νεολαίας των Λαμπράκηδων, θα βρεθεί μετανάστης εργάτης αρχικά στην Αυστραλία και αργότερα στη Γερμανία με την επιβολή της δικτατορίας. Παίρνει μέρος στην αντιδικτατορική αντίσταση από τις γραμμές της οργάνωσης «Κίνημα της 20ης του Οκτώβρη» και αναπτύσσει έντονη αντιδικτατορική δράση μεταξύ των ελλήνων εργατών της Γερμανίας. Μια δράση που θα του στοιχίσει δυο φορές την ερήμην καταδίκη του από τα χουντικά στρατοδικεία. Στους διώκτες του την περίοδο της δικτατορίας περιλαμβάνονται γνωστοί χουντικοί αστέρες όπως ο Χατζηζήσης, Καραθανάσης. Με τη μεταπολίτευση επιστρέφει στην Ελλάδα και αρχίζει ν' αναπτύσσει πρωτοπόρα συνδικαλιστική δράση με αποκορύφωμα τη μεγάλη απεργία της AEG το 1977, απεργία που κράτησε 77 μέρες. Η ανυποχώρητη στάση του και η υπεράσπιση των πρακτικών της ταξικής αυτονομίας τον βάζουν στο στόχαστρο της εργοδοσίας, που τον απολύει από τη δουλειά του, όπως και των κατασταλτικών μηχανισμών του μεταπολιτευτικοί Καραμανλικού κράτους. Με τα γεγονότα στο Ρέντη τον Οκτώβρη του 1977 (προσπάθεια τοποθέτησης εκρηκτικού μηχανισμού στο εργοστάσιο της AEG από ομάδα του ΕΛΑ) και τη δολοφονία του Χρήστου Κασίμη, ο Γιάννης Σερίφης πέφτει θύμα μιας άθλιας σκευωρίας, οργανωμένης από το μεταπολιτευτικό αστικό κράτος και τον εν ζωή τότε χουντικό μηχανισμό της Αστυνομίας. Θα κατηγορηθεί συμμετοχή στη συμπλοκή στο εργοστάσιο του Ρέντη και για το φόνο του Χρ. Κασίμη, που σύμφωνα με τον ισχυρισμό του παλιού του διώκτη από τη χούντα, Χ. Καραθανάση, «τον σκότωσε για να

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΡΙΦΗ

ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΣΤΟ ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΡΙΦΗ
ΚΑΤΩ Η ΚΡΑΤΙΚΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

Τελικά τό Συμβούλιο Πλημμελειοδικῶν ἀποφάσισε πώς ὁ ἀγωνιστής ἐργάτης Γιάννης Σερίφης, πού ἐδῶ καί ὀχτώ μῆνες βρίσκεται στή φυλακή πρέπει νά παραπεμφεῖ σέ δίκη μέ τήν κατηγορία ὅτι «δολοφόνησε» τόν ἀγωνιστή Χ. Κασίμη καί συμμετείχε στή σύγκρουση ἔξω ἀπ' τήν AEG.

Ἔτσι ἡ σκευωρία ἐνάντια στό Σερίφη συνεχίζεται.

Αὐτή ἡ σκευωρία, πού προσπαθεῖ νά βγάλει λάδι καί τούς πραγματικούς δολοφόνους ἀστυνομικούς Πλέσσα καί Στεργίου, στήθηκε γιατί ὁ Γιάννης Σερίφης εἶναι ἕνας πρωτοπόρος ἐργάτης πού πάλαιψε παλιότερα ἐνάντια στή δικτατορία καί μετά τήν «μεταπολίτευση» ἀγωνίστηκε στήν πρώτη γραμμή στήν ἀπεργία τῆς AEG (Γενάρης - Μάρτης 77) καί γιά τήν ἑνότητα ὅλης τῆς ἐργατικῆς τάξης.

Καί φυσικά ἐξακολουθοῦν νά τόν κρατοῦν στήν φυλακή παρ' ὅλο πού ἔχει πιά φανεῖ ὅτι ἡ σκευωρία δέν στέκει καθόλου στά πόδια της:

1) Ἡ ἔκθεση τοῦ ἰταλοῦ ἰατροδικαστή Φ. Ντουράντε δείχνει μέ ἀδιαμφισβήτητα ἐπιστημονικό τρόπο πώς οἱ σφαίρες πού σκότωσαν τόν ἀγωνιστή Κασίμη προέρχονται ἀπό τά ὅπλα πού χρησιμοποιεῖ ἡ ἀστυνομία.

2) Μιά νέα προβοκάτσια πού προσπάθησαν νά στήσουν στό Σερίφη στρέφεται ἐνάντιά τους. Πράγματι, ἕνας βαλτός τῆς ἀστυνομίας ὀνόματι ΓΡΙΜΑΝΗΣ, κρατούμενος στόν Κορυδαλλό, κατέθεσε ὅτι ὁ Σερίφης, μπροστά καί σέ ἄλλο κρατούμενο, δέχτηκε πώς συμμετεῖχε στήν ἀπόπειρα ἐνάντια στήν AEG. Ὅμως καί ὁ ἄλλος κρατούμενος, ὁ ΛΙΒΕΡΑΚΟΣ, διαψεύδει τό Γριμάνη, καί ὁ Σερίφης, μέ μάρτυρες τό Λιβεράκο κι ἄλλους ἕξη κρατούμενους, μήνυσε γιά ψευδομαρτυρία τό Γριμάνη (πού ἔχει δώσει καί ψεύτικη διεύθυνση). Τήν ἴδια μέρα πού ὁ Σερίφης κατάθεσε τή μήνυση, τόν μετάφεραν ἀπό τόν Κορυδαλλό στίς φυλακές τῆς Αἴγινας, γιά νά μήν εἶναι πιά σέ ἐπαφή μέ τούς ἄλλους κρατούμενους - μάρτυρες.

Αὐτή ἡ νέα προβοκάτσια δείχνει καθαρά πώς ἡ κρατική τρομοκρατία δέν κατόρθωσε νά πείσει τόν κόσμο καί προσπαθεῖ νά κατασκευάσει καί νέες «ἀποδείξεις».

3) Μέσα ἀπό τήν καμπάνια πού ἔγινε, ἔχουν ξεσηκωθεῖ σ' ὅλη τή χώρα διαμαρτυρίες γιά τή σκευωρία ἐνάντια στό Σερίφη. Γι' αὐτό, τό Συμβούλιο Πλημμελειοδικῶν, πού ἔπρεπε νά ἀποφασίσει γιά τήν ἀποφυλάκισή του καί γιά τό ἄν θά δοθεῖ συνέχεια στή δίωξη ἐνάντια στούς δυό ἀστυνομικούς, δολοφόνους τοῦ Κασίμη, ἔκανε πάνω ἀπό ἕνα μήνα νά ἐκδόσει ἀπόφαση, καί τήν ἔβγαλε μέσα στό σεισμό τῆς Θεσσαλονίκης.

Ἡ σκευωρία ἐνάντια στό Γιάννη Σερίφη, δέν εἶναι μιά μεμονωμένη ὑπόθεση. Ἀποτελεῖ τήν πιό προχωρημένη μορφή τῆς τρομοκρατίας, ἀλλά ἐντάσσεται μέσα στό γενικό πλαίσιο τρομοκράτησης τῆς ἐργατικῆς τάξης καί τοῦ λαοῦ. Πράγματι, ἡ κυβέρνηση Καραμανλῆ, μπρός στόν ἀγώνα τοῦ λαοῦ στό ἐσωτερικό καί τίς δυσκολίες πού ἀντιμετωπίζει στό ἐξωτερικό (Κύπρος, Αἰγαῖο, κλπ.), κάνει ἕνα ἅλμα στήν καταπίεση ἐνάντια στό λαό καί προχωράει στήν οἰκοδόμηση ἑνός τρομοκρατικοῦ, αὐταρχικοῦ κράτους.

Ἡ τρομοκρατία ξαπλώνεται παντοῦ. Ἀρχίζει ἀπό τίς πιό καθημερινές καί «συνηθισμένες» μορφές: Ἀπολύσεις πρωτοπόρων ἐργατῶν, δίκες καί καταδίκες τῶν ἀπεργῶν τῶν λεωφορείων, διώξεις κατά τῶν ἀπεργῶν ΗΛΠΑΠ καί ΕΛΚΟ, ἀπολύσεις 700 ἐργατῶν στή Σέλμαν γιατί ἔκαναν 3ωρες στάσεις, καθημερινές συλλήψεις, δίκες, φυλακίσεις γιά ὅσους κολλοῦν ἀφίσες, γράφουν συνθήματα, μοιράζουν προκηρύξεις. Φτάνει στή βάρβαρη ἐπίθεση ἐνάντια στούς ἀγρότες τοῦ Ἀγρινίου, τούς φοιτητές τῆς Πάτρας, τήν πολύμηνη φυλάκιση φοιτητῶν στή Θεσσαλονίκη καί τήν Πάτρα, τίς ἔρευνες σέ σπίτια δῆθεν γιά ὅπλα, τή χρησιμοποίηση τῶν φασιστικῶν βομβῶν στήν Ἕλλη καί τό Ρέξ γιά ἔρευνες καί ἐπίθεση σέ προοδευτικούς καί κορυφώνεται μέ τόν τρομοκρατικό νόμο πού σκοπεύει νά φιμώσει ὁριστικά τό λαό καί τίς πρόσφατες δολοφονικές ἐπιθέσεις τῶν ἀστυνομικῶν. Τά ὄργανα τοῦ κράτους, πού ὁπλίστηκαν ἀπό τή χούντα, ἀνέλαβαν νά μᾶς δείξουν τί σημαίνει ἡ φράση τοῦ Καραμανλῆ: «Ἡ Ἑλλάδα πρέπει νά παραμείνει νησίδα γαλήνης». Ἡ δολοφονία τοῦ Σπυρόπουλου καί ἡ ἀπόπειρα δολοφονίας τοῦ Σμυρναίου, οἱ τέσσερις δολοφονίες πού ἔχουν γίνει ἀπό ἀστυνομικούς τούς τελευταίους μῆνες μᾶς δείχνουν ξεκάθαρα πῶς ἐννοοῦν τή γαλήνη.

Εἶναι λοιπόν καθαρό γιά τό λαό, πού ἔχει πιά πειστεῖ ὅτι ἡ «ὑπόθεση Σερίφη» εἶναι μιά σκευωρία τῆς Ἀσφάλειας, ὅτι ἡ πάλη γιά τήν ἀπελευθέρωση τοῦ φυλακισμένου ἀγωνιστή ἔχει τεράστια σημασία. Γιατί μέσα ἀπ' αὐτή χτυπιέται τό σύνολο τῆς τρομοκρατικῆς ἐπίθεσης τοῦ κράτους τῶν ἀφεντικῶν.

Ἡ ἀπελευθέρωση τοῦ Γιάννη Σερίφη, ἡ πάλη γιά νά τόν ἀποσπάσουμε ἀπό τά νύχια τῆς Ἀσφάλειας, εἶναι πάλη γιά τά κατακτημένα μέ ἀγώνα δικαιώματά μας, εἶναι πάλη ἐνάντια στήν τρομοκρατία, τήν πραγματική, τήν τρομοκρατία τοῦ Καραμανλῆ.

ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΣΤΟ ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΡΙΦΗ

ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥΣ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΩ Ο ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ

ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΟΥΜΕ ΤΙΣ ΔΟΛΟΦΟΝΙΕΣ ΤΩΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ — ΝΑ ΑΦΟΠΛΙΣΤΕΙ Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΚΡΑΤΙΚΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΟΛΟΙ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗ 11 ΙΟΥΛΗ ΣΕ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΟ ΣΠΟΡΤΙΓΚ ΣΤΙΣ 7.30 Μ.Μ.

του κλείσει το στόμα». Είναι εποχή που το εργατικό κίνημα δέχεται τη μεγάλη επίθεση του μεταπολιτευτικού κράτους με τον αντεργατικό νόμο 330/76 και γενικότερα με την αυταρχική θωράκιση του κράτους, με τον πρώτο αντιτρομοκρατικό νόμο 774/78, με τους οποίους επιδιώκεται η καταστολή του εργατικού και κοινωνικού ριζοσπαστισμού της πρώιμης αντιπολίτευσης*. Στο πρόσωπό του εκείνη την εποχή, αναπτύχθηκε ένα διεθνές κίνημα συμπαράστασης, που παρά την άγρια τρομοκρατία και την καταστολή που δέχτηκε, οδήγησε στην αποκάλυψη της σκευωρίας κατά τη διάρκεια της δίκης και την πανηγυρική αθώωσή του στις 3/1/79 από το Κακουργιοδικείο Πειραιά, ύστερα από 15 μήνες προφυλάκισης.

Η δεύτερη επίθεση των κατασταλτικών μηχανισμών στο πρόσωπο του Γιάννη Σερίφη, γίνεται δέκα χρόνια αργότερα, όταν με την δολοφονική απόπειρα εναντίον του προέδρου του προέδρου της ΓΕΣΕΕ, Γ. Ραυτόπουλου από την «1η Μάη», κατηγορήθηκε, όχι ανοιχτά από τις διωκτικές αρχές, αλλά από εκπροσώπους της κίτρινης δημοσιογραφίας ότι είναι αυτός που μαζί με άλλους έκανε επίθεση. Το ακλόνητο άλλοθι που διέθετε σ' αυτήν την περίπτωση -παραβρισκόταν την ώρα της επίθεσης σε διαπραγματεύσεις του σωματείου του για την υπογραφή συλλογικής σύμβασης εργασίας- ανέδειξε το μέγεθος της σκευωρίας και συκοφαντίας που ανέλαβε να φέρει σε πέρας η κίτρινη δημοσιογραφία. Ανέδειξε το ρόλο του Τύπου σε τέτοιες υποθέσεις, ο οποίος λειτουργεί ως προέκταση της Αστυνομίας, χωρίς να έχει την παραμικρή διάθεση ελέγχου απέναντι στις πληροφορίες που του διοχετεύονται και απλά νομιμοποιεί την κρατική καταστολή, σπιλώνοντας ηθικά όσους πρόκειται να γίνουν θύματά της. Ίδιος είναι ο ρόλος του και στις σημερινές συνθήκες. Τα τηλεοπτικά παράθυρα του κιτρινισμού και

* Κίνημα του εργοστασιακού συνδικαλισμού και οι μεγάλες απεργίες σε εργοστάσια της εποχής όπως Πίτσος, Ιζόλα, Σκαλιστήρης, Λάρκο, ορυχεία Μάδεμ Λάκκο στη Χαλκιδική, η AEG, κ.α.)

της αστυνομικής προπαγάνδας, προώθησαν ένα ολόκληρο καλοκαίρι την ηθική του σπίλωση, εποχή που σύμφωνα με τις διωκτικές αρχές, η λεγόμενη κοινή γνώμη ήταν ανώριμη να δεχτεί τη σύλληψη του Γιάννη Σερίφη.

Η αλληλεγγύη στο πρόσωπο του Γιάννη Σερίφη είναι υποχρέωση του εργατικού κινήματος, όλων των συνιστωσών της Αριστερά και κάθε ανθρώπου που συναισθάνεται στις σημερινές συνθήκες την αναγκαιότητα της υπεράσπισης των κοινωνικών και πολιτικών ελευθεριών. Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ έχει σοβαρότατες πολιτικές ευθύνες για την όλη εξέλιξη της υπόθεσης διότι δεν σέρνεται απλά από τις ΗΠΑ, ούτε υποκύπτει απλά στις πιέσεις τους. Συμμαχεί και συνεργάζεται μαζί τους σε νομοθετικό, αστυνομικό και τεχνικό επίπεδο για το χτύπημα των κοινωνικών και πολιτικών αντιστάσεων και συμμετέχει στη διεθνοποίηση του πλαισίου της καταστολής. Το ταξίδι του Χρυσοχοΐδη στις ΗΠΑ, με το οποίο ήρθε και το ένταλμα σύλληψης του Γιάννη Σερίφη και η εκεί συνεργασία του με τη CIA και το FBI, δείχνει ασφαλώς την πολιτική της βούληση για την εξόντωση του συγκεκριμένου αγωνιστή και για την ένταξη της χώρας στη νέα ιερά συμμαχία του «πολέμου κατά της τρομοκρατία». Το πνεύμα του Γκουαντανάμο, χρωματίζει όλο και πιο πολύ τους εκσυγχρονιστικούς καιρούς μας. Η πιο επικίνδυνη εξέλιξη, πέρα από την προσπάθεια καταδίκης του, είναι αυτή που πρόσφατα είδε το φως της δημοσιότητας (Ελευθεροτυπία, 8/12/02, σελ. 8) για την έκδοση υπόπτων στις ΗΠΑ, ακόμα και για μη πολιτικά εγκλήματα μέσα από διακρατική συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Χαρακτηριστικό σ' αυτήν την εξέλιξη, είναι η αξίωση που προβάλλεται από πλευράς των Αμερικανών, να υπάρχει αποσύνδεση της παραγραφής από την έκδοση, ώστε να εκδίδονται ύποπτοι για αδικήματα τα οποία έχουν παραγραφεί με βάση το δίκαιο της χώρας στην οποία διαπράχθηκαν. Ωστόσο η κρατική τρομοκρατία και η τρομολαγνεία δεν είναι αήττητες. Τόσο η άρση της προσωρινής κράτησης του Γιάννη Σερίφη όσο και η αθώωση του Αβραάμ Λεσπέρογλου το έδειξαν.

Το ελληνικό κράτος θέλει να κάνει δώρο στις ΗΠΑ τα κεφάλια αγωνιστών
ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΣΤΟ ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΡΙΦΗ!!

- ♦κανένας αγωνιστής στα χέρια του κράτους!
- ♦καμιά κοινωνία στρατόπεδο!
- ♦καμιά χώρα οικόπεδο και αποικία!

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ ΑΙΓΙΝΑΣ

Μετά την απόφαση για τη μη κράτηση του Μιχάλη Κασίμη, εφόσον δεν βρήκαν κανένα στοιχείο-τεκμήριο για τη συμμετοχή του σε ένοπλες ομάδες, η περίπτωση του Κώστα Αβραμίδη του "Πόντιου" ήρθε να πλήξει ηθικά και πολιτικά τους μηχανισμούς που με την τρομολαγνεία των ΜΜΕ έχουν στήσει ένα απίστευτο σκηνικό παραβιάσεων κάθε έννοιας νομικού πολιτισμού από το καλοκαίρι του 2002 μ' αφορμή πάντα "την εξάρθρωση της τρομοκρατίας". Ο Κώστας Αβραμίδης, ενεργό μέλος της "Συσπείρωσης ενάντια στην Κρατική Τρομοκρατία", συλλαμβάνεται από την αντιτρομοκρατική την επόμενη μέρα μετά την επιτυχημένη εκδήλωση της "Συσπείρωσης" στην Αθήνα που έγινε στις 21 Μαΐου. Χωρίς κανένα στοιχείο (προανακριτικές ομολογίες του Σάββα Ξηρού ο οποίος τις έχει αποσύρει καταγγέλλοντας ιατρικού τύπου βασανιστήρια-ομολογία Κονδύλη ο οποίος ανήκει στην ομάδα αυτών που έχουν μεταμεληθεί και υπογράφουν κάθε "χαρτί" που τους επιδεικνύεται για να περισώσουν τον εαυτό τους, με τα "ευεργετήματα" του τρομονόμου για τους "μεταμεληθέντες") απελευθερώνεται χωρίς όρους από το Εφετείο μετά από δυο μέρες. Σε μια εποχή που παραβιάζεται κάθε έννοια δικαίου (άρθρο του Γάλλου συγγραφέα και δημοσιογράφου Περό στην Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία 11-5-2003) με το πρόσχημα της "εξάρθρωσης της τρομοκρατίας", στο στόχαστρο μπαίνουν οι λίγοι άνθρωποι και αγωνιστές που τολμούν, ενάντια στο συστηματικό ψέμα των ΜΜΕ, να αρθρώσουν επαναστατικό λόγο ενάντια στη νέα τάξη πραγμάτων στη χώρα μας. Και είναι πραγματικά λίγοι, διότι η καθεστωτική αριστερά (ΣΥΝ, ΚΚΕ και πρόσφατα το Ελληνικό Κοινωνικό Φόρουμ που αποτελεί και το μακρύ χέρι του ΠΑΣΟΚ-ΣΥΝ στα κοινωνικά κινήματα) που μέχρι το 2001στις διακηρύξεις "πάλευε για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη διεύρυνσή τους" αυτήν την περίοδο σιωπά μπροστά στο έγκλημα της καταπάτησής τους. Αυτό που είναι ενθαρρυντικό είναι βέβαια η στάση του ανώνυμου πληθυσμού, του κόσμου δηλαδή που "δεν τα χάφτει" όπως και η εξαφάνιση από το προσκήνιο, όλης αυτής της συμμορίας των "δημοσιογράφων" τύπου Τράγκα, Κακαουνάκη που διέσυραν πλήθος αγωνιστών μεταφέροντας όλα τα σενάρια της αντιτρομοκρατικής στο "γυαλί" της τηλεόρασης.

Γ.Κ.

Κολλιτσίδα, Γάλιον η Απαρίνη

(Καβαλλαριά (Ήπειρος), Κολλητσάδα, Αγριορίζαρο (Κέρκυρα), Κολλητσόχορτο (Σαντορίνη), Απαρίνα, Απαρίνη)

Κολλάει πάνω στα ρούχα σαν βδέλλα και τα μπιρμπιλόνια της σαν τσιμπούρια μεταφέρονται όπου μπορεί να χωρέσει ο νους. Την ποδοπατάς μαζί με τ' άλλα αγρωστώδη, όταν κόβεις βόλτες την Άνοιξη ή προσπαθείς να σώσεις από τις κατσίκες τις τελευταίες βρούβες. Παρόλα αυτά μπορεί να είναι το συστατικό μιας καλής συνταγής για τους διογκωμένους λεμφαδένες ή για αποτοξίνωση του οργανισμού. Τα συστατικά της πολύτιμα όσο και η ανθρώπινη υγεία διακρίνονται σε κουμαρίνες, ταννίνες, γλυκοσίδες και κιτρικό οξύ, ασπερουλοσιδικό γλυκοσίδιο (ουφ!), γαλοτανικό οξύ (τα κατάφερα)*. Στην Ελλάδα είναι από τα λιγότερο διαδεδομένα βότανα αν και στα Βαλκάνια και την Κεντρική Ευρώπη την πίνουν για τονωτικό. Ο John Gerard, βοτανολόγος της Αναγέννησης εξηγεί σαφώς πως «οι γυναίκες φτιάχνουν συνήθως ρόφημα από την κολλιτσίδα για να προκαλέσουν απίσχναση και για να αποφύγουν το πάχος. Ο αρχαίος Έλληνας γιατρός Διοσκουρίδης το χρησιμοποιούσε σαν αλοιφή με καλά αποτελέσματα στα σχισίματα των μαστών των γυναικών. Ο Αιγινήτης τον χυμό που έπαιρνε από την κολλιτσίδα τον χρησιμοποιούσε σαν κατάπλασμα για τα καρκινωματώδη έλκη. Οι γάλλοι το ονομάζουν «caillelait» που σημαίνει το φυτό που «πήζει το γάλα» Οι συμβατικοί γεωπόνοι την θεωρούν ένα ιδιαίτερα ανθεκτικό «ζιζάνιο» το οποίο χώνει τη μούρη του κυρίως τα σιτηρά. Αυτό σημαίνει πως οι ιδιότητές της είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τον άνθρωπο.

ΔΡΑΣΗ

Η κολλιτσίδα έχει εξαιρετική δράση στο λεμφικό σύστημα, στο δέρμα και στα νεφρά. Είναι ένα ισχυρό διουρητικό το οποίο εξομαλύνει σημαντικά καταστάσεις οι οποίες σχετίζονται με τις λέμφους. Λεμφαδένες υπάρχουν στο φάρυγγα, στις μασχάλες, στους μαστούς, στο πάνω μέρος των μηρών και στις βουβωνικές χώρες. Το λεμφικό σύστημα είναι πολύ σημαντικό διότι μέσα από αυτό γίνεται ένα πολύ μεγάλο μέρος καθαρισμού του σώματος. Έτσι η κολλιτσίδα μεταξύ άλλων είναι ένα από τα καλύτερα ιάματα για αυτήν την περίπτωση. Έτσι μπορούν να γιατρευτούν, να προληφθούν ή να ισχυροποιηθεί ο οργανισμός απέναντι σε καταστάσεις πρηξίματος των αδενών (αμυγδαλίτιδα, αδενοειδίτιδα). Είναι αντιφλεγμονώδες και το συνιστούν για τις φλεγμονές του ρινοφάρυγγα, αλλά και για δυσάρεστες καταστάσεις του ουροποιητικού όπως την κυστίτιδα, τη λιθίαση και την ακράτεια ούρων.

Το δέρμα είναι ένας άλλος χώρος δράσης της κολλιτσίδας. Βοηθάει τις περιπτώσεις όπως της ψωρίασης. Ακόμα προτείνεται ως τονωτικό και στυπτικό.

Μια άλλη εφαρμογή προτείνει ο Ε. Ανάσης και η οποία έχει να κάνει με τον καρκίνο του μαστού. Μαζί με το καρώτο, το

* Όσοι μειδιούν με τη λεπτομερειακή αναφορά των συστατικών, καλό θα είναι να κοιτάξουν στα φάρμακα που παίρνουν το χαρτάκι το οποίο κάνει παρέα στα συνθετικά παρασκευάσματα των εταιριών-μπορεί να συναντήσουν κάποια από αυτά.

λάπαθο, το λάχανο, το στρύχνο (το γνωστό μας στίφνο) συνιστά και την κολλιτσίδα για αυτή τη θεραπεία. Θεωρείται επίσης ότι είναι ένα κατευναστικό για τους πόνους του καρκίνου.

ΧΡΗΣΗ-ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Συνίστανται ως τρόποι λήψης το έγχυμα και το βάμμα. Ρίξε ένα φλιτζάνι βραστό νερό σε 2-3 κουταλιές του τσαγιού ξερό βότανο και άφησέ το για 10-15 λεπτά. Τρεις φορές τη μέρα. Για μεγαλύτερη επίδραση μπορείτε να παρασκευάσετε βάμμα. Σ' ένα δοχείο βάζετε ποσότητα του βοτάνου και στη συνέχεια την καλύπτετε με βότκα (60 βαθμών περίπου). Τοποθετείτε το δοχείο σε ζεστό μέρος για δυο εβδομάδες και το κουνάτε όποτε το θυμόσαστε. Στραγγίζετε και το αδειάζετε σ' ένα σκούρο γυάλινο μπουκάλι. Απ' αυτό πίνετε μερικές σταγόνες σ΄ ένα φλιτζάνι ζεστό νερό. Αυτός είναι και ένας από τους τρόπους για παρασκευή βάμματος για οποιοδήποτε βότανο.

Ο χυμός της κολλιτσίδας προτείνεται ως σημαντικό διουρητικό και καθαρτικό της λέμφου για ένα φάσμα όπως ο αδενώδης πυρετός, η αμυγδαλίτιδα και οι διαταραχές του προστάτη. Η κομπρέσα από έγχυμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για εγκαύματα, γδαρσίματα και άλλες φλεγμονές του δέρματος. Το ίδιο το έγχυμα μπορεί να καταπολεμήσει την πιτυρίδα ή την απολέπιση του δέρματος της κεφαλής μετά το λούσιμο. Παρασκευάζεται επίσης και πολύ υγιεινό κρασί. Επίσης μαγειρεύεται μαζί με άλλα χόρτα.

ΣΥΛΛΟΓΗ-ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ

Συλλέγεται από την Άνοιξη μέχρι το Φθινόπωρο και υπάρχουν πάνω από 60 είδη κολλιτσίδας. Αποξηραίνεται στη σκιά και κατόπιν στο δοχείο. Άθελά της καλλιεργείται στα σταροχώραφα και αποτελεί το βραχνά του παραγωγού όσο βέβαια η γεωργία παραμένει δέσμια της καπιταλιστικής ανάπτυξης .

Βιβλιογραφία

Ν. Εγκυκλ. Λεξικό "ΗΛΙΟΥ", λήμμα «Γάλιον»

Εμ. Ανάση, Ο Καρκίνος και τα φαρμακευτικά βότανα της χώρας, εκδ. Μακρή 1976

Ιγν. Ζαχαρόπουλου, Βότανα-Γενική φυτοθεραπευτική εκδ. Ψίχαλου

Φάνης Τσαπικούνης, Ζιζάνια, εκδ, Σταμούλης 1994

Θ. Χελντράϊχ, Λεξικό των Δημωδών ονομάτων των φυτών της Ελλάδος, Εκδ. Τολίδη

David Hoffman, Η νέα ολιστική Βοτανοθεραπεία, εκδ. διόπτρα

Penelope Ody Mnimi, Πλήρης οδηγός φαρμακευτικών βοτάνων, εκδ. Γιαλλέλης

Η ώρα του τζίτζικα

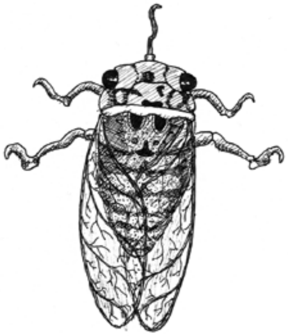

Ποιήματα από το αδημοσίευτο βιβλίο «Μεγάλες ώρες»

Σώζων Μπέσης

Τ1

Οι ακίνητες ομίχλες των σταθμών
μια ειλικρίνεια
κούραση παλιά της πόλης

Όλοι οι διωγμένοι του βραδιού
-από το στόμα στο χέρι ο καιρός-
-γυμνές ανάγκες τρέχουν βιαστικά στους δρόμους-
ανάμεσα σε άγνωστους
(ερειπωμένα πρόσωπα, άδεια κιόλας)
για αυτό το τίποτε που δεν τους μοιάζει
γνώριμη γωνιά

Βλέπω άστεγες ματιές
απλήρωτες
γεμάτες τυραννία

Ένα ολόκληρο εδώ
τόπος προσφοράς
στην πιο λιπόψυχη στιγμή του λεκτικού
σαν νίκη

Τ2

Ίχνος κανένα
αμοίραστοι ίσκιοι, υπόγειοι, βρώμικοι καπνοί
εγωιστικό, κρύο σκοτάδι-
στέκουν στην άκρη του σταθμού
σαν ένα μεγάλο ψέμα
σαν στοιχειωμένο στοίχημα
-ο παγωμένος κόσμος μέσα μας-
κάτω από του μπετόν το άχαρο βάρος
μια μαραμένη ανταύγεια, σιωπής
αφοσιωμένο στόμα.

Μια ψυχή ήλιων παιδικών καίγεται παγιδευμένη

Τ3

Σαν μια κατάφαση
(η πίκρα σκληραίνει το ψωμί)
ο υπόγειος μια συνέχεια
-ακόμα ένα πρόσωπο έρημο, νεκρό-
ουρλιάζει αναχωρήσεις
αναπάντητα ερωτήματα
εισιτήριο χωρίς ταξίδι.

Μια άδεια γκρίζα άβυσσος
η υπόσχεση του σήμερα
καταπίνοντας ανθρώπους
δηλητήριο των πραγμάτων.

Μιας ολόκληρης πόλης, ιδρώτες, μυρουδιές
μεταξύ μας μόνοι, κι άγνωστοι
(σφηνωμένα δάχτυλα μέσα στο αλκοόλ
στις ενοχές μας, εθισμένη νικοτίνη)
-τίποτα δεν είναι πια δικό μας-
σωσίβια παγκάκια

Όλες οι μέρες ασυγχώρητες
όλο και περισσότερο
-τα όνειρα σκοτώνονται απ' τα χέρια μας
σαπίζει ο αέρας
αλλότρια τύχη

Τ4

Οι ρυτίδες στο πρόσωπο, οι αποστάσεις
της στάχτης άνεμοι
προς το αδιανέμητο της γης τους
μνήμες και αλήθειες που έζησαν
και ζουν
χαραματιές του χρόνου.
Βλέπεις το μέλλον είναι παρελθόν
απροστάτευτη πράξη
τα χρήματα που κέρδισες
λείψανα της μέρας
μείον μηδέν χτυπήματα
ευαισθησίες μπούμερανγκ
Βαμπ μισθοφόροι

Στην τελευταία σκοτεινή γωνιά της γης
ένας ρακοσυλλέκτης τρώει την καρδιά του

Άλεξ

ΠΡΟΣΩΠΑ

Μπαίνεις στο μαγαζάκι του και σ' αναγνωρίζει από το βηματισμό. Δεν βλέπει το πρόσωπό σου αλλά ξέρει τι χρώμα έχουν τα μάτια σου. Ο κόσμος του είναι γεμάτος χρώματα, τα ζωγραφίζει με τη μπάσα φωνή του...Πριν προλάβεις να λυπηθείς γιατί «ο καημένος δεν βλέπει» ακούς να σου διηγείται τη ζωή και ... ΓΕΛΑΣ!

– Τυφλέ, πώς γίνεται να είσαι τόσο σοφός;

– Γιατί βλέπω με την καρδιά μου...

Στα σίγουρα τον ξέρεις. Είναι, βλέπεις, ένας από μας...

ΑΛΑΤΙ ΣΤΑ ΜΑΓΟΥΛΑ

διήγημα του Διονύση Κάρππου

Χτυπούσε τα πόδια της με τα τσόκαρα τσάκαρ-τσούκουρ, σαν κατσίκα τις οπλές της: «Το 'κανα από μικρή, για να με προσέχουν τ' αγόρια» χαμογέλασε αμήχανα κοιτώντας τον. «Πουτανάκι μ' ανεβάζαν, πουτανάκι με κατεβάζαν, ε, πουτάνα έγινα κι εγώ». Γέλασε πιο δυνατά μ' ένα ξεπλυμένο γέλιο και ρούφηξε το φραπέ. «Αυτό, γράφει;» έδειξε το μαγνητοφωνάκι με το καλαμάκι από το ποτήρι. Της έγνεψε ναι.

Άγουρο ατσάκιστο προσωπάκι, ήταν δεν ήταν στα είκοσι-εικοσιένα. Με χένα ξανθή το μαλλί, έβλεπες τις κατάμαυρες ρίζες της και σκεφτόσουν δάσος με καρυδιές σε ποτάμι να τρέχει το νερό-κρύσταλλο -το άτιμο.

«Όταν ήρθαμε στο νησί με τον πατέρα μου δεν καταλάβαινα τίποτα και "χαμηλά μωρή το κεφάλι" που μου 'λεγε η νονά που με βάφτισε. Τι να κάνει τώρα κι αυτή; Όταν τ' αγόρια με πείραζαν στο δρόμο, ξέρεις "κούκλα μου", ...νάρα και τέτοια, τότε κατάλαβα κάτι άλλο. Ο πατέρας πέθανε στα γρήγορα. Τον έστειλε ψηλά ο τσοπάνης στο βουνό κι ήταν άρρωστος, σαράντα πυρετό, η μάνα μου η ρημάδα του 'λεγε "άντε σήκω για τη δουλειά". Την άρπαξε, το γύρισε σε πλευρικά, πώς το λέτε, και πέθανε. Πόνος -όχι αστεία.

Η μάνα μου; Ξενόπλενε, σιδέρωνε στα σπίτια, τα δικά σας, όχι το δικό σου ρε παιδάκι μου, να, στα ελληνικά. Αυτό κάνει και τώρα. Δεν ξέρει τίποτα για μένα. Αυτή νομίζει ότι αρραβωνιάστηκα. Έχει δει και τον Γκώστα μια δυο φορές στο νησί. Πού να ξέρει τι δουλειά, ξέρεις...». Γέλασε αλλά τα μάτια της, της έδιναν άλλα δεκαπέντε τουλάχιστον χρόνια δουλεμένα και κουρασμένα. Ζάρωσε τα χείλη της, σοβάρεψε κι έκανε να γελάσει μα δεν της έβγαινε. Βιασμένο γέλιο σαν ψάρι που σπαρταράει στα τελευταία. «Τι άλλο να σου πω. Με πήγαινε η νονά μου στον Άγιο κάθε βδομάδα και μιλούσε με τις καλόγριες συνέχεια για μένανε. Ευτυχώς, Μαρία με λέγανε και στο χωρίο, Μαρία με βαφτίσανε. Με θέλανε σαν τα μούτρα τους να γίνω. Εντάξει κοινωνούσα όποτε ήθελε η νόνα, εξομολογητά και τέτοια κάθε λίγο. Ένα βράδυ, χειμώνα, με στρίμωξε ένας μεγάλος στο στενό και μου τα 'δειξε. Ευτυχώς δεν με πείραξε. Ύστερα κάτι αγόρια με ακολουθήσανε μέχρι το σπίτι. Ο ένας ήταν ψηλός και μελαχρινός, να σαν κι εμένα -τώρα τα 'βαψα. Τι να στα λέω. Με γκάστρωσε. Πήγα σε μια θεία μου πιο πέρα από μας, από το ίδιο χωριό. Μου 'δωσε ένα χόρτο -ουχ! πικρό, βρωμούσε, απήγανο το λέτε. Το πήρα δυο φορές. Τίποτα! εμετούς, ζαλάδες. Δεκατέσσερα ήμουνα. Έκτη δημοτικού. Τι μου τα θύμισες. Ανέβαινα στο δέντρο κι έπεφτα κάτω με δύναμη. Μη με βλέπεις έτσι τώρα -στα δεκατέσσερα ήμουν έτσι» κούναγε το δάχτυλο «ανέβαινα στα δέντρα. Ένα βράδυ, ένας πόνος, ω τέτα, σφάχτης που λέτε εσείς. Πήγα στην τέτα μου- τη θεία μου με τα τέσσερα. "Ω μπίρι μου" Μου 'βαλε ζεστά πανιά. Τίποτα. Πιο μετά πήγα να κατουρήσω. Ζεστό αίμα, κομμάτια πέφτανε κι ένα κομμάτι... Ας το...»

Πήρε βαθιά ανάσα. «Με πήγε σε γιατρό, μια γυναίκα. Μου ' κανε κάτι εκεί στ' από κάτω. Μου 'δωσε φάρμακα. Εγώ τον σκεφτόμουνα το μπούστη κι εκείνος γύρισε με μια Μυτιληνιά στη μάνα του για νύφη -είχε πάει φαντάρος. Σιγά μην έπαιρνε Αλβανή...Δε μου το 'πε κατάμουτρα αλλά μου το 'παν τ' άλλα τα κωλόπαιδα. Έπαιρνα τότε φάρμακα, κάτι χαπάκια για ύπνο κι έτσι... Μόνο η θεία μου με αγαπάει...Αυτή μ' έπαιρνε στην αγκαλιά της. Όταν με παίρνει θέλω να πιω γκάλα και να κοιμηθώ πάνω της...Όλο μηνύματα παίρνεις πουλάκι μου και γελάς. Γκόμενα; Γκόμενα; να την αγαπάς γιατί θα σου γίνει σαν γκιεμένα». Χαλάρωσε λιγάκι κι άπλωσε λίγο το πόδι της το ένα πάνω στο πόδι της καρέκλας του. «Δε σε πειράζει, ε;» Της έγνεψε «κάνε δουλειά σου» και ξανάπιασε το κινητό.

«Μετά γνώρισα ένα γκαλλιτέχνη που του 'πλενε η μάνα μου. Της έδωσε να μου δώσει ρούχα κι ένα κολιέ. Μου ζήτησε να με ζωγραφίσει τη νύχτα στο φεγγάρι μπροστά. "Πήγαινε μωρή" μου είπε η σκύλα. Ε, αυτός έκλεισε και τα φώτα και μετά κατάλαβες-βες. Παντρεμένος ήταν. Μου 'πε μια μέρα "μην έρχεσαι" και μου

'βαλε πεντοχίλιαρα στο βρακί... Μετά ήταν διάφορα παιδιά κι απ' το Λύκειο, εδώ, κι απ' την Αθήνα, αλλά κανείς δεν ήθελε να με βγάλει βόλτα έξω για καφέ. Η νονά μου; Αυτή όλο προσευχές. Κάτι κατάλαβε. Ένα χρόνο είμαι δω. Θέλω να πάω στο χωριό μου. Δε σου λέω που είναι, δε θέλω να το γράψεις. Έχω ένα όνειρο από τότε που 'ρθα εδώ. Μια εκδρομή που πήγαμε σ' ένα ποτάμι με το σκολείο στην Τρίτη κι ένα παιδί μεγάλο μου' βαλε παπαρούνα στα μαλλιά. Με είχε πάρει πάνω του γιατί χτύπησα και πονούσα και με πήγε μέχρι το σχολείο. Κανένας σας δεν μοιάζει...Αυτόν βλέπω...Θέλω να πάω στο χωριό αλλά δε θέλω έτσι που 'γινα. Θα τ' αφήσω πάλι μαύρα τα μαλλιά μου και θα πάω... Ξέρεις τι νερά έχουμε εκεί; Μπαίνεις μέσα και σου φεύγουν όλα, ότι έχεις κάνει...Μηνυματάκι πάλι, ε; να την αγαπάς το κορίτσι σου. Θα πάρω την τέτα και θα πάμε μαζί. Αυτή μου 'χε πει για το ποτάμι» Έλαμπε το βλέμμα της, χαμογέλαγε ίσια τώρα μ' ένα χαμόγελο δημοτικού σχολείου. «Μετά ήρθε ο Κώστας μ' ένα συνεργείο, έβαζαν κάτι αλουμίνια σ' ένα σπίτι...δικός μας είναι, αλλά τώρα είναι Κώστας. Μου 'πε να ΄ρθω στην Αθήνα για δουλειά. Είμαι λέει πολύ ωραία και να τα βάψω. Μου 'πε και κάτι στ' αλβανικά, δεν μπορώ να στο πω...» Γέλασε ντροπαλά, σα να κοκκίνισε κιόλας. Γύρεψε αλλού τη σωτηρία: «Όλο μηνύματα... σ' αγαπάει πολύ...Ε τα ξέρεις εσύ αυτά...στην αρχή στο μπαρ με κάτι μεγάλους που μου 'πιαναν το γκώλο και μετά μπήκα κι εγώ στη δουλειά, δηλαδή αυτό... κατάλαβες.... Τα έχουμε μισά-μισά με το Γκώστα. Πότε-πότε πάω και στη μάνα μου -λεφτά να βλέπει αυτή και ξεχνάει να ρωτήσει που τα βρήκα- ... κι ο Κώστας είναι ο αρραβωνιαστικός μου... Του φέρνει και τις παντόφλες στο πόδι όταν πάμε, του φτιάχνει και τις πατάτες όπως τις θέλει...». Τσάκισε η φωνή, σαν ψαροπούλι ακούστηκε: «Θέλω να πάω στο χωριό μου με τη θεια μου...με την τέτα στο ποτάμι...» Την πήραν τα δάκρυα όπως ήταν στητή στην καρέκλα μ' ένα πρόσωπο ατσάκιστο ανέκφραστο. Κάτσανε κάνα τέταρτο ακόμα, μέχρι να στεγνώσει. Τ' αλάτι έμεινε δυο γραμμές στα μάγουλα από τα μάτια. Τη χαιρέτησε δια χειραψίας κι αυτή του χαμογέλασε εγκάρδια σαν μεγάλη κυρία: «να την αγαπάς και να την πάρεις». Του τράνταξε στο χέρι, το κινητό, στη στάση του λεφωρείου. Μήνυμα πάλι: GAMEIS STRAVOGIANNO? ELA TO PROI APO THN EFHMERIDA. PREPEI NA TELEIONOYME ME THN EREYNA

«Σιχτίρ μαλάκα».Το 'κλεισε και το βαλε στην τσέπη. Πήγε να κάνει ένα μπάνιο στης μάνας του, να γδάρει την πέτσα του, να του φύγουν όλα.